

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií

Jiří Kalemba

**Postup digitalizace televizního vysílání
v Česku a na Slovensku na příkladu
sportovních kanálů ČT4 Sport a Trojky**

Diplomová práce

Praha 2009

Autor práce: **Jiří Kalemba**

Vedoucí práce: **PhDr. Alice Tejkalová**

Oponent práce:

Datum obhajoby: 2009

Hodnocení:

Bibliografický záznam

KALEMBA, Jiří. *Postup digitalizace televizního vysílání v Česku a na Slovensku na příkladu sportovních kanálů ČT4 Sport a Trojky*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2009. xx s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Alice Tejkalová

Anotace

Diplomová práce „*Postup digitalizace televizního vysílání v Česku a na Slovensku na příkladu sportovních kanálů ČT4 Sport a Trojky*“ pojednává o současném stavu přechodu z analogového na digitální televizní vysílání. Za cíl si ukládá zmapovat a porovnat tento legislativně i technologicky složitý proces ve dvou státech – v Česku a Slovensku. Pro konkrétnější vyznění tohoto srovnání by měla posloužit analýza dvou tematických sportovních digitálních kanálů ČT4 Sport a slovenské Trojky. V obou případech se jedná o digitální projekty veřejnoprávních vysílatelů. Práce by měla především vystihnout rozdíly mezi oběma státy i kanály, upozornit na ně a pokusit se tyto odlišnosti vysvětlit.

Annotation

Diploma thesis „*Progress in digitizing of television broadcasting in Czech and Slovak Republic at the example of ČT4 Sport and Trojka*“ deals with contemporary status of analogue to digital broadcasting changeover. Its goal is to explore and compare this difficult process in two countries – Czech and Slovak Republic. For detailed results of this comparison there will also be analysis of two digital sport channels - ČT4 Sport and Trojka – in my diploma thesis. Both channels belong to public broadcasters. This diploma thesis intends to notice, describe and explain all differences found throughout the analysis.

Klíčová slova

digitalizace, televizní terestrické vysílání, ČT4 Sport, Trojka, sport

Keywords

digitizing, television terrestrial broadcasting, ČT4 Sport, Trojka, sport

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 19.5. 2009

Jiří Kalemba

Poděkování

Poděkování za dokončení této práce patří v první řadě její vedoucí PhDr. Alici Tejkalové, která mě k danému tématu částečně přivedla, ale především mi nesmírně pomohla s jeho zpracováním. Jsem jí vděčný za průběžné a především podmětné konzultace, které mě nasměrovaly ke zdárnému ukončení mého úsilí. Obrovský a rozhodně o nic menší dík patří mé rodině - partnerce Gabriele Madunické a synovi

Jiřímu Marquisovi - za to, že mi vytvořili vynikající pracovní podmínky a po omezenou dobu tolerovali nestandardní režim rodinného života.

1. ÚVOD.....	11
2. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	13
2.1 DIGITALIZACE – NEVYHNUTELNÁ BUDOUCNOST	13
2.2 DIGITALIZACE V ČESKU.....	16
2.3 DIGITALIZACE NA SLOVENSKU	21
2.4 ČT4 SPORT	26
2.5 TROJKA.....	33
2.5.1 Rekapitulace vysílacího schématu	39
3. METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA.....	41
4. ANALÝZA VYSÍLÁNÍ ČT4 SPORT A TROJKY	46
4.1 ČT4 SPORT	46
4.1.1 Vysílání na konci srpna a v září.....	52
4.1.2. Vysílání v říjnu.....	56
4.1.3. Vysílání v listopadu	59
4.1.4 Vysílání v prosinci	62
4.1.5 ČT4 Sport a digitalizace	66
4.2 VYSÍLÁNÍ TROJKY	66
4.2.1 Olympijské vysílání	66
4.2.2 Vysílání od konce srpna do prosince.....	70
4.2.3 Trojka a digitalizace.....	78
5. ZÁVĚREČNÉ SROVNÁNÍ OBOU KANÁLŮ	79
6. RESUMÉ	81
7. SUMMARY	82
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	83
SEZNAM PŘÍLOH	85

1. Úvod

Digitalizace televizního vysílání je nejen v České republice stále ještě pokračující a vyvíjející se proces, který má za cíl převést dosavadní analogové vysílání do digitální podoby. Ovšem digitalizace se netýká pouze českého prostředí. V celoevropském měřítku se jedná se o nevyhnutelnou budoucnost v technologických postupech. Ve své diplomové práci se chci dopátrat odlišností v pojetí procesu digitalizace v různých zemích, konkrétně v Česku a na Slovensku. I přes regionální specifika v postupech ale všechny členské státy Evropské unie musí do roku 2012 finálně přejít na zemské digitální vysílání. Jako vzorek pro zkoumání jsem si vybral tematicky stejně zaměřené sportovní kanály ČT4 Sport a Trojku. Základním východiskem pro mě byl jiný způsob šíření signálu a jiná cesta zapojení do digitalizačního procesu na obou stranách. Zatímco sportovní kanál České televize ČT4 Sport se stal druhým českým kanálem s terestricky šířeným digitálním signálem, Trojka své digitální vysílání nabídla satelitním a kabelovým společnostem a do digitálního pozemního vysílání se podle předpokladů zapojí až tři roky po zahájení svého vysílání. Druhým aspektem, který jsem sledoval při výběru zkoumaných kanálů, je také doba jejich vysílání. Zatímco kanál ČT4 Sport spustil své vysílání v únoru 2006, Trojka začala s vysílání v srpnu 2008. Český sportovní kanál tak za tři roky své existence prošel určitým vývojem a změnami, které korespondují s širším pokrytím českého území digitálním signálem, a do určité míry bychom ho mohli označit za jednoho z průkopníků české digitální historie. Trojka se na slovenském televizním trhu nově etabluje a teprve zaujímá svou pozici, a tak lze na jejím vysílání vysledovat odlišnosti od vývoje ČT4 Sport.

Tím se dostávám k metodě, kterou jsem pro své zkoumání zvolil. K vytyčenému cíli mi poslouží komparativní analýza. Na základně vzorků vysílání ze stejných období¹ (olympijské vysílání srpen 2008) srovnám vysílání obou kanálů. V případě Trojky mi poslouží i má bakalářská práce, v níž jsem zmapoval začátek vysílání ČT4 Sport, a budu tak mít možnost zřetelně porovnat odlišnosti mezi oběma veřejnoprávními kanály. Právě veřejnoprávní charakter je při sledování obou kanálů důležitý. Jelikož jejich chod provozuje vysílatel ze zákona, je u ČT4 Sport i Trojky zaručena žánrová a programová pestrost. Oba kanály se tak nebudou výlučně zabývat jen divácky atraktivními a většinou oblíbenými sporty, ale ve své

¹ U slovenské Trojky bude zkoumané období delší, protože zahájení vysílání v srpnu 2008 probíhalo ve speciálním olympijském režimu a po skončení olympijských her se radikálně proměnilo vysílací a programové schéma

skladbě musí zahrnout i sporty minoritní, které například komerční televize do svého vysílání ze své podstaty nezařazují.

Svou práci jsem rozdělil do pěti okruhů. V teoretické části chci nastínit základní principy procesu digitalizace a stručně předesť také dosavadní vývoj a stav v obou sledovaných zemích. Digitalizace zároveň není pouze technologickým procesem, pro jeho fungování je zapotřebí také legislativní zázemí, které s sebou přináší i politická rozhodnutí. Všechny tyto aspekty doprovázející samotnou digitalizaci v teoretické pasáži zmíním. V kapitole věnované metodologickým východiskům se budu zabývat podporou mnou zvolené metody pro tuto práci – tedy komparativní kvalitativní analýzou. Ve stěžejní části své práce se pak zaměřím na srovnání samotného vysílání kanálů ČT4 Sport a Trojka. Výsledky svého pozorování a rozdíly obou kanálů pak shrnu v závěrečné kapitole.

Zároveň chci hned v úvodu ozřejmit, proč jsem si k výzkumu vybral zrovna sportovní kanály. Sport je v televizním vysílání zajímavým fenoménem. Tematických kanálů s tímto zaměřením vzniká v Evropě a v celém světě spousta (Eurosport, DSF, Sport1, ESPN). Sport zaujímá v našem kulturním prostředí významnou funkci někdy se schopností vyvolání povědomí o národní identitě. Zpravodajské kanály, které v Česku a na Slovensku vznikly dříve než sportovní, neaspirují na kontinuální sledovanost. Publikum sportovního kanálu má potenciál sledovat programovou skladbu nepřetržitě podobně jako například u plnoformátové televize. Samotná programová náplň kopíruje historickou tradici, kterou sport v diváckých zvyklostech vybuodoval. Proto jsou sportovní kanály častým zbožím na televizním trhu, jelikož si prakticky automaticky zajistí sledovanost určitého nemalého fragmentu televizního publika. Zároveň se s postupem digitalizace mění jejich vnitřní struktura, což dokážu na příkladu ČT4 Sport. Pro komparaci dvou televizních kanálů se zdá jejich různá doba spuštění ideálním východiskem. Veřejnoprávní Trojka Slovenské televize se nachází v prvním roce svého vysílání. Vzhledem k faktu, že ČT4 Sport už toto období překlenul, můžu v porovnávání využít poznatků z prvního roku vysílání českého kanálu.

Digitalizace televizního vysílání je nevyhnutelnou budoucností, která nemine české ani slovenské vysílatele. Její postup nabírá na intenzitě, ale stále se ještě jedná o ne zcela dobře zmapovanou oblast televizně-vysílacích technologií. Nedá se však tvrdit, že by digitalizace byla samovolným procesem bez jakýchkoliv politických zásahů. Rozhodnutí o jejím spuštění

má politický charakter a také kontrola jejího postupu je řízena politickou mocí, na což by se při informování o digitalizaci nemělo zapomínat.

2. Teoretická východiska

Na úvod své diplomové práce bych rád vysvětlil, proč je opodstatněné se digitalizací zabývat. Co pro blízkou budoucnost tento pojem znamená, co všechno obnáší, jak vzniká a jak se v praxi projevuje. Je ale nutné připomenout, že se jedná o neukončený a neustále se vyvíjející proces, jehož finální šíře a výsledky nejsou v tuto dobu známy. Přesto se ale v této oblasti odehrálo značné množství událostí, které její chod ovlivnily. Ne vždy ovšem směrem kupředu

2.1 Digitalizace – nevyhnutelná budoucnost

K digitalizaci televizního vysílání se přistoupilo z důvodů technologického vývoje a také částečně kvůli poptávce ze strany publika. Při současném stavu analogového televizního vysílání už se zkrátka kapacita kmitočtového spektra vyčerpala. Pro ilustraci si můžeme představit, že by v České republice chtěl vedle České televize, Novy a Primy působit další analogový celoplošný vysílatel. Za stávajících geografických podmínek by jeho projekt zkrátka nebylo možné uskutečnit, protože kmitočty, kterými disponuje Česká republika a které jsou vlastnictvím státu, fyzicky neumožňují najít volné frekvence pro další televizní stanici. Podobný příklad lze aplikovat také na jiných státech Evropy, a tak jediným východiskem, které taková situace umožňuje, je technologicky proveditelným způsobem uvolnit kmitočtové spektrum pro více vysílatelů. Jinými slovy: změnit charakter elektromagnetického vlnění analogového signálu tak, aby se přes pozemní vysílače mohlo vysílat více kanálů. I když to je jen jeden z hlavních důvodů tohoto kroku. „*Snížení přenosových nákladů a také propojení s telekomunikačními infrastrukturami, které zajistí příjemcům širokou škálu doplňkových interaktivních služeb (...)* Tyto změny modernizují a komercializují současné televizní vysílání, ale zároveň nutí veřejnoprávní vysílatele k přehodnocení svých úloh a rolí v novém vysílacím prostředí. (Brown, 2004: 3)

Spojité elektromagnetické vlnění se tedy změní na počítačový datový tok, který by měl uchovat nezměněnou kvalitu zvuku a obrazu. Leen d’Haenens (2001) k Brownově poznámce o interaktivních službách přidává zajímavý doplněk. „*Bude možné využívat interaktivní služby jako například on-screen nakupování, bankovníctví, internetový přístup nebo e-mail.*

Interaktivní televize může změnit přístup ke sledování určitých pořadů. Například sportovní přenosy mohou být sledovány pohledem zvolené kamery nebo si divák pomocí dálkového ovladače navolí sled opakovaných záběrů.“ (d’Haenens, 2001: 133)

Tento poznatek platí pro fázi úplného a úspěšného dovedení digitalizace. Spíše nastiňuje digitalizační potenciál. Například v českém prostředí se v první fázi digitalizace (ve fázi pokrytí území signálem) interaktivní služby nenacházejí, a tak zatím recipient nemá možnost při sledování přenosů na ČT4 Sport volit pohled libovolné kamery. Více než na budoucnost je ale pragmatictější zaměřit se na minulost, ze které se odráží současný stav celého procesu. Navíc podle určitého pohledu jsou interaktivní služby jistým druhem kompenzace divákům za problémy, které s přechodem na digitální terestrické vysílání souvisí. Digitalizace v sobě totiž neskrývá pouze pozitivní změny v podobě zlepšené kvality zvuku a obrazu, ale pro koncový článek výrobního řetězce – diváka – nese určitá technická úskalí. Článek Petrose Iosifidise s názvem Digital Switchover in Europe tato úskalí pojmenovává a dodává patřičná fakta. *„Velká část populace spatřuje malý nebo žádný důvod k adaptaci na digitální televizi“* (Iosifidis, 2006: 2)

Iosifidis cituje výzkum Generics Group, který se uskutečnil ve Velké Británii a odhalil, že pro část obyvatelstva je digitalizace příliš zmatená a nechtějí investovat prostředky do „přestavby“ svých televizních přijímačů. Podle výzkumu jsou miliony diváků spokojeny s nabídkou analogových kanálů, aniž by potřebovali širší digitální spektrum. Ve spoustě zemí Evropské unie si navíc analogové kanály udržovaly majoritní podíl na trhu. *„I přes nástup placených televizních sítí si ve většině evropských států udržovaly veřejnoprávní televize téměř 40% share.“* (Iosifidis, 2006, s. 2)

Podle ročenky Evropské audiovizuální observatoře z roku 2004 si rok předtím dokázaly veřejnoprávní televize udržet publikum při hodnotě podílu na trhu 30 až 45 %. Diváky lákaly také volně dostupné komerční kanály. Kromě výše zmíněných výhod staví Iosifidis na stejnou úroveň i nevýhody v podobě sociální exkluze těch částí obyvatelstva, kterým nebude digitální signál dostupný. Určitou podporu pro tento názor bychom našli také u d’Haenense (2001), který sice nepolemizuje s možností neúplného pokrytí státu digitálním signálem, jenže na druhou stranu předkládá údaje o procentuálním rozšíření určitých platforem v evropských státech. *„Digitální vysílání bylo v počátcích zastíněno fenomenálním nárůstem satelitní televize, agresivním spuštěním digitální kabelové televize, ambiciózními interaktivními a e-komerčními službami (převážně na jiných digitálních televizních platformách), sliby bezprostředního nástupu videa na vyžádání přes kabel a růstem atraktivnějších*

spotřebitelských produktů jako set-top boxů s hard diskem a DVD přehrávači a také nezastavitelným nárůstem Internetu.“ (d’Haenens, 2001: 135)

Autor dále uvádí statistické rozložení příjmu druhu signálu. Přes 80 % domácností v Belgii a Nizozemsku přijímalo televizní signál prostřednictvím kabelu. Hranici 50 % tento způsob přesáhl v Rakousku, Německu, Dánsku, Irsku a Švédsku. Pro tyto státy by tedy digitální terestrické vysílání zřejmě nemuselo být prioritou nejbližších let. Pak už následovaly státy, u kterých převažovalo přijímání terestrického vysílání (Španělsko, Velká Británie, Finsko, Portugalsko atd.) Evropská unie se rozhodla vyřešit efektivnější využívání kmitočtového spektra sjednocením televizních vysílání členských států, které by měly přejít z analogového na digitální pozemní vysílání, přičemž se samozřejmě z trhu nevylučují zprostředkovatelé satelitního a kabelového vysílání. Je zřejmé, že u států s vyšším procentuálním zastoupením satelitního nebo kabelového vysílání nebude vypínání analogového signálu a jeho přeměna znamenat nikterak rozsáhlý problém. V opačném případě vyžaduje digitalizace technologicky i organizačně náročný postup. Mezi státy, které byly téměř výhradně závislé na pozemním vysílání, patřily také Česká a Slovenská republika. Tyto skutečnosti vedly už dříve k ustanovení základní podmínky platformy DVB-T. Takto nabízené kanály musí být volně dostupné a bezplatné. Technickým postupům ale předcházejí legislativní rozhodnutí.

Jak už bylo zmíněno, vlastníkem vysílacích kmitočtů je stát. Z toho vyplývá, že rozhodování o jejich využívání, respektive přeměně, náleží vládě, takže digitalizace je kromě technologické stránky také politickou záležitostí. Téma se projednává na národní i nadnárodní úrovni. Diskuse nad přechodem k digitálnímu televiznímu vysílání začaly v Evropě v roce 1991. Tehdy vznikla skupina The European Launching Group for Digital Video Broadcasting (ELG-DVB), která měla připravit návrh memoranda na porozumění celého problému. V roce 1993 se návrh odsouhlasil a začala příprava evropského projektu DVB. Ihned po svém vzniku vymezila tato skupina digitální satelitní (DVB-S), kabelové (DVB-C) a pozemní terestrické vysílání (DVB-T). Česká televize se k projektu přiřadila v roce 1994 jako první ze zemí bývalého východního bloku. Mezi zásadními konferencemi, v Ženevě v letech 2004 a 2006, kde se projednávalo nové přerozdělení kmitočtů a technologické a organizační aspekty celého procesu, rozhodla Evropská komise v roce 2005², že všechny členské státy musí kompletně vypnout analogové vysílání do roku 2012. Ze strany unie je zde patrná snaha o unifikaci

² Evropská komise koordinuje celoevropský proces digitalizace na základě dokumentu „Urychlení přechodu od analogového k digitálnímu vysílání z 24. 5. 2005“.

problému, nicméně geografická specifika jednotlivých států, stupeň technologického rozvoje a vlastní řešení digitalizace spadají do kompetencí národních vlád. Proto se evropská digitalizace vyvíjí v každém státě různě.

2.2 Digitalizace v Česku

Detailně popsat digitalizaci v Česku by vydalo na samostatnou diplomovou práci. V českém prostředí se celý proces dočkal značných komplikací, které proces přechodu na digitální vysílání znepřehlednily. Pokusím se proto shrnout jen nedůležitější body, které měly pro český vývoj podstatný význam.

Současný vývoj napovídá tomu, že do roku 2010 by mělo být terestrickým signálem pokryto 98% území České republiky. Lhůtu stanovanou Evropskou unií tedy česká digitalizace pravděpodobně splní. Proces jejího postupného legislativního i technického zavádění však postupoval složitě. Role státu, jakož to vlastníka kmitočtů, je v procesu nutná a nezastupitelná. V případě české digitalizace se stát nezachoval jako prozíravý partner digitalizace, i když v roce 2001 se ještě o digitální budoucnosti příliš nehovořilo. Poslanci Parlamentu České republiky totiž schválením zákona č. 231/2001 Sb. o provozování televizního a rozhlasového vysílání de facto přenechali rozhodování o budoucnosti přechodu na digitální televizní vysílání v rukách soukromých vysílatelů. Zmiňovaný zákon obsahoval institut automatického prodloužení licencí stávajícím vysílatelům, který nahrával soukromým televizím. „*Na žádost provozovatele vysílání s licenci Rada dobu platnosti licence prodlouží. Dobu platnosti licence lze prodloužit jedenkrát, a to u rozhlasového vysílání o dobu 8 let a u televizního vysílání o dobu 12 let. Na žádost provozovatele vysílání s licenci může Rada prodloužit dobu platnosti licence i o kratší dobu*³.“

Z logického hlediska se nejsledovanější komerční stanice Nova a Prima nechtěly vzdát části analogového spektra, které jim díky sledovanosti zajišťovalo reklamní příjmy. Zákon neobsahoval donucovací prostředky, které by komerční subjekty přiměly k aktivní účasti na reorganizaci kmitočtového spektra. Česká republika se tak ocitla v unikátní situaci, kdy regulační orgán reprezentovaný Radou pro rozhlasové a televizní vysílání nemůže při prodloužení licencí měnit licenční podmínky ani technické parametry vysílání. V lednu 2002 pak došlo k prodloužení vysílací licence TV Nova o 15 let do roku 2017. Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání však nebyl jedinou komplikací a sporným bodem v programu digitalizace televizního vysílání v Česku. Ještě před přijetím zmiňovaného zákona

³ Příloha č. 1

byla na základě usnesení č. 22 Stálé komise pro sdělovací prostředky Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR zpracována Koncepce přechodu na digitální vysílání v České republice. Koncepce však musela být několikrát přepracována, což postup digitalizace zpomalilo. V mezistupních a částečných verzích tohoto dokumentu vláda označila digitalizaci za svou prioritu a v roce 2004 vyslovila souhlas se zahájením digitálního vysílání mezi lety 2004 až 2006⁴. Finální verzi Koncepce předložila v roce 2006 ministryně informatiky Dana Běrová. V aktualizovaném znění byl jako nejzazší termín úplného celoplošného vypnutí analogového televizního vysílání stanoven 31. prosinec roku 2012. Při přípravě se bral zřetel na pozitivní a negativní zkušenosti se spuštěním digitálního vysílání ve světě, především v Evropě. Koncepce časově rozdělila postup digitalizace do tří fází a přesně vymezila úlohu státu v této proceduře. „*Koordinace přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání se bude soustřeďovat zejména na: informovanost – zajištění dostatečné informovanosti obyvatel a subjektů dodávajících digitální výrobky a služby ve všech etapách přechodu na zemské digitální televizní vysílání. Finanční účast státu - přímá podpora státu (financování informační kampaně, monitoring trhu v oblastech dotčených vypínáním), nepřímá podpora státu v podobě kompenzací nezbytných pro definitivní vypnutí analogového vysílání, např. příspěvek na zakoupení základního přijímacího zařízení vybraným skupinám obyvatel, nebo spoluúčast státu při financování projektů z evropských zdrojů.*“ (Koncepce, 2006: 7)

Materiál také iniciuje vznik Národní koordinační skupiny pro digitální vysílání. Skupina plní funkci centrálního koordinačního orgánu a byla podřízena přímo ministryni informatiky. V červnu roku 2007 však vláda rozhodla o zrušení ministerstva informatiky a jeho kompetence se rozštěpily do tří jiných resortů. Oblast digitalizace spadla pod ministerstvo průmyslu a obchodu.

Dalším stěžejním dokumentem při snahách o přechod na digitální pozemní vysílání se stal Technický plán přechodu (dále jen TPP), který v souladu s Koncepcí vypracoval Český telekomunikační úřad a zveřejnil jej v srpnu 2006. Nutno podotknout, že se jednalo o návrh řešení digitalizace, nikoliv závazný vládní dokument. TPP rozdělil území České republiky na 11 částí, které by měly postupně na nový druh vysílání přejít. Výjimku tvořil Ústecký kraj a Domažlicko, které se řešily přednostně a individuálně. V těchto oblastech totiž docházelo k silnému rušení signálem ze sousedního Německa. Na Domažlicku se analogové vysílání

⁴ Do tohoto období spadá začátek vysílání dvou tematických kanálů České televize – zpravodajského ČT24 a sportovního ČT4 Sport

definitivně vypnulo k 31.8. 2007, což znamenalo historicky první českou lokalitu kompletně pokrytou pouze digitálním terestrickým vysíláním. Specifikum vypínání analogového signálu na Ústecku spočívalo v tom, že vysílání přijímaly téměř dva miliony diváků, tedy podstatně širší okruh než na Domažlicku.

Vláda schválila TPP 28. dubna 2008, čímž se postupu zavádění digitálního terestrického vysílání udal organizovaný a respektovaný řád. Podle aktuální verze dokumentu bude analogové vysílání vypnuto k 11. listopadu 2011 s výjimkou dvou regionů – Zlínska a Jesenicka – kde se s úplným vypnutím analogu počítá kvůli technickým potížím do 30. června 2012. Plán se tedy držel nařízení, ke kterému ho nepřímo vybízel zákon 304/2007 Sb.

„Zemské analogové televizní vysílání se ukončí dnem 31. prosince 2012, nestanoví-li vláda v Technickém plánu přechodu termín dříve, nejdříve však dnem 10. října 2010⁵.“ V říjnu 2010 bude podle informací ČTÚ digitálním signálem pokryto 99% českého území. Česká republika by tedy měla s největší pravděpodobností splnit datum doporučené Evropskou unií.

Důležité je také zmínit, kde konkrétně se bude digitální vysílání odehrávat. TPP inicioval vznik 4 celoplošných vysílacích sítí (multiplexů⁶), které měly nahradit přechodné multiplexy A, B a C⁷. Jeden multiplex umožňuje vysílání 4 až 6 televizních kanálů, takže teoreticky může mít český divák při vypnutí analogového signálu nabídku 24 různých televizních stanic vysílajících digitálně terestricky. S ohledem na technologický rozvoj se nedá vyloučit ani větší počet kanálů v multiplexu. Otázka pro praxi pak ale zůstává v konkurenceschopnosti trhu a reálné možnosti českého televizního prostředí teoretické předpoklady naplnit.

Tím se dostáváme k nabídce televizního prostředí. Česká televize jako veřejnoprávní vysílatel se bez ohledu na stádium legislativního řešení aktivně vydala vlastní cestou. Podstatně ji k tomu zavazoval zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání 231/2001 Sb., podle něhož musela vyvíjet činnost v oblastech nových technologií a služeb,

⁵ Příloha č. 2

⁶ Souhrnný datový tok obsahující dílčí datové toky náležející jednotlivým službám a programům. Digitální balíček, který obsahuje několik programů na jednom kanále. V Česku existují celoplošné multiplexy s označením 1 až 4.

⁷ V rámci experimentálního digitálního vysílání vydal Český telekomunikační úřad v roce 2004 dočasné povolení k provozování 3 přechodných multiplexů A, B a C společně s Českou radiokomunikací, Czech Digital Group a Českým Telecomem.

kam digitalizace bezpodmínečně patří. Důsledkem jejího snažení bylo spuštění prvních dvou digitálních českých tematických kanálů. 2. května 2005 začalo vysílání zpravodajské ČT24, 10. února 2006 pak i sportovní ČT4 Sport. Zemské vysílání se šířilo v rámci přechodného multiplexu A. Ještě před spuštěním digitálních kanálů České televize vydala Rada pro rozhlasové a televizní vysílání souhlas pro experimentální digitální vysílání Českým radiokomunikacím a Czech Digital Group. Oba subjekty spustily své projekty v roce 2000. Pokusy sloužily k ověřování technických vlastností standardu DVB-T a například i k protichybovým opatřením. České radiokomunikace zahájily 12. května 2000 jako první tuzemská společnost zkušební zemské digitální vysílání. V úplném počátku vysílaly 3 televizní kanály – ČT1, ČT2 a TV Nova a dva rozhlasové – ČRo1 a ČRo2.

Po výše zmíněném spuštění přechodných multiplexů A, B a C v roce 2004 vyhlásila Rada pro rozhlasové a televizní vysílání licenční řízení pro terestrické digitální vysílání v sítích B a C. V dubnu 2006 pak vybrala šest vítězných projektů. Digitální licenci získaly hudební stanice Óčko, zpravodajská Z1, dětský kanál Pohoda, TV Barrandov a regionální RTA. Všechny vybrané televizní stanice měly zahájit své vysílání v první čtvrtině roku 2007. Po pěti měsících od rozhodnutí RRTV ale o své licence přišly. Provozovatel TV Nova společnost CET 21 totiž podala na tento orgán žalobu a Městský soud v Praze následně rozhodnutí zrušil a vybraným televizním společnostem licence zneplatnil. TV Nova žalovala Radu proto, že ve výběrovém řízení neuspěla se čtyřmi vlastními projekty, kterými hodlala zaplnit jeden multiplex – Nova film, Nova news, Nova sport, Nova seriál. Tento krok výrazně zpomalil celý postup české digitalizace. Nejen, že vybrané projekty byly ve fázích příprav na start vysílání a toto rozhodnutí mohlo výrazně ohrozit (v důsledku např. u Febio TV ohrozilo) jejich existenci, ale znamenalo to také ustálení digitálního programového spektra v českém prostředí na mrtvém bodě. Nebylo jasné, jak se nastalá situace bude řešit, případně v jakém časovém horizontu k řešení dojde.

Východisko poskytla až 1. listopadu 2007 novela zákona, která pozměnila některé zákony týkající se dokončení přechodu z analogového na digitální zemské vysílání. Jedním z nejdůležitějších bodů tzv. diginovely 304/2007 Sb. byl institut kompenzační licence. „Kompenzační licenci udělí Rada na žádost rovněž osobě, které byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona udělena licence k celoplošnému zemskému digitálnímu televiznímu vysílání rozhodnutím Rady, proti němuž byla podána žaloba.“⁸ Zákon tedy vrátil v platnost původní rozhodnutí RRTV a vítězné projekty mohly začít vysílat, zažádaly-li o kompenzační

⁸ Příloha č. 2

licenci. Tento zákon zároveň vyřešil další sporné body v procesu digitalizace z pohledu komerčních stanic. Na licenci mohly mít nárok Nova a také Prima, pokud se aktivně zapojí do přechodu na digitální vysílání a začnou vracet své analogové kmitočty. Náhradou jim pak RRTV také přidělí kompenzační licenci pro spuštění dalších kanálů. Zároveň ale zákon stanovuje pro tyto vysílatele podmínky, za kterých si může licenci ponechat. „*Neukončí-li držitel kompenzační licence (...) zemské analogové televizní vysílání nejpozději 10. října 2010, kompenzační licence uplynutím této lhůty zaniká.*“ (Čl. 4, odst. 7) Tímto nařízením vláda de facto zajistila motivační prvek pro komerční televize v souladu s časovým harmonogramem celého procesu. V srpnu 2008 přijali největší tuzemští vysílatelé s licenci – Nova a Prima – Technický plán přechodu, čímž se do procesu digitalizace začlenili a souhlasili s postupným uvolňováním svých analogových frekvencí.

Z vybraných projektů spustily své pravidelné vysílání prozatím tři. Specifickým je v tomto ohledu hudební kanál Óčko, který vysílá v kabelových a satelitních sítích od roku 2002 a soudní rozhodnutí proti řízení RRTV jeho vysílání nepřerušilo. Nárok na kompenzační celoplošnou licenci mu však přísluší. Óčko vysílá v multiplexu 3 a pokrývá 45 % českého území. Po získání kompenzační licence by muselo jeho pokrytí dosáhnout minimálně 70 %. Kompenzační licenci už obdržela zpravodajská televize Z1, jejíž vysílání v multiplexu 3 začalo 1. června 2008. Druhou televizí, která o licenci zažádala, obdržela ji a od 11. ledna 2009 vysílá v multiplexu 2 společně s Novou a Primou je TV Barrandov. Bonusovou licenci za přistoupení k Technickému plánu přechodu využila také TV Nova a od října 2008 je terestricky vysílán její první tematický filmový kanál Nova Cinema, který dříve náležel pouze satelitním a kabelovým platformám. Druhý a dokonce i třetí kanál pro pozemní digitální vysílání chystá také Prima. 17. ledna 2009 získala společnost kompenzační licenci a plánovaný druhý kanál komerční televize dostal název Prima Cool a vysílat začal od 1. dubna.

Zbývající tři vybrané televizní stanice, kterým rozhodnutí soudu znemožnilo zahájit vysílání, plánují příchod do digitálního pozemního vysílacího prostředí později. Majitel Febio TV slovenský filmař Fero Fenič hodlá svůj projekt uvést na český trh až v roce 2010.⁹ Stejně záměry, i když konkrétnější má také vedení dětské TV Pohoda, které si představuje vysílací start své stanice v březnu 2010. Nejasné jsou momentálně záměry regionální RTA.

Do situace v české digitalizaci může přirozeně zasáhnout také celosvětová finanční krize. Spekulace o jejím dopadu se nachází spíše v teoretické rovině, nicméně lze

⁹ *Digimedia.cz* [online]. Praha : 2006 [cit. 2008-12-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.digizone.cz/clanky/tv-pohoda-odstartuje-na-jare-2010-febio-tv/>>.

předpokládat, že ovlivní reklamní trh, na kterém jsou soukromí vysílatelé ze své podstaty závislí. Česká televize, veřejnoprávní vysílatel, která vysílá v multiplexu 1, by v tomto ohledu měla zůstat nedotčena. Digitalizace neustále postupuje. K lednu 2009 bylo terestrickým signálem pokryto 60 % území České republiky.

2.3 Digitalizace na Slovensku

Na Slovensku je otázka digitalizace do jisté míry novým pojmem (ve smyslu aktuálního stavu digitalizace) a oproti Česku se vypnutí analogového signálu a přechod na pozemní digitální vysílání nachází téměř v počátečním stádiu. Slovensko je sice o existenci této formy vysílání informováno jako Česko a od roku 1999 spustilo několik experimentálních projektů, jenže zaostalo v dalších aktivitách směrem k přechodu na digitální vysílání. Ještě ve větší míře než v České republice zasáhly do slovenské digitalizace problémy legislativního charakteru. Jednak stát postrádal potřebný zákon a zároveň se v důležitém bodě pro posun v technologické oblasti objevil soudní spor, jehož následkem se může celonárodní stav digitalizace označit jako zaostalý. Slovensko na výraznější posun v oblasti digitálního vysílání stále čeká, jenže s blížící se hranicí v roce 2012 se dostává do složité situace. Digitální vysílání funguje na experimentální bázi pouze v lokalitách některých velkých měst.

Slovenské domácnosti nejsou na terestrickém pokrytí závislé v takové míře jako ty české.¹⁰

- pozemský příjem	16,8 %
- družicový příjem (Skylink, UPC Direct, DigiTV)	23,7 %
- příjem prostřednictvím kabelových distribučních systémů (KDS)	40 %
- příjem prostřednictvím společných TV antén (STA)	19,5 %

Existuje zde širší využití kabelové a satelitní televize. To jednak znamená, že by samotný přechod nemusely doprovázet komplikace jako v případě Česka, na druhé straně se může stát, že se finančně náročná přeměna kmitočtového spektra stane jen doplňkovou službou, nikoliv ústředním technologickým trendem. V porovnání s českým prostředím se také liší podmínky a postup veřejnoprávního vysílatele.

Jedním z hlavních důvodů pro pozdní postup v oblasti digitalizace na Slovensku byla absence jakékoliv koncepce postupu a aktualizované mediální legislativy. V návaznosti na

¹⁰ V České republice je na pozemním příjmu závislých 70 % domácností, i když vzrůstá počet uživatelů satelitního signálu (zdroj: Strategia prechodu na zemské digitalne vysielanie)

tento fakt se na Slovensku nevytvořil jediný, byť pouze provizorní multiplex, a stát tak v celoevropském měřítku zaznamenal v časovém harmonogramu digitalizace zpoždění. „První termín pro spuštění pravidelného digitálního vysílání byl v roce 2004, druhý se posunul do 30. června 2007. Vláda ještě předtím schválila v červenci 2006 nový plán přechodu na digitální vysílání, který upravoval start digitálního vysílání na přelomu let 2007/2008. Tento termín se také nepodařilo dodržet.“ (Skolkay in Van den Broeck – Pierson, 2008: 184)

Podle autora tohoto příspěvku slovenská vláda tato nesplnění vysvětluje tím, že televizní společnosti nemají dostatečnou potřebu organizovaně opustit analogové kmitočty. Toto tvrzení můžeme označit jako alibistické, protože nic jiného slovenská vláda očekávat ani nemohla. Slovenská televizní rada totiž prodloužila dvěma komerčním vysílatelům Markíze a Jój licenci až do roku 2019. Poslední datum, které vláda v souvislosti se začátkem pravidelného digitálního vysílání vytyčila, je rok 2011. „Vládní strategie počítá s tím, že vypnutí analogového signálu, proběhne bez problémů, ale zpráva CVEK¹¹ namítá, že není žádná jednoduchá legální cesta k přinucení existujících vysílatelů s licenci, aby vypnuli analogové vysílání.“ (Skolkay in Van den Broeck – Pierson, 2008: 183)

Pro soukromé vysílatele je přirozeně nevýhodné provozovat souběžné analogové i digitální vysílání, především z ekonomického pohledu. Úlohu komerčních vysílatelů upravil potřebný digitální zákon z března 2007. Jeho vytvořením bylo pověřeno ministerstvo kultury od roku 2002 a jedním z důvodů celkového zpoždění slovenské digitalizace je právě oddalování kompletace zmíněné legislativní úpravy. Televizní stanice Markíza, Jój a také TA3 získaly v zákoně ochranu stávajících analogových frekvencí. Zároveň se podobně jako čeští vysílatelé dočkaly kompenzací v podobě příslibu nových licencí na tematické digitální kanály. Slovenská televize naopak obdržela příslib brzké výstavby veřejnoprávního multiplexu, jehož vybudování se dříve plánovalo až na rok 2012. Naplnění multiplexu spadalo výhradně do kompetence STV¹². Zákon tak dal prostor veřejnoprávnímu vysílání, ale zároveň nenarušil chystanou liberalizaci slovenského digitálního trhu. Jeden krok na cestě k digitalizaci se povedl, jenže k dotažení snahy bylo zapotřebí podstatně více úkonů.

V otázce veřejnoprávního multiplexu bylo zapotřebí rozhodnout o jeho provozovateli, kterého měl na základě výběrového řízení určit Telekomunikační úřad. 20. srpna 2008 také soutěž o provozovatele multiplexu vyhlásil. Zájemci měli možnost se do ní přihlásit do

¹¹ CVEK – Centrum pre výzkum etnicity a kultúry

¹² Příloha č. 3

listopadu téhož roku. Jenže v říjnu rozhodl bratislavský okresní soud o zastavení tendru, žádost k této aktivitě podala společnost Telecom Corp¹³ a soud jí vyhověl. Navíc odvolal šéfa Telekomunikačního úřadu Daniela Máčaje. Podmínky takového postupu nebyly zřetelné. Slovenský server digimedia.sk si dovolil pouze citaci ze zákona o elektronických komunikacích. „*Tendr se může zrušit z důvodu podstatných změn okolností, za kterých se výběrové řízení vyhlásilo.*“ Jediným jistým výsledkem sledu událostí byla skutečnost, že přechod na digitální vysílání se neurčitě prodlouží a v ohrožení je dokonce splnění několikrát zmiňované hranice pro vypnutí analogu v roce 2012. Zrušení tendru se dá označit jako nejvýraznější důvod celkového zpomalení slovenské digitalizace. Proto se Slovensko stále nachází ve fázi lokálních testů DVB-T vysílání. Proto se doposud nepodařilo zkoordinovat a zrealizovat pravidelné digitální vysílání v celoplošném multiplexu. Proto výstavba dalších sítí zaostává.

V současné době je stále nejasné, jak a v jakém časovém horizontu bude slovenská digitalizace postupovat. Provozovatelé multiplexu vybráni nejsou, a tak se začátek pravidelného terestrického digitálního vysílání oddaluje. „*Soukromí vysílatelé navrhuji, aby se první multiplex (který bude připraven za zatím blíže nespecifikovaných podmínek), spustil v roce 2009, a celoplošné digitální vysílání by pak fungovalo ke konci roku 2011.*“ (Skolkay in Van den Broeck - Pierson, 2008: 185)

Slovensko se v přechodu na digitální vysílání podobně jako všechny členské země (a tedy podobně jako Česká republika) řídilo doporučením Evropské unie, respektive dokumentem, který 24. května 2005 zveřejnila Evropská komise. O dva roky později vypracovalo ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikací strategii přechodu na digitální pozemní vysílání. Původně formulovaný dokument obsahoval také technický plán přechodu, který stejně jako v Česku představoval časový plán vypnutí analogového vysílání do konce roku 2012. Strategie stanovovala přechod na digitální vysílání jako vládní prioritu. Zároveň definovala úlohu státu v celém procesu. „*Zkušenosti ze států, kde už pravidelné digitální vysílání funguje, ukázaly, že bez účinné podpory a zainteresovanosti státu by digitalizace saturovala přibližně na úrovni 60 % domácností. Protože však se zaváděním digitálního vysílání dojde k vypnutí analogového vysílání, je potřeba dosáhnout, aby digitální televizi i s ohledem na vybavení obyvatelstva přijímacími zařízeními mohlo pokud možno sledovat*

¹³ Slovenská společnost zabývající se výstavbou telekomunikačních staveb provozovala zkušební digitální vysílání v několika lokalitách na Slovensku, důvod své stížnosti neudala

téměř 100 % dnešních domácností s TV příjmem. Podpora státu je nevyhnutelná i kvůli relativně krátké době, která do konce roku 2012 zbývá.“ (Stratégia prechodu, 2007: 4)

Slovenská Strategie obsahuje téměř totožné prvky a formulace jako český ekvivalent v podobě Koncepce přechodu. Cíle jsou vytyčeny jasně a zřetelně. Strategie se odvolává na rozhodnutí Evropské komise s ohledem na financování digitalizace a inspiruje se doporučením nechat přechod na tržních mechanismech. V tomto směru se text zmiňuje o zásadách veřejného sektoru formou regulace, finanční podpoře spotřebitelů, informačních kampaních či dotacích na překonání určitých selhání trhu. Přechod na digitální vysílání se měl na území Slovenska realizovat na principu tzv. ostrovů, tedy při postupném propojení signálů z jednotlivých oblastí.

Jenže postup slovenské digitalizace, jak z předchozích řádků vyplývá, žádný harmonogram nedodržel. 30. červen 2007 začátek pravidelného digitálního vysílání nepřinesl, a proto se další postupy ocitají v časové prodlevě. Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikací tak slovenské vládě předložilo přepracovaný návrh strategie přechodu, který mu uložilo usnesení vlády z ledna 2008. Aktualizování znění strategie vláda i po připomínkových řízeních schválila v lednu 2009. Nově přijatý dokument se výrazně nelišil od původní verze. Identicky v něm byla formulována úloha státu a vyjádřena podpora vlády. Dva roky, které dělily obě verze strategie, ale poznamenaly část odvolávající se na výsledky průzkumu, který ministerstvo podniklo mezi obyvatelstvem. Zde jsou některé ukazatele.¹⁴

- o 20 % se zvýšil počet lidí, kteří mají povědomí o digitalizaci, což nyní činí 60 % slovenského obyvatelstva
- výrazně narostl počet obyvatel, kteří požadují více informací o digitalizaci (81 z 65 %)
- o 3 % stoupla spokojenost se současnou programovou nabídkou (z 85 na 88 %), ale 72 % dotázaných očekává v souvislosti s DVB-T lepší kvalitu

„Na základě uvedených poznatků, mezinárodních zkušeností a v souladu s pravidly EU hodlá vláda SR pokračovat v cílené podpoře procesu přechodu z analogového na DVB-T tak, aby v relativně krátkém čase, který do konce roku 2012 zbývá, byl přechod zabezpečený efektivně, úplně a byl akceptovaný všemi zainteresovanými stranami.“ (Stratégia prechodu, 2008: 10)

¹⁴ Příloha č. 4

Dokument také definuje výstavbu multiplexů a věnuje se i procentuálnímu vyjádření způsobu příjmu televizního signálu ve slovenských domácnostech. V souvislosti s digitalizací se starší i nově schválená verze strategie často věnuje doplňkové službě veřejné správy e-Government.¹⁵ „*Uvažuje se o poskytování moderních veřejných služeb on-line, zejména veřejné správy na elektronické bázi (e-Government).*“ (Stratégia prechodu, 2008: 13) Právě tato kýžená funkce mohla mít za následek vládní dotaci na zařízení potřebná k příjmu digitálního signálu – set-top boxy. „*Vláda původně chtěla využít přechodu na digitální vysílání také pro rozšíření e-Governmentu. Z tohoto důvodu navrhlo ministerstvo telekomunikací, že by všechny slovenské domácnosti měly obdržet stvrzenky na slevy pro koupi složitějších DVB-T přijímačů (s platformou MPH) a eventuálně se službami e-Government.*“ (Skolkay in Van den Broeck - Pierson, 2008: 186) Vláda nicméně v dubnu 2008 rozhodla, že příspěvky na DVB-T přijímače dostanou pouze chudé rodiny a handicapovaní lidé.

Další posun slovenské digitalizace se bude odvíjet od rychlosti provedení nezbytných úkonů k výstavbě celoplošného multiplexu. Na rozdíl od České republiky nemělo Slovensko ve veřejnoprávním vysílání dlouho oporu v oblasti digitálního vysílání. Při výčtu důvodů, proč Slovenská televize nezačala s pilotními digitálními projekty dříve, bychom opět zmiňovali uvedené legislativní problémy spojené s celkovým obrazem digitalizace v tomto státě. Hospodaření Slovenské televize navíc neumožňovalo řádné projekty realizovat, navíc se vedení této instituce do roku 2006 koncepcí digitálních kanálů vůbec nevěnovalo. Pro svůj první digitální kanál STV3 v roce 2008, který navíc kvůli neexistujícímu veřejnoprávnímu multiplexu ani nemohl pomoci rozvoji slovenského DVB-T, musela požádat o dotaci slovenskou vládu. Česká televize hradila své digitální kanály ČT24 a ČT4 Sport z vlastních prostředků.

¹⁵ Aktuální technologické postupy v oblasti veřejné správy, e-Government transformuje vnitřní a vnější vztahy veřejné správy pomocí informačních technologií a jejím cílem je zjednodušení komunikace s občany

2.4 ČT4 Sport

Sportovní kanál ČT4 Sport je výsledkem podpory digitálního pozemního vysílání ze strany České televize. Podle zákona 231/2001 Sb., který jí ukládal za povinnost vyvíjení činnosti v oblasti nových technologií, spustila ČT dva digitální terestrické kanály a rozšířila svou programovou nabídku na čtyři kanály.

Konkrétní, nikoliv však konečnou, koncepci nových kanálů přinesl ve svém projektu ve výběrovém řízení v roce 2003 současný generální ředitel Jiří Janeček. I když se nejednalo naprosto přesně o nynější podobu, jeho programová vize počítala s postupem digitalizace a nutností se do tohoto procesu zapojit. Janeček v projektu představoval kanál ČT3, který se zaměřoval na zpravodajství, sport a aktuální publicistiku, a ČT4 dokumentárně-vzdělávacího charakteru. „*Kostru vysílání budou tvořit zpravodajské relace, vysílané každou hodinu od 8 do 24 hodin. Těžiště nových služeb ČT3 divákům bude spočívat v podrobném ekonomickém, parlamentním, sportovním a kulturním zpravodajství a publicistice, zprostředkované specializovaným tituly periodických pořadů. Nemalé procento vysílacího času bude věnováno sportu včetně menšinových, na které se teď příliš nedostane, a sportovním přenosům.*“¹⁶

Janeček označil přechod na digitální vysílání za jasnou prioritu pro Českou televizi. V roce 2003 ovšem nemohl tušit, jakým tempem bude česká digitalizace postupovat. I tak stanovil za cíl začít s digitálním vysíláním v poměrně krátkém časovém horizontu, přičemž některé jeho předpoklady vyznívají v kontextu současného stavu idealisticky. „*V roce 2005 předpokládám zahájení digitálního pozemního vysílání nových programů ČT3 a ČT4 /ty budou vysílány pouze v digitální podobě, nebudou tedy vysílány analogově/ a v roce 2008 plné pokrytí území ČR digitálním signálem.*“ Po úpravách této premisy začala Česká televize s digitálním vysíláním opravdu v roce 2005, a to prostřednictvím zpravodajského kanálu ČT24. O rok později spustila druhý digitální projekt s názvem ČT4 Sport.

Na zrealizování projektu ČT4 Sport měl podíl také šéfredaktor sportovní redakce Otakar Černý, který tuto pozici zastává od roku 2002 a podobně jako Jiří Janeček zahrnul tematický kanál do svého portfolia pro výběrové řízení. Přestože se jeho původní programové záměry od konečné podoby začátku vysílání podstatně lišily, společně s Janečkovou vidinou o rozšiřování služeb České televize se jako další kanál určený výhradně pro digitální distribuci měl připravit tematický sportovní projekt. První koncepce¹⁷ vznikla v roce 2004 a jednalo se

¹⁶ Příloha č. 5

¹⁷ Viz příloha č. 6

spíše o hrubou rámcovou představu než konkrétní a především realizovatelný plán vysílání. Vycházela totiž z předpokladů, které nebylo možné v danou dobu splnit. Jedním z hlavních nedostatků bylo naprosté vypuštění otázky vlastnictví vysílacích práv. Například práva na americké soutěže typu NHL nebo NBA vlastnila tehdy TV Galaxie, proto zařazení těchto soutěží do plánovaného vysílacího schématu bylo nadbytečné a spíše matoucí. V návaznosti na tento fakt pak plán neoperoval s otázkou výrobních a lidských kapacit a počítal s tím, že veškeré sportovní dění bude moci pokrýt a zprostředkovat divákům. Jako příklad uvádím televizní verzi pořadu S mikrofonem za hokejem vysílaného na ČRo1 – Radiožurnálu. Pořad měl v televizní verzi mapovat aktuální dění na hokejových stadionech, jenže zajistit technologicky přenos ze všech stadionů byla z kapacitního hlediska televizní techniky nereálná úloha. V neposlední řadě první plán počítal ihned od začátku s nepřetržitým 24hodinovým vysíláním, což si nedovolil ani zpravodajský kanál, s jehož charakterem by tato vysílací doba spíše korespondovala. Kostrou vysílání se měly stát sportovní zpravodajské relace opakovaná ve dvouhodinových intervalech, čímž by vznikl formát sportovní zpravodajské televize typu Eurosport2. Hlavní programovou náplň měly tvořit přímé přenosy z rozmanité škály sportovních odvětví, záznamy a jejich reprízy. Dalším fragmentem vysílání byly magazíny. Plán počítal s již existujícími pořady a chystal také projekty nové. Zejména u divácky oblíbených sportů (fotbal, hokej) hodlal magazínem orámovat přímý přenos. Tento model nebyl nijak inovativní, protože tato praxe se využívala u přímých přenosů z halových sportů v rámci magazínu Timeout na ČT2. Součástí ideového programového schématu se staly také dokumenty. *„Jejich umístění je otázkou, ale do celodenního sportovního programu určitě také patří. Jedná se 1x týdně nebo 1x za dva týdny o investigativní pořad ze sportovního prostředí (sportovní zločiny, odhalení, kauzy, nepravosti), cca 2-3x týdně o profil či medailon známé osobnosti, jeho vysílání by však bylo pravděpodobně vázáno na její konkrétní účast v nějaké významné akci.“*¹⁸ Ani v tomto bodě není jasné, z jakých zdrojů se budou dokumenty připravovat či financovat (pokud uvážíme, že televize vlastní vysílací práva na zamýšlené akce, které by jí stály značné finanční částky). Bude dokumenty vyrábět sama redakce sportu nebo je nakoupí od externích dodavatelů? Bude je vůbec z čeho vyrábět, pokud se žádné kauzy nevyskytnou? Je zřejmé, že prvotní plán disponuje z dnešního pohledu řadou utopických vizí, proto bylo zapotřebí ukotvit počáteční návrhy do realizovatelných obrysů. Více než na další propracovanou koncepci se ale Redakce sportu České televize zaměřila na samotné prosazování nového kanálu.

¹⁸ Příloha č. 6

V srpnu 2005 rozhodovalo vedení České televize o tom, který projekt vybere jako druhý digitální kanál. Mezi návrhy na vzdělávací, dětský a sportovní kanál nakonec uspěl sport, a to především díky finančním úsporám, které představovalo jeho spuštění. ČT4 Sport hodlal začít s vysíláním v den zahájení XX. zimních olympijských her v Turíně, na které už Česká televize dříve zakoupila práva. Do úvodních týdnů vysílání tak nemusela investovat žádné zvláštní prostředky, a navíc mohla divákům nabídnout komfort v programovém výběru (olympijské hry se pochopitelně zároveň vysílaly na ČT2). Poprvé v historii by tak Česká televize plně využila olympijská práva, na která vynaložila značné finanční úsilí. Významným důvodem pro toto rozhodnutí byl také fakt, že sportovní publikum patří v Česku k nejsilnější divácké minoritě¹⁹. Navíc bylo pro vedení České televize důležité, že s postupující digitalizací se vysílací prostor věnovaný sportu na ČT2 zmenší a přesune se na sportovní kanál. Tato strategie nahrávala restrukturalizaci kanálu ČT2, který se měl stát vzdělávacím a dokumentárním kanálem a zároveň by splnil předsevzetí²⁰ Jiřího Janečka takový kanál založit.

Souběžně s rozhodnutím o spuštění ČT4 Sport vznikla další koncepce vysílání, která už neuváděla kontinuální celodenní vysílání, nicméně stále obsahovala nekonkrétní body a návrhy. Schéma, které bylo simulací jednoho vysílacího týdne, předpokládalo zahájení vysílání v osm hodin ráno. Hodlalo přesunout již existující pořady z ČT2 na ČT4 a samozřejmě zařazovalo značný počet přímých přenosů – ve všední den jeden, o víkendech dva (tato strategie se po startu vysílání ukázala být jako klíčová a ČT4 Sport tento návrh splňuje a často i překračuje). Nejasnými body vysílání byly programové bloky jako Fotbal, Hokej, Sportovní blok, Americké sporty, Filmový a Sportovní dokument nebo Archiv Redakce sportu. Tyto položky vyplňovaly místa, která na první pohled postrádala strategické programové řešení a možná i zkušenost s realizací podobných projektů. S blížícím se začátkem vysílání je překvapující až zarážející, jakým způsobem rýsovala veřejnoprávní televize, financovaná z koncesionářských poplatků, tak masivní proces, jakým je spuštění samostatného tematického kanálu.

V listopadu vypracovala programová dramaturgyně Anna Tulisová návrh, který se i vzhledem ke zbývajícimu času přiblížil finální podobě vysílání ČT4 Sport. Ubylo nejasných bodů typu Fotbal, Hokej a dalších míst, které v předchozím plánu vyplňovala hluché prostory, a schéma tak nabylo systematickosti.

¹⁹ Příloha č. 7

²⁰ Viz příloha č. 6 – výňatek z kandidátského projektu Jiřího Janečka

Digitální pozemní vysílání ČT4 Sport v platformě DVB-T začalo 10. února 2006 v 9:00 v den zahájení Olympijských her v Turíně. Po dobu trvání Her se na ČT4 vysílaly přímé přenosy a záznamy a kanál tak zajišťoval souběžné fungování s ČT2. Byl alternativou k hlavnímu vysílání, které se odehrávalo v moderovaném olympijském studiu. Vysílací plán zkoordinoval v každém dni sled přenosů a záznamů, a ČT4 Sport tak vysílal prodloužené přenosy, které už na ČT2 končily, nebo se na něj z kapacitních důvodů nevešly. Po formální stránce se na ČT4 Sport střídaly programové bloky, které doprovázela informační grafika programu dalšího vysílání. Jako doplňková možnost k hlavnímu olympijskému vysílání tedy ČT4 Sport akcentoval méně zdůrazňované olympijské sporty nebo sporty bez české účasti. ČT4 Sport vysílal sporty, které se v olympijském programu objevovaly pouze zřídka. Například utkání curlingového turnaje trvají přibližně dvě a půl hodiny a na sportovním kanálu se odvysílalo 12 přímých přenosů a jedno utkání ze záznamu, přičemž počínaje semifinálovou fází mužského i ženského turnaje byly přenosy nekrácené, tedy tříhodinové.

V samotných počátcích vysílání bylo také důležité informovat diváky o způsobu příjmu nového kanálu, protože povědomí o digitalizaci ještě nebylo široké, podobně jako samotné pokrytí. Na ČT2 se v rámci olympijského studia objevovaly upoutávky upozorňující na specifika digitálního příjmu. Diváci měli možnost naladit ČT4 Sport dvojím způsobem. Tím prvním bylo zakoupení set-top-boxu (nebo televizoru s vestavěným analogovo-digitálním převodníkem), nebo si pořídit kabelovou či satelitní televizi od poskytovatelů jako UPC, kteří ČT4 Sport zařadili do svých programových nabídek. Vysílání ČT4 Sport nebylo určeno pro Internet z důvodů vysílacích práv, která se nakupují s geografickým omezením pro určitý stát. Přesto se ale část vysílání na síti objevila. Spuštěním serverů fotbalzive.cz a hokejzive.cz získali diváci možnost sledovat například utkání fotbalové Ligy mistrů nebo hokejových reportáží z pořadu Dohráno nebo Buly. V internetové vysílací databázi České televize se pak začaly objevovat přenosy a magazíny z tuzemských sportů a soutěží.

Denní chod kanálu řídí produkční směny, které se střídají v týdenních cyklech. Do jejich kompetence spadá vypracování podrobného bodového scénáře včetně reklamních bloků a sponzorských vzkazů na celý vysílací týden (scénář navazuje na měsíční programové schéma dramaturgyně Anny Tulisové) a organizace a koordinace složek, které se v něm vyskytují. Produkce také organizuje vysílací studio, ve kterém se předtáčí nebo živě vysílají pořady pro ČT4 Sport, a v neposlední řadě také zajišťuje shromažďování odvysílaných přenosů pro archivaci a další reprízy. Samostatnou kapitolou chodu sportovního kanálu je plánování přímých přenosů, jejichž délka se s ohledem na druh sportu nebo fázi soutěže nedá

stoprocentně odhadnout. Volejbalové utkání může skončit po třech nebo pěti setech, rozhodující sedmé utkání hokejového play off může trvat po dobu jednou tak dlouhou, než bylo v původním schématu naplánováno. V obou případech musí směna kanálu reagovat na vzniklou situaci. Programové změny a doplňky se řeší s dramaturgyní Annou Tulisovou, která disponuje definitivní rozhodující pravomocí.

Po skončení speciálního vysílacího režimu, který skýtají olympijské hry, přešel 27. února 2006 kanál ČT4 Sport na standardní pravidelné vysílání od 8 do 24 hodin. Během prvních týdnů bylo na vysílání znát, že sportovní kanál odstartoval s nejasnou programovou a organizační koncepcí, ve které dominovaly reprízy a archivní materiály. Za měsíc březen tvořilo ze 496 odvysílaných hodin přibližně 220 hodin, tedy 44 %, opakované vysílání (záznamy přenosů, reprízy magazínů a pořady z ČT2) nebo pořady s názvem Archiv Redakce sportu. Ve vysílání vznikaly časové prodlevy, lidské a technické chyby měly za následek například časté zamrznutí nebo výpadek obrazu.

Počáteční fáze se ale s postupem prvního roku vysílání měnila. Programová dramaturgie vtiskla vysílání ritualizační charakter v tom smyslu, že v každém vysílacím dni dostával prostor přenos z určitého sportu. V pondělí se ustálily přenosy z volejbalové ligy, v úterý z hokejové, středeční prime-time přinášel fotbalovou Ligu mistrů a basketbalovou Euroligu. Týden končil nedělním dopoledním přenosem z házené a večerními divácky nejúspěšnějšími přenosy z fotbalové Gambrinus ligy.

Hlavní náplní ČT4 Sport se v průběhu prvního roku staly především české soutěže a český sport obecně. Do vysílání se pravidelně zařadily přenosy z halových sportů (volejbal, basketbal, házená, florbal, futsal), které se na obrazovce v minulosti ocitaly s podstatně menší periodicitou. Nově vzniklý vysílací prostor umožnil přístup také sportům, které se v omezeném čase na ČT2 neměly možnost prezentovat. ČT4 Sport tak například poprvé v historii odvysílal přímý přenos z boxlaksu, bowlingu, záznam ze šipkového turnaje, vyrobil vlastní vysílání curlingového klání nebo dokonce z republikového šampionátu v šachu. K náplni přenosů a záznamů se přidala vlastní tvorba a nakoupení tematických magazínů. Za exkluzivní materiály, které se ve vysílání sportovního kanálu objevily, se dají označit světové šampionáty (fotbal, hokej, basketbal, házená, biatlon, sjezdové lyžování, klasické lyžování, atletika, rugby) nebo například tenisový Wimbledon. U zmiňovaných akcí měli diváci poprvé v historii televizního vysílání v Česku možnost sledovat možnost využití licenčních práv v maximální šíři. Události mimořádného rozsahu, které se zařadily na ČT2, kanál ČT4 doplňoval, aby divákovi vznikl úplný komfort a možnost výběru. Při souběžně

hraných utkáních na MS ve fotbale 2006 nebo na MS v hokeji nabízel ČT4 Sport programovou alternativu podobně jako při olympijských hrách. Z průběhu atletických mistrovství se odvysílaly také kvalifikační běhy, které se dříve z časových důvodů do vysílání nezařazovaly. V rámci fotbalové Ligy mistrů začal ČT4 Sport nabízet během hracích dnů souběžně hraná utkání a navíc v následujících dnech zařadil nezkrácené záznamy zápasů, které nebyly ve vysílání předchozího hracího dne zařazeny. Český divák tak například v osmifinálové fázi soutěže mohl během tří dnů zhlédnout všech osm utkání. Tenisový Wimbledon se od roku 2006 vysílá v šesti až osmihodinových blocích. Programové schéma se této divácky úspěšné akci v danou dobu podřizuje. Podobný režim funguje při dalších vrcholných akcích, kde ČT4 Sport umožňuje odvysílat kompletní program šampionátů.

Nárůst sledovanosti ČT4 Sport je logicky spojen s rozšířením pokrytí signálem DVB-T na území České republiky. Měření sledovanosti sportovního kanálu České televize provádí od května 2006 společnost Mediaresearch. „Z původních 10,4 % televizních domácností, které mohly digitální kanály ČT přijímat na začátku roku 2006, narostl tento počet v případě ČT4 až na současnou hodnotu 53,5 %, což reprezentuje 2 121 800 domácností z celkových 3 966 000.“²¹ Měření zahrnuje příjem terestrický, kabelový i satelitní. Podle dokumentu se počet diváků starších 15 let zvýšil v časovém úseku od ledna 2008 do ledna 2009 o dva miliony. Nárůst koresponduje s postupem digitalizace a se širším pokrytím signálu veřejnoprávního multiplexu. „Digitální kanál ČT4 Sport přijímá již téměř 60 % jednotlivců starších 15 let, přesně vyjádřeno 57,1 %, což v absolutním počtu znamená 5 597 200 potenciálních diváků.“ Postupně zvýšený divácký zájem lze vysledovat i z grafů sledovanosti. V roce 2006 se denní zásah²² dostal přes hranici 100 tisíc až v prosinci a téměř po celý rok 2007 se pohyboval mezi 100 až 200 tisíci. Výraznější divácký zájem pak registrujeme od září 2007, kdy sportovní kanál poprvé zajímal více než 200 tisíc diváků a tento počet se v průběhu roku 2008 zdvojnásobil. Nejvyšší sledovanost zaznamenal ČT4 Sport během konání LOH v Pekingu v srpnu 2008. Olympijské vysílání ČT4 Sport, které sloužilo jako alternativa k hlavnímu vysílání olympijského studia na ČT2, přilákalo poprvé v historii více než 400 000 diváků denně, konkrétně 440 tisíc. Doposud rekordní sledovanost pak zaznamenal přímý přenos fotbalového Poháru UEFA mezi Spartou Praha a Dynamem Záhřeb 2. října 2008, který alespoň tři minuty sledoval 471 tisíc diváků.²³ Lze předpokládat, že divácký zájem ke konci

²¹ Zdroj – hloubková analýza ČT vypracovaná ke třiletému výročí začátku vysílání v únoru 2009 (viz příloha č. 9)

²² Denní zásah (daily reach) - udává počet diváků, kteří danou stanici sledují alespoň 3 minuty v jednom dni

²³ Viz příloha č. 9

roku 2009, kdy by měl signál ČT4 Sport pokrývat 98 % území České republiky, bude neustále narůstat. Pro dokumentaci můžeme použít graf měsíčního podílu²⁴ na divácích. Od července 2008 se podíl pohybuje na hranici 1 procenta, dvakrát ji dokonce v roce 2008 přesáhl. Je potřeba k výsledkům připočíst skutečnost, že zhruba 40 % televizních domácností ještě v roce 2008 nemělo možnost sportovní kanál naladit.

Za milníky ve tříleté historii vysílání ČT4 se dají označit následující události. 1) Od původní kostry vysílání – pevně naplánovaných zpravodajských relací – se upustilo už v prvním roce ve dvou fázích. Nejprve se počet bloků zredukoval ze čtyř na dva (květen 2006) a nakonec se zpravodajství z vysílání Č4 Sport vytratilo kompletně (listopad 2006). Počátkem druhé zásadní změny v projevu sportovního kanálu se stalo datum 1. ledna 2008, kdy ČT4 Sport přešel na vysílání ve formátu 16:9²⁵ a zároveň zahájil nepřetržité 24hodinové vysílání²⁶. Noční vysílací čas využil především k reprízám přenosů a pořadů z předchozího dne, během konání akcí v jiných časových pásmech (MS v hokeji 2008, Olympijské hry v Pekingu, MS v krasobruslení a rychlobruslení) pak v těchto hodinách mohl vysílat přímé přenosy. Vysílání ve formátu 16:9 se týkalo přímých přenosů i všech magazínů. Problém s přechodem ze starého formátu 4:3 spočíval v nedostatečné technické vybavenosti České televize na tento krok. Reportážní technika, která vyráběla podstatnou část materiálů pro vysílání ČT4 Sport, totiž nebyla pro formát 16:9 uzpůsobena, a tak byl výsledný obraz 4:3 v některých případech a některých magazínech převáděn na 16:9 pomocí postranní grafiky na obrazovce.

Třetí změnu podstoupila vizuální stránka vysílání. Od 1. září 2007 se v souvislosti s grafickou unifikací a změnou designu všech čtyř kanálů České televize změnilo logo a forma grafické prezentace na kanále ČT4 Sport. V současnosti funguje model sportovního vysílání stále na dvou kanálech. Na celoplošné ČT2 se vysílají smluvně vázané produkty (hokejová extraliga, fotbalová liga) a události významného charakteru (mistrovství světa v hokeji, olympijské hry). Odliv sportovní náplně z ČT2 je ale zřetelný a bude sílit se zvětšujícím dosahem digitálního signálu. Česká televize předpokládá, že od ledna 2010 sport z ČT2 zcela zmizí, čímž se radikálně změní vysílací schéma ČT4 Sport ale také ČT2. Při současném souběžném vysílání dvou přenosů naráz se zvedne počet záznamů a zredukuje se

²⁴ Podíl na divácích (share) se vyjadřuje v procentech a vypovídá o tom, jaká část diváků z publika, které je v danou dobu u televizorů, sleduje konkrétní pořad, či jeho určitý časový úsek.

²⁵ 16:9 – širokoúhlý formát používaný při vysílání s vyšším rozlišením obrazu, zejména u filmů a velkou popularitu si vysloužil také u sportovních přenosů

²⁶ Zkušební 24hodinové vysílání si sportovní kanál vyzkoušel během konání mistrovství světa v hokeji 2007

počet vysílaných sportů. K dalšímu řešení dospěje otázka mimořádných událostí v kooperaci s ČT2.

Otázka pokrytí území České republiky signálem ČT4 Sport koresponduje s postupem digitalizace. Podle výše zmíněných plánů se očekává, že do konce roku 2009 si bude moci sportovní kanál pozemní digitální cestou naladit na 98 % českého území.

2.5 Trojka

Obdoba ČT4 Sport vznikla také na Slovensku. Slovenská televize uskutečnila projekt sportovního kanálu pod názvem Trojka. Tematický kanál se stal prvním digitálním kanálem veřejnoprávní Slovenské televize. Svou roli při rozhodnutí o vzniku sportovního kanálu na Slovensku sehrálo mimo jiné podobné společensko-kulturní složení publika. Slovenské televizi navíc s ohledem na nevyhnutelnost digitálního přechodu doporučil zákon 220/2007 vyvinou v této oblasti úsilí, protože ji zajistil existenci veřejnoprávního multiplexu, který by měla televize zaplnit vlastními kanály. *„Poskytovatel multiplexu s terestrickým vysílacím povolením na provozování veřejnoprávního multiplexu obsadí veřejnoprávní multiplex na základě žádosti veřejnoprávního vysílatele televizní programové služby přednostně vysíláním televizních programových služeb a jinými obsahovými službami tohoto vysílatele; o rozsahu potřebné veřejné kapacity multiplexu a o způsobu jeho využívání, vrácení komprese datového toku a kódování signálu rozhoduje tento veřejnoprávní vysílatel.“*²⁷

Je potřeba zároveň přiznat, že připravit zpravodajský kanál by pro Slovenskou televizi nebylo výhodné, protože se zde úspěšně etablovala soukromá TA3 a navíc by chod zpravodajského kanálu značně zatížil televizní rozpočet. Specifikem slovenského prostředí byla nekonkurenceschopnost nebo spíše absence jakékoliv konkurenční soutěže právě v oblasti sportovního vysílání. Kromě Slovenské televize totiž žádná další televize neprojevovala o sportovní přenosy zájem a existence komerční slovenské sportovní se také nejevila jako reálná.²⁸ I tato skutečnost tak dovolovala zařadit do vysílání například přenosy ze zámořské NHL, protože na Slovensku žádný subjekt nevladnil vysílací práva.

O problematičnosti plánování a zařazování přímých sportovních přenosů už jsem se v práci zmiňoval. Vedení Slovenské televize tak hodlalo zpestřit výrobu sportovně

²⁷ Viz příloha č. 3

²⁸ Český trh se liší v tom ohledu, že už před vznikem ČT4 Sport vysílala v nabídkách kabelových společností TV Galaxie, která se přetransformovala v Nova Sport a po přechodu do DVB-T vytváří klasické konkurenční prostředí ČT4 Sport, existuje také česká verze panevropského Eurosportu a české vysílání maďarské společnosti Sport1

zaměřených produktů a zároveň usnadnit programování celoplošných kanálů STV1 a STV2. „Vznikem ucelené sportovní programové nabídky na samostatném sportovním vysílacím okruhu se zlepšila profilace a pravidelnost vysílací struktury na nynějším prvním a hlavně druhém programu STV (Jednička a Dvojka). Nepravidelná sportovní nabídka se totiž velmi komplikovaně plánuje do vysílací struktury univerzálního programového okruhu, čím trpí jeho profilace a ostatní programové segmenty“²⁹

Na rozdíl od ČT4 Sport se o novém digitálním kanálu Slovenské televize neuvažovalo v několikaleté perspektivě, jako tomu bylo v České televizi. V jeho případě sice chyběla důslednější programová koncepce, nicméně alespoň po technologické stránce se zázemí vytvářelo bez časového nátlaku. Vznik Trojky měl ovšem nesmírně rychlý průběh. Po odchodu generálního ředitele Richarda Rybníčka do Febio TV v červenci 2006 se Slovenská televize potýkala s absencí jakékoliv koncepce, která by řešila přechod na digitální vysílání, což byla tou dobou v Evropě rarita. Výběrové řízení vyhrál Radim Hreha, který se digitální budoucností Slovenské televize zabýval ve svém kandidátském projektu nejdetailněji. Během jeho ročního působení vznikly úvahy o rozšíření programové nabídky ze dvou okruhů na tři. Třetí měl vzniknout podle Hrehova rozhodnutí jako digitální. V rámci jeho působení začaly první přípravy digitálního projektu. Konkretizace Hrehových plánů se ujal projektový manažer Andrej Miklánek, který vypracoval strukturu sportovního kanálu. Jeho pozici v programové dramaturgii zaujal po dvou týdnech vysílání Stanislav Štefánik. Přestože Hrehův předchůdce Rybníček vyřešil finanční situaci slovenského veřejnoprávního vysílatele a zvýšil komerční výnosy televize, samotná instituce nebyla schopna zahájení provozu nového kanálu finančně plně podpořit. Po Hrehově odvolání³⁰ převzal v dubnu 2008 rozpracovaný projekt nový generální ředitel Štefan Nižňanský. Za jeho vedení získal nový kanál vysílací licenci od slovenské Rady pro vysílání a retransmisi. Stalo se tak 20. května 2008. Slovenská televize následně určila datum zahájení a také personální otázky nového programu. Vysílání Trojky mělo začít 8. srpna 2008 v den zahájení Olympijských her v Pekingu. Doba na veškeré personální a organizační zajištění vysílání nového kanálu byla velmi krátká. Programový obsah tak olympijské hry vyřešily, protože úvodní dva týdny Trojka vysílala olympijské soutěže 24 hodin nepřetržitě. Do budoucna se pak uvažovalo o naplnění třetiny vysílacího času přímými přenosy, ze čtvrtiny sestříhy a z pětiny záznamy.

²⁹ *Www.stv.sk : Slovenská televize* [online]. 2008 [cit. 2008-08-01]. O projektu. Dostupný z WWW: <<http://www.stv.sk/trojka/projekt/>>.

³⁰ Rada STV Hrehu odvolala v prosinci 2007, důvodem k tomuto to kroku bylo údajné neplnění některých zákonných závazků ze strany televize

Zbývající mezery ve vysílání by vyplnily dokumenty a publicistický tvorba. Z celkového počtu odvysílaných hodin se počítalo s nadpolovičním obsahem slovenského sportovního dění.³¹

Na provoz Trojky muselo vedení Slovenské televize vyčlenit zvláštní redakci, protože samostatné sportovní složka do té doby neexistovala. Sport spadal pod zpravodajskou redakci, ale s chystaným nástupem Trojky se rozhodlo o sestavení sportovní sekce, jejímž šéfredaktorem se stal Gabriel Kollár. „*Pod vyčleněného šéfredaktora sportu dnes spadají tři větve: vedoucí redakce sportu, intendant, což je vlastně vedoucí oddělení vytváření programu sportu, a sportovní producent, který zastřešuje tvorbu a přemostuje komunikaci mezi sportovní redakcí a ředitelstvím výroby.*“³² Nově vzniklá redakce čítá 30 redaktorů a desítku administrativních pracovníků. Přípravné práce ohledně spuštění kanálu a personální zabezpečení se uskutečnilo v nesmírně krátké době dvou měsíců, což z pohledu dlouhodobého fungování a propracované vysílací koncepce nevzbuzuje důvěru.

Po skončení olympijských her Trojka vysílala v omezeném čase (od 17 do 24 hodin), přičemž se chtěla majoritně věnovat domácím soutěžím, ale předpokládala i vysílání mezinárodně sledovaných a prestižních podniků jako fotbalové Ligy mistrů nebo anglické Premier League. Ve svém konceptu respektovala programová dramaturgie charakter sportovního roku a logicky podle něj uzpůsobila vysílací plán. To znamená, že v období konání sezonních soutěží od září do května by těžiště vysílání spočívalo v pokrývání těchto domácích akcí (fotbal, hokej, basketbal, házená, motorismus). Speciální režim by upravil konání významné evropské nebo světové akce. Se zahájením vysílání Trojky hodlalo vedení televize programově upravit i náplň na celoplošném kanálu STV2. Do konce roku 2008 by zůstala struktura nezměněná, přičemž ve dvouletém období od ledna 2009 do prosince 2010 se veškerá sportovní produkce přesune výhradně do kompetencí Trojky. „*Jen ve výjimečných případech bude sportovní vysílání na Dvojce i na Trojce, v situaci dvou důležitých paralelně probíhajících sportovních utkání (přibližně 10 hodin ročně). Z pohledu Dvojky to znamená vytvoření prostoru pro specifickou programovou nabídku pro náročnějšího diváka bez míchání cílových skupin (sport oslovuje jinou cílovou skupinu než náročnější dokumenty a jakmile následují tyto programy bezprostředně po sobě, nemají potřebný efekt).*“³³ Zesílený

³¹ POLÁK LUKÁŠ. *Www.digimedia.cz* [online]. 2008 [cit. 2008-05-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.digizone.cz/aktuality/slovenska-trojka-ziskala-od-vlady-dotaci/>>.

³² POTŮČEK, Jan. *Www.digizone.cz* [online]. 2008 [cit. 2008-08-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.digizone.cz/clanky/andrej-miklanek-trojka-bude-mit-co-vysilat/>>.

³³ Příloha č. 10

vysílací prostor na tematickém kanálu znamenal v plánování Slovenské televize také navýšení počtu vysílacích hodin jednotlivých sportů.³⁴ Programová strategie tedy vykazovala podobné atributy i stanovené priority jako v případě ČT4 Sport. Například chystané publicistické pořady pro STV3 se inspirovaly nebo doslova kopírovaly českou verzi. V projektu Trojky se hovořilo o magazínu Timeout z prostředí volejbalu, basketbalu a házené, který už několik let fungoval v České televizi. Jako další příklad můžeme uvést magazín Šport vo svetě, který prostřednictvím agenturních materiálů mapuje sportovní dění v zahraničí. V České televizi tento magazín funguje pod názvem Sport ve světě.

Nicméně v realizaci i financování se oba subjekty značně odlišovaly. Důvody těchto rozdílů spočívají v dříve zmiňovaném různém stupni přechodu na digitální vysílání v obou státech. Oba kanály vznikly jako digitální, ale přenos vysílaného signálu k divákům byl proporcčně jiný. Důležitým faktorem, který působí v českých podmínkách naprosto nereálně pro vznik digitálního kanálu, je závislost Slovenské televize na vládních dotacích.

Zatímco ČT4 Sport vznikl jako projekt pro podporu platformy DVB-T, Trojka se do terestrického přenosu zapojila minimálně. Kvůli ochraně analogových frekvencí, která na Slovensku platí do roku 2012, se může STV3 nabízet pozemní cestou pouze v těch oblastech, kde se provozují experimentální multiplexy. Před spuštěním tak toto omezení mělo za důsledek, že DVB-T signál pokryje pouze část východního Slovenska v okolí měst Košice a Prešov. Později se území pokryté pozemním digitálním signálem rozšířilo o hlavní město Bratislavu a také Bánskou Bystricu a Zvolen. Zbývající část Slovenska mohla Trojku přijímat prostřednictvím satelitního nebo kabelového vysílání, do nabídky ho zařadili také provozovatelé IPTV³⁵. Je paradoxem, že veřejnoprávní vysílatel propagující nové a bezplatné technologie – v tomto případě pozemní digitální vysílání – odkáže své koncesionáře na placenou soukromou službu, do které musí diváci investovat další finanční prostředky. Slovenská televize předpokládala, že satelitní nebo kabelovou cestou bude moci Trojku přijmout až 60 % slovenských obyvatel. Svou predikci podpírala následující statistikou³⁶.

Způsob příjmu	Populace SR
Satelitní příjem	9,3 %
Kabeloví operátoři	47,5 %

³⁴ Příloha. Č. 10

³⁵ Televizní digitální vysílání technologicky fungující přes internetový protokol

³⁶ Příloha č. 10

IPTV operátoři	1 %
Společně	57,8 %

Podle předložených čísel by tedy ihned po spuštění Trojky a její zařazení operátory do programových nabídek měly možnost tento kanál naladit (společně s DVB-T oblastmi) přes dvě třetiny obyvatel Slovenské republiky. Přejít do digitálního veřejnoprávního multiplexu a tím pádem i většinově do DVB-T se předpokládá až v roce 2011.

Další podstatný rozdíl mezi oběma kanály spočíval v jejich financování. Zatímco ČT4 vznikl výhradně z rozpočtu České televize, jehož majoritní část tvoří koncesionářské poplatky, slovenská Trojka začala vysílat díky mnohamilionové dotaci tamní vlády. Slovenská televize by z vlastních zdrojů nebyla schopna spuštění projektu zrealizovat a financovat dále jeho chod. Prvních pět měsíců vysílání tak měla zabezpečit pomoc státu z vlastního rozpočtu. Návrh ministra kultury Marka Maďariče na dotaci Slovenské televize vláda odsouhlasila v květnu 2008. Slovenská televize dostala od státu dotaci 90,8 milionu korun, což mělo pokrýt náklady na start vysílání a provozní činnost do konce roku 2008. Částka sloužila jako podpora rozvoji digitálního vysílání na Slovensku, které je vzhledem ke směrnicím Evropské unie i v zájmu státu, nikoliv pouze veřejnoprávní televize. Začátek vysílání Trojku vyšel na 100 milionů, devět desetin pokryla státní dotace, zbývající část vyplnily příjmy z reklamy a sponzoringu. Předpokládalo se, že financování Trojky pro rok 2009 pokryje navýšení koncesionářských poplatků, protože náklady na vysílání se narůstajícími vysílacími hodinami zvýší. Od roku 2009 počítalo vedení televize s vysílací dobou v délce trvání 9 hodin a za celý rok pak 3758 hodin. Toto rozšíření výroby a investice do nových technologií si v původních odhadech televize vyžádaly dalších 580 milionů na provoz. Rozpočet Slovenské televize, který se v úvodu roku 2009 měl dočkat další dotace ze státního rozpočtu, dostal do kritické situace, která nejvýznamněji ovlivnila vysílání právě STV3.

Kritiky se dočkal sportovní kanál také zevnitř instituce. Rada STV jako kontrolní orgán veřejnoprávního média v lednu 2009 odsouhlasila usnesení³⁷ o přezkoumání programové koncepce okruhu STV3. Zajímavé je, že Radě bylo předloženo už v srpnu 2008, ale tehdejší předseda Rady Bohumír Bobocký uvedl, že už nebyl prostor se mu věnovat. Členka Rady STV Anna Miklovičová doplnila, že materiál předložený ke zhodnocení STV3 byl neprofesionální a neúplný. Po necelém půlroce vysílání byla Trojka podrobena na dalším zasedání Rady STV kritické analýze. Členové jí vyčítali především nedostatečné využití vládní dotace, jejíž celá třetina zůstala nevyužita s STV ji musela vrátit. Dále Radě vadilo

³⁷ Příloha č. 11

nedostatečné pokrytí signálem, což je také zaznamenání hodný poznatek, protože podle původních odhadů, měla být Trojka dostupná dvěma třetinám slovenských diváků. Projekt sportovního kanálu deklaroval zásah alespoň stotisícového publika, jenže sledovanost v prvních měsících se pohybovala v minimálních číslech. Průměrně sledovalo osmihodinové vysílání osm tisíc lidí, přičemž tuto statistiku vylepšovaly speciální přímé přenosy z exkluzivních hokejových a televizních utkání. Magazíny se pohybovaly kolem nulových čísel. Sledovanost se ale nestala jediným kritizovaným aspektem kanálu. „Trojka nejenže nedodrží programový koncept, na základě kterého dostala dotaci, ale dokonce nedodrží ani televizní program uveřejněný v týdenících. Nakonec z toho můžou hrozit sankce.“³⁸ Rada tak apelovala na generálního ředitele Štefana Nižňanského, aby vysílání Trojky restrukturalizoval. Nižňanský oponoval ve finanční otázce nákupem vysílacích práv na zahraniční akce, které Trojka v roce 2008 nezakoupila, a proto úplně nevyčerpala státní dotaci.

Ředitel Slovenské televize a potažmo i sportovní kanál se ocitli v nepříjemné situaci od počátku roku 2009. Důvodem problémů se stalo hospodaření a rozpočet této instituce. Televize utrpěla odebráním části reklamního prostoru a také dluhy na koncesionářských poplatcích. Štefan Nižňanský tak vládu požádal o další dotaci, tentokrát pro chod celé televize. Požadovaná částka se pohybovala ve výši 600 milionů korun. Radě STV zároveň předložil nulový rozpočet, který by hodlal zrealizovat, pokud by žádné státní peníze nedostal. V něm počítal s razantními personálními kroky v podobě propouštění a také s redukcí vlastní výroby, což by v první řadě znamenalo zrušení STV3. Rada jeho návrh neschválila.

Kontrolní orgán STV se ale Trojce věnoval na pravidelném zasedání 25. února 2009. Do jednání byl zařazen na žádost Ministerstva kultury bod týkající se programu a nevyčerpání dotací STV3. Ministerstvo se zajímalo, proč Trojka nevyčerpala dotaci 90 milionů slovenských korun, které od státu obdržela na provoz do konce roku 2008. Po prostudování dostupných vyúčtování za první půlrok vysílání radní uvedli, že disproporce vznikla částečně proto, že rozpočet kalkuloval s vyšší částkou za přímé přenosy, než za kterou se realizovaly a také, že některé původně plánované přenosy se odvysílaly jako záznamy, čímž náklady klesaly. Členové Rady připustili, že sport je dynamický fenomén, nicméně vedení televize mělo údajně včas oznámit, že dotaci nevyčerpá a uvést proto pádné důvody. Složitě

³⁸ LUKÁŠ, Milan. *Spravy.pravda.sk* [online]. 2008- [cit. 2008-12-11]. Dostupný z WWW: <http://spravy.pravda.sk/na-biednu-trojku-si-posvieti-aj-madaric-dy9-/sk_domace.asp?c=A081211_103054_sk_domace_p12>.

vyjednávání ohledně vládní dotace ale nebylo jedinou záležitostí, kterou Rada STV projednávala. Její členové vyjádřili nespokojenost se stavem Trojky. Hodnocení sportovního kanálu provedl další členy Rady STV Marián Gábor.³⁹ Nejdříve vyzdvihl pozitivum samotné existence tematického kanálu pro Slovenskou televizi. Ať už z pohledu vysílacího prostoru pro dříve opomíjené sporty jako basketbal, házenou, plavání atd., ale i kvůli programové stabilizaci STV2. „*Díky tomu se může tento okruh dále profilovat. Ve výrobě a vysílání Trojky se obnovila sportovní publicistika, dokumenty, sportovní programy pro mládež a programy zaměřené na podporu zdravého životního stylu.*“⁴⁰ Negativních faktorů ale v jeho hodnocení zaznělo více. Trojce vytkl příliš nízkou sledovanost, nedostatečné pokrytí signálem, časté programové změny a nedostatky v práci redaktorů a komentátorů sportovních přenosů. Rada na závěr vydala usnesení, že k nevyužití finančních prostředků došlo z důvodů nedostatečného sledování a kontroly vládou poskytnutých prostředků. Vzhledem k tehdejší finanční situaci Slovenské televize, kdy bylo nejisté, zdali vláda poskytne STV potřebnou dotaci, Rada doporučila generálnímu řediteli restrukturalizovat vysílací okruh STV3. „*Výše vynaložených prostředků na výrobu a vysílání není adekvátní sledovanosti a neplní programové cíle. Rada STV doporučuje generálnímu řediteli vypracovat systém úsporných opatření v závislosti na poskytnutí případné kompenzace.*“

2.5.1 Rekapitulace vysílacího schématu

Trojka tedy začala s pravidelným vysíláním 8. srpna v den zahájení Olympijských her v čínském Pekingu. Po dobu konání této události fungoval kanál ve speciálním čtyřiašedesátihodinovém režimu a poskytoval programovou alternativu ke kanálu STV2, na kterém se olympijské hry také vysílaly. Vysílací model byl tedy stejný jako v Česku, kde se stěžejní body olympijského vysílání v čele s domácími zástupci a individuálními sporty umístily na ČT2 a na ČT4 se v převážné většině objevovaly kolektivní sporty. Stejnou koncepci zvolila také Trojka. Po skončení olympijských her přešla na standardní režim pro zbytek roku 2008 se sedmihodinovou vysílací dobou od 17 do 24 hodin, přičemž na STV2 se zachovaly atraktivní přenosy z hokejové a fotbalové domácí ligy, Ligy mistrů, formule 1 nebo fotbalové kvalifikace. S kompletním přesunem sportovního dění ze Dvojky se počítá až při širším pokrytí signálem STV3, které zatím nelze časově konkretizovat. Od ledna 2009 se

³⁹ Příloha č. 11

⁴⁰ Příloha č. 11

počet vysílacích hodin na Trojce navýšil, ale jejich převážná část neměla sportovní charakter. Namísto monoskopu mohli diváci na kanále od 9:00 sledovat pořad Živá panoráma v kombinaci s programovými upoutávkami. Začátek samotného sportovního vysílání ale časový posun v prvních třech měsících roku 2009 nezaznamenal. Ve všední dny program obvykle otevírala zpravodajská relace Góly, body, sekundy, popřípadě živý sportovní přenos. Během víkendových dní se počátek vysílání přesunul na 12:00. I přes nejasnosti ohledně financování a fungování Trojky rozšířil sportovní kanál významným způsobem své vysílání. Od středy 1. dubna 2009 se počet vysílacích hodin navýšil na 17 denně. Vysílání začínalo v 7:00 a vzniklý prostor kanál věnoval reprízám přenosů a magazínů z předchozího dne, ve výjimečných případech a o víkendech se v dopoledním čase mohl objevit přímý sportovní přenos.

Kritika Trojky se v prvních měsících týkala dvou aspektů – sledovanosti a častých programových změn. Původně proklamovaný záměr vedení STV, který počítal ihned po zahájení vysílání s dvouprocentním diváckým podílem na slovenském televizním trhu, se nepotvrdil. S výjimkou olympijského vysílání vykazovala Trojka téměř nulovou sledovanost a výraznější divácký zájem zaznamenala až od ledna 2009. Sledovanosti a změnám v programové náplni se budu podrobněji věnovat v další části své práce. U veřejnoprávního média sice není sledovanost klíčovým ukazatelem, ale vzhledem k tomu, že se tento atribut stal důvodem jednání Rady STV a vzbudil zájem ministerstva kultury, rozhodl jsem se tomuto jevu v analýze věnovat. Kanál zatím nedisponuje dostatečným pokrytím a v úvodních sedmi měsících svého fungování vysílal de facto v sedmihodinovém režimu, takže absolutní čísla průzkumů sledovanosti mohla jen složitě konkurovat kanálům s podstatně delší dobou vysílání.

3. Metodologická východiska

Jedním ze základních prvků diplomové práce je kromě volby tématu také jeho metodologické uchopení, protože způsob zpracování a výstupy se mohou výrazně lišit s ohledem na vybranou metodu. Pro svůj výzkum dvou stejně tematicky laděných televizních kanálů jsem zvolil srovnávací analýzu, tedy metodu kvalitativní.

„Někteří metodologové chápou kvalitativní výzkum jako pouhý doplněk tradičních kvantitativních výzkumných strategií, jiní zase jako protipól nebo vyhraněnou výzkumnou pozici ve vztahu k jednotné, na přírodovědeckých základech postavené vědě. Kvalitativní výzkum postupně získal v sociálních vědách rovnocenné postavení s ostatními formami výzkumu.“ (Hendl, 2008, s. 47)

V typicky vedeném kvalitativním výzkumu se na začátku provede selekce tématu a stanoví se základní výzkumné otázky. Hendl dále uvádí, že se původní cíle mohou modifikovat v průběhu výzkumu, kdy dochází ke sběru a analýze dat. Ke kvalitativním metodám výzkumu se vyjadřují další autoři a také oni se nejčastěji vymezují vůči kvantitativnímu výzkumu. David Silverman cituje Petera Grahamea. *„Názor, že kvalitativní výzkum není kvantitativním, je pravdivý, ale také neinformativní. Potřebujeme více než jen negativní definici.“ (Silverman, 2006: 33)*

Silverman tuto myšlenku rozšiřuje o další výklad kvalitativního výzkumu, ve kterém se podle něj zdá, že se výzkumník vyhne statistickým technikám a jiným prostředkům kvantitativní metody, ale nebezpečí skýtají předpokládané postoje nebo předdefinovaná vyhodnocení toho, co je dobré (Silverman podotýká kvalitativní) a špatné (kvantitativní). V otázce osobních postojů bychom se ale mohli dostat až k diskusi nad tím, že každý člověk, ať už k výzkumu přistupuje s nejlepším svědomím, čistě a maximálně nezaujatě, v sobě určité názory a postoje, jež souvisí s jeho životními zkušenostmi a sociálním postavením, nese. Sice tato úvaha nesouvisí s přímo s metodologií, ale může ilustrovat, jak se názory do práce mohou promítnout. Vysvětluje to Robert McChesney v knize *Political Economy of Media*, kde se věnuje žurnalistické profesi. *„Tvrzení, že je možné poskytnout neutrální a objektivní zprávy, bylo podezřelé, ne-li přímo falešné. Rozhodování je nevyhnutelnou součástí novinářského procesu a některé hodnoty musí být upřednostněny, když se rozhoduje o tom, proč se určitý příběh objeví na titulní straně, zatímco jiný je ignorován.“ (McChesney, 2008: 30)*

Tím nechci naznačovat, že by se výzkumná práce podobala například sestavování úvodní strany deníku. Spíše jsem se snažil nastínit, jak osobní hodnoty mohou zasáhnout do oblasti,

kteřá je širokým spektrem veřejnosti vnímaná jako nestranná a neutrální. Subjektivita je důležitá, jak tvrdí Jan Hendl. „*Subjektivita hraje roli při výběru dokumentů, ale ne v informacích.*“ (Hendl, 2008, s. 130)

Výzkumník sice do práce vnáší vlastní přínos, který se ale odráží na stylu psaní, na tvorbě hypotéz a zkoumání dat a materiálů. Jejich analýza ale podléhá pravidlům zvolené metodologie a jejich ovlivňování nebo interpretace podle předem nastaveného subjektivního rámce by bylo nežádoucí.

„*Kvalitativní výzkumy v zásadě usilují o zachování a analýzu dané formy, obsahu a zkušenosti sociálních činů spíš než o jejich podrobování matematické nebo jiné formální změně. Mluva, postoje a další jsou syrovými materiály analýzy. Tato odlišnost je často ohrožena tendencemi vědců, kteří se snaží kvalitativní výzkum definovat tím, co není (kvantitativní a statistický).*“ (Lindlof, 2002: 18)

Lindlof se v rámci výkladu o kvalitativních metodách zabývá jejich obhajobou před kritiky z řad kvantitativních vědců. Tvrdí, že postrádají toleranci pro mnohoznačnost, protože kvalitativní výzkum prochází napříč disciplínami a většinou slouží interpretačním a naturalistickým premisám. S interdisciplinární představou souhlasí také Norman Denzin s Yvonnou Lincolnovou. „*„Kvalitativní výzkum prochází napříč disciplínami, oblastmi a předmětovými záležitostmi. Kvalitativní výzkum je komplexním propojením pojmů, konceptů a předpokladů.*“ (Lincolnová, Denzin, 2005: 2)

Pod pojmem kvalitativní výzkum se nachází široká škála přístupů. Hendl naznačuje, jakým způsobem k výzkumu zaujmout postoj. Přejdeme tedy od obecného odborného popisu ke konkrétnímu rozdělení.

Základní přístupy kvalitativního výzkumu

- Případová studie
- Etnografický výzkum
- Zakotvená teorie
- Fenomenologické zkoumání
- Biografický výzkum
- Zkoumání dokumentů
- Historický výzkum
- Akční výzkum
- Kritický výzkum

Ze zmíněných přístupů ve své práci využiji zkoumání dokumentů. Podle Hendla nemusí být dokumenty pouze psané listiny, ale vše, co nese stopy lidské existence. To je dost široké vymezení, které je ale pro výzkumníky pozitivní. *„Rozmanitost dokumentů znamená první výhodu této strategie zkoumání. Otevírá přístup k informacím, které by se jiným způsobem těžko získaly.“* (Hendl, 2008: 130)

Podle Hendla další výhodou skýtá okolnost, že u takto zjištěných dat nehrozí nebezpečí zkreslení vinou rozhovorů, měření nebo testování. I když je tento typ výzkumu nejvhodnější pro historické dokumenty, lze aplikovat také na současných a soudobých příkladech. *„Za dokumenty se považují taková data, která vznikla v minulosti, byla pořízena někým jiným než výzkumníkem a pro jiný účel, než jaký má aktuální výzkum. Výzkumník se tedy zabývá tím, co má už k dispozici, ale musí to vyhledat.“* (Hendl, 2008: 130) Autor následně člení dokumenty do šesti kategorií.

- Osobní
- Úřední
- Archivní data
- Výstupy masových médií
- Virtuální data
- Předmětná data

Právě výstupy masových médií, mezi které spadají noviny, časopisy, televizní a rozhlasové programy, jsou vybrané dokumenty pro tento výzkum.

O takových dokumentech se zmiňuje také Silverman. Protože se věnují analýze audiovizuálního média, výstupy z vysílání sledovaných stanic potřebují. Na úskalí tohoto způsobu výzkumu upozorňuje a částečně před ním varuje David Silverman. *„Ačkoliv jsou video data velmi atraktivní, vyžadují naprostou komplexnost zpracování. Transkripce a analýza je mnohem složitější než u audio dat, takže si pečlivě promyslete, jestli audiovizuální data pro svůj výzkum potřebujete.“* (Silverman, 2005: 60)

O komplexnosti audiovizuálního záznamu se nedá pochybovat, ale pro můj výzkum je nezbytnou součástí, takže přestože jsem si vědom Silvermanem zmíněných specifík, použití a srovnání video dat se nevyhnu. Tím se dostávám k samotné kvalitativní srovnávací analýze.

Tuto metodu rozvinul americký sociolog Charles Ragin a důsledně a podrobně se jí věnuje v knize *The comparative method* (1989). Jeho pojetí analýzy pomocí Booleovy algebry⁴¹ ale ve své práci nepoužiji, protože je zaměřeno na citlivější poznatky. S ohledem na charakter mnou zkoumaných sociálních jevů (vysílání televizních stanic) by převádění na výrokovou algebru nebylo vhodné a pravděpodobně ani uskutečnitelné. „*Mým jediným cílem této práce bylo prezentovat předběžnou formulaci techniky redukování dat, která využívá Booleovu algebru, aby zjednodušila komplexní struktury dat v logickém a holistickém smyslu.*“ (Ragin 1989: viii)

Dále se Ragin podobně jako už výše zmínění autoři věnuje obhajobě svého způsobu kvalitativní výzkumné metody. Tvrdí, že každá vědecká metoda svým způsobem srovnání obsahuje. „*Ale ve společenských vědách se pojem srovnávací metoda užívá k referenci o specifických druzích srovnání – srovnání obsáhlých mikrosociálních jednotek.*“ (Ragin, 1989:

1) Komparativním metodám se podstatně dříve věnovali jiní američtí sociologové Barney Glaser s Anselmem Straussem. „*Jejich konstantní komparativní metoda se obecně považuje za jeden z nejefektivnějších způsobů obsahové analýzy.*“ (Powell, 1997: 155)

V publikaci, která se věnuje jiné kvalitativní metodě – zakotvené teorii, uvádějí čtyři stádia srovnávací metody.

1. *Srovnání případů platných pro každou kategorii.*
3. *Spojít kategorie a jejich vlastnosti.*
4. *Vymežit hranici a*
5. *sepsat teorii.*“ (Glaser, Strauss, 1980: 105)

Sepsání teorie je však pouze částí celého výzkumného procesu. Teorii bychom měli také svou prací a argumenty potvrdit. „*V rámci komparativní analýzy se porovnávají různé skupiny a podskupiny lidí a z jejich odlišností se vytvoří teorie. Tato teorie se pak testuje a protřídí s jinými srovnávanými skupinami. Pohledem na data začínáme zjišťovat vzorce v chování dat, což může vést k obecnému konceptu. Takové koncepty se pak můžou vystavět v širší teoretické návrhy, které pak mohou být vyhodnoceny a vyzkoušeny s dalšími srovnávanými skupinami.*“⁴²

⁴¹ Algebraická struktura vytvářející vlastnosti logických a množinových operací, jejím zakladatelem byl George Boole

⁴² GLASER, Barney, STRAUSS, Anselm. *The Discovery of Grounded Theory* [online]. 1 Chicago : Aldine Publishing Company, 1967 [cit. 2009-03-22]. Dostupný z WWW: <http://faculty.babson.edu/krollag/org_site/craft_articles/glaser_strauss.html>.

Ve své práci se budu věnovat vzorkům vysílání ČT4 Sport a STV3 (Trojky) ze stejného období. Jejich zkoumáním se pokusím popsat odlišnosti v českém a slovenském vysílání. Přestože ne všechny rozdíly v postupu digitalizace se odráží ve vysílání samotném, když propojím vysledované jevy ve vysílání a sledovanost s už dříve uvedenými fakty v této práci, věřím, že se výrazně přiblížím popsání rozdílů mezi českým a slovenským digitálním vysíláním.

V případě ČT4 Sport jsem se zaměřil na analýzu každého měsíce odděleně. Důvodem pro takové rozhodnutí byla kvantita produkce, která v případě České televize dosahuje nezanedbatelného objemu, a naznačené členění si téměř vyžaduje.

Trojka vzhledem ke své sedmihodinové vysílací době nevyrobila takové množství televizního obsahu, navíc se jednotlivé týdny a měsíce ve zkoumaném období svým charakterem značně podobaly.

4. Analýza vysílání ČT4 Sport a Trojky

Ve srovnání sportovních kanálů ČT4 Sport a Trojka budu vycházet ze vzorku vysílání od srpna do prosince 2008. Pro ČT4 Sport toto období znamená závěr třetího roku vysílání, pro slovenskou Trojku naopak úvodních pět měsíců fungování. Zaměřím se na odlišnosti ale také shodné prvky ve vysílacím schématu a analýze podrobím i uchopení realizačně a kapacitně náročného úkolu pro všechna média – vysílání olympijských her.

4.1 ČT4 Sport

Vysílání ČT4 Sport sloužilo v rámci konání 29. letních olympijských her v Pekingu jako programový doplněk k hlavnímu vysílání moderovaného Olympijského studia na ČT2. Ve 24hodinovém vysílání na sebe po dobu konání her s několika výjimkami, které v analýze zmíním, nepřetržitě navazovaly přímé přenosy a záznamy olympijských disciplín. Většinou se orientovaly na týmové sporty a disciplíny bez českého zastoupení.

Olympijské vysílání začalo v České televizi ještě dva dny před zahajovacím ceremoniálem. 6. a 7. srpna odvysílal ČT4 Sport čtyři přímé přenosy z fotbalového turnaje⁴³ - 6. srpna dvě utkání ženského turnaje v 10:55 Německo – Brazílie a v 13:40 Norsko – USA. Ve 22:30 pak tyto přenosy shrnul 30 minutový sestřih Fotbalový OH turnaj 2008. Den nato následovaly v totožných vysílacích časech dva přenosy mužského turnaje Brazílie – Belgie a Pobřeží slonoviny – Argentina. Podobně jako v předchozím dni oba duely ve 22:30 shrnul tentokrát 45minutový sestřih. Tento krok dokumentoval snahu České televize přiblížit divákům maximální množství olympijského dění a podobně jako při olympijských hrách v Turíně 2006 využít vysílací práva v nejširším rozpětí. Olympijská tematika se ve vysílání ČT4 Sport objevovala od začátku srpna a diváky připravovala na blížící se vrchol ve sportovním vysílání roku 2008. V tomto ohledu působila programová dramaturgie sportovního okruhu koncepčně a strategicky.

Úvodním prvkem v předolympijské programové skladbě se v pondělí 4.8. stala hodinová Beseda k OH Peking 2008 vysílaná v 18:00. Tento počín odstartoval sérii dalších besedních pořadů, které se olympijským hrám následně věnovaly. Ve 20:00 navázal na téma pořad České úspěchy na olympijských hrách. Vizuální forma byla stejná jako při úvodním

⁴³ Fotbalový turnaj z časových důvodů začíná ještě před slavnostním zahájením, systém turnaje v mužské i ženské části se základními skupinami a vyřazovací fází by se totiž výhradně v olympijských dnech realizoval obtížně

olympijském pořadu – moderátor ve studiu diskusí s hosty přibližuje divákům dané téma. První vydání se zaměřilo na historické úspěchy sportovní gymnastiky. Na olympijskou debatu navázal 90minutový dokument věnovaný olympijským hrám v Soulu z roku 1988. Do začátku pekingské olympiády se v programu ČT4 Sport denně objevil dokument z olympijských her posledních dvaceti let. Olympijské ladění vysílání pokračovalo dalším besedním programem ve 22:30. V Tématu pro hosty Tomáše Jílka se moderátor s hosty zabýval olympijskou premiérou bikrosu.

Podobnou programovou dramaturgii obsahoval i následující den. Ve 20:00 se odvysílala další beseda České úspěchy na olympijských hrách, po které následovaly dva 90minutové bloky OH Barcelona 1992 – olympijská kronika I a II. 6. srpna se ve vysílání objevily už zmiňované produkty olympijských her v Pekingu, a sice dvě fotbalová utkání žen. V rámci olympijských vzpomínek se v 19:40 zařadil cyklus Sláva vítězům věnovaný dvojnásobné olympijské vítězce ve vodním slalomu Štěpánce Hilgertové. Toto zařazení mělo spojitost s besedou České úspěchy na olympijských hrách, která se opět ve 20:00 věnovala vodním sportům. Podobně jako v předchozích dvou dnech pokračovalo vysílání ČT4 Sport dokumentem z historie olympijských her, tentokrát v podobě pořadu Olympijská Atlanta z roku 1996.

7. srpna měli diváci možnost zhlédnout další fotbalová utkání z olympijského turnaje v přímém přenosu. Prime time od 19:40 měl stejnou podobu jako v předešlých dnech. Po dokumentu Sláva vítězům pokračovalo vysílání živou besedou České úspěchy na olympijských hrách, která se zaměřovala na kolektivní sporty - basketbal, házenou a volejbal. Ve 21:00 byl do programu zařazen dokument Hry na přelomu tisíciletí o olympiádě v Sydney 2000.

8. srpna se v čínském Pekingu uskutečnilo slavnostní zahájení, kterému se věnoval kanál ČT2. Druhý a sportovní kanál České televize nepřístupily v tomto bodě k souběžnému vysílání. Schéma ČT4 Sport zaujalo k olympijskému vysílání identický postoj jako v minulých dnech. Program vrcholil dokumentem Nezapomenutelné hry pod Akropolí z roku 2004. V pěti vysílacích dnech od 4. do 8. srpna 2008 věnoval ČT4 Sport přibližně téměř 48 hodin ze 120 možných olympijské tematice (besedy, dokumenty, přímé přenosy včetně repríz). To je 39,5 % vysílacího času před zahájením soutěží her 29. olympiády a taková skladba byla určitě pro programové schéma v tomto období přínosem⁴⁴.

⁴⁴ V letním období se nehraje většina nejsledovanějších ligových soutěží, a výplň 24hodinového vysílání se proto skládá poměrně složitě

9. srpna ve 3:00 přešel kanál ČT4 Sport do speciálního olympijského režimu, který trval do 24. srpna. Vzhledem k šestihodinovému časovému posunu mezi Českou republikou a Čínou se olympijské soutěže vysílaly v přímém přenosu maximálně do 18:00. Blok přímých přenosů začínal během olympijských her většinou ve 3:00. Pětkrát zaznamenal tento vysílací vzorec změnu – 17., 18. a 24. srpna začínal olympijský televizní program ve 4:00. Předposlední den soutěží v Pekingu 23. srpna dokonce v 6:30. 11. srpna se kvůli brzkému startu soutěží v terénním jezdeckví začalo se živým vysíláním ve 2:00. Prvním odvysílaným přímým přenosem z Pekingu se stalo střetnutí ženského turnaje v házené Francie – Angola.

Olympijské vysílání zaznamenalo pět programových přerušení, která většinou souvisela se smluvními závazky k jiným sportům, především k fotbalu. Zařazení fotbalových přenosů ale zároveň dokumentovalo flexibilitu programového schématu České televize, která divákům přiblížila olympijské hry i další světově významné akce. Veškeré neolympijské obsahy zasáhly do programu ve večerním čase, kdy ČT4 Sport vysílal záznamy olympijských soutěží.

První změna se uskutečnila už 10. srpna. Tříhodinové vysílání pořadu Studio fotbal od 20:00 do 23:00 naplnil přenos utkání nejvyšší fotbalové ligy Brno – Liberec. Tato změna se opakovala také 17. srpna a vyplývala ze smluvních povinností, protože Česká televize musí odvysílat dva přímé přenosy z každého ligového kola.

Další změna následovala 12. srpna, kdy se na ČT4 Sport vysílalo utkání 3. předkola fotbalové Ligy mistrů mezi italskou Fiorentinou a Slavií Praha. Zde se nejednalo o vysílací povinnost, ale spíše o službu publiku, protože práva na tento přenos získala Česká televize krátce před zápasem. 14. srpna pak olympijské vysílání nahradil přenos předkola Poháru UEFA Slovan Liberec – Žilina, po kterém pokračoval smluvně vázaný pořad k mistrovství světa silničních motocyklů Magazin Moto GP. 15. a 22. srpna se pak ve vysílání 20:25 vyčlenil prostor pro přímý přenos fotbalové bundesligy (Bayern Mnichov – Hamburk, Hannover – Chotěbuz). 17. srpna se olympijské vysílání přerušilo opět na tři hodiny. V rámci Studia fotbal se od 20:00 do 23:00 vysílal přenos Gambrinus ligy Jablonec – Mladá Boleslav, po němž ještě pokračoval reportážní přehled odehraného kola této soutěže. Celkový počet hodin neolympijského vysílání dosáhl 14 hodin 25 minut, což činilo 2,5 % z 562 hodin olympijského vysílání od 9. do 24. srpna 2008.

Česká televize poprvé v historii praktikovala nepřetržité 24hodinové olympijské vysílání na dvou kanálech. Tento cíl mohla uskutečnit také díky technickému pokroku, protože poprvé přijímala mezinárodní signál po osmi trasách. Veškeré vysílání navíc přicházelo ve formátu 16:9. Takové množství materiálu zároveň klade vysoké nároky na programovou koordinaci.

Je logické, že některé disciplíny jsou časově naplánované proti sobě a ani existence dvou olympijských kanálů nemůže veškeré dění na sportovištích pokrýt. Tato situace se řešila u disciplín, které nemají v televizním vysílání vysokou vysílací hodnotu jako například vzpírání nebo vodní pólo. Postupně se dostaneme k vyhodnocení vysílání z pohledu jednotlivých sportů.

Největší vysílací rozsah pokryly halové míčové sporty. Nejvýznamnější prostor se v rámci olympijských her věnoval basketbalu. Na ČT4 Sport se odvysílalo živě nebo ze záznamu odvysílalo 21 utkání. Basketbal se také postaral o programovou zajímavost, když se 17. srpna první polovina utkání Česká republika – Čína vysílala na ČT4 Sport a druhý poločas po skončení Velké ceny Brna⁴⁵ na ČT2. Přítomnost české ženské reprezentace jako jediného českého kolektivu v Pekingu a vysoká atraktivita mužského turnaje, v němž působila spousta profesionálů ze zámožské NBA, byly důvodem častého nasazování tohoto sportu v programové skladbě.

Druhým sportem v pořadí četnosti vysílání se stala házená. Sice bez české účasti, zato s kvalitním obsazením mužského i ženského turnaje, proto se v olympijském vysílání objevilo 19 vysílacích bloků. Tak vysoký počet je ale částečně zapříčiněn faktem, že například basketbal nebo volejbal přesunuly své medailové zápasy na ČT2. Házená nikoliv. V programovém schématu se několikrát denně objevil také volejbal (celkem 18 přenosů) a jeho venkovní alternativa plážový volejbal (16 přenosů). Časté zařazování umožňovala podobně jako v případě basketbalu dobrá programová čitelnost, protože systém turnajů byl rozlosován a naplánován pro celé olympijské hry. Nikdy předtím v české televizní historii se volejbal, basketbal nebo házená. Zajímavě vyznívá porovnání s dlouhodobě nejsledovanějším a divácky nejpopulárnějším sportem v Česku - fotbalem. Na olympijských hrách totiž nedosahuje obvyklého mediálního a diváckého zájmu. Jednou z příčin takového jevu je fakt, že v olympijském turnaji reprezentují své země výběry hráčů do 23 let a nikoliv nejsilnější týmy jako například na mistrovství světa. Včetně čtyř předolympijských přenosů se fotbalové utkání vysílalo živě v porovnání s dalšími kolektivními pouze desetkrát, ale devětkrát ze záznamu. V devíti případech během šestnácti vysílacích dnů dostal přednost jiný sport. Zde můžeme vysledovat, že fotbal neměl v rámci olympijského televizního programu nejvyšší prioritu.

⁴⁵ Nejvýznamnější přerušení celého olympijského vysílání zapříčinilo mistrovství světa silničních motocyklů v Brně, které se podle platné smlouvy muselo vysílat na celoplošném kanále a živě

Následující tabulka shrnuje počet odvysílaných přímých přenosů nebo záznamů v jednotlivých sportech na ČT4 Sport, ve výsledném počtu nejsou zahrnuty reprízované přenosy z ČT2, které vyplňovaly večerní a noční vysílací čas před začátkem nového soutěžního dne.

Sport	Počet přímých přenosů a záznamů
Atletika	1
Basketbal	21
Baseball	3
Badminton	11
Box	1
Cyklistika	3
Fotbal	10
Gymnastika	7
Házená	19
Jezdectví	2
Moderní pětiboj	1
Plavání	2
Plážový volejbal	16
Pozemní hokej	3
Skoky do vody	4
Skoky na trampolíně	1
Softball	1
Stolní tenis	13
Střelba	2
Synchronizované plavání	1
Šerm	1
Taekwondo	5
Tenis	11
Triatlon	1
Vodní pólo	2

Vodní slalom	-
Volejbal	18
Vzpírání	4
Zápas	3

Z počtu odvysílaných programových jednotek v jednotlivých disciplínách vyplývá, které sporty měly vysílací těžiště na ČT4 Sport. Do jisté míry to není překvapující zjištění, protože Česká televize avizovala, že na tomto kanále chce vysílat především sporty kolektivní. Díky dvojnásobnému vysílacímu prostoru se do vysílání zařazovaly sporty, jejichž dění by se k divákovi dostalo maximálně zpravodajskou cestou v jednotlivých přehledech olympijských dní. Tím se dostávám k využití vysílacího času, kdy se na sportovištích v Pekingu neodehrávaly olympijské soutěže. V tuto dobu mezi 18:00 – 3:00 se výplň vysílání skládala z produktů ČT2. Denně se zde reprízoval hodinový pořad Velký přehled a Olympijský ring věnovaný boxu. Zbývající čas do začátku dalšího živého vysílání zaplnily opakované přenosy předchozího dne většinou z ČT2. Plánovaný časový harmonogram vysílání nefungoval vždy stoprocentně. Tak jako je u sportovního vysílání běžné, některé zápasy končily dříve, některé později. Pro první skupinu případů se časové mezery mezi jednotlivými přenosy řešily stříhovými videoklipy s olympijskou tematikou nebo vysíláním pohlednic z čínského života, které Česká televize před zahájením her obdržela⁴⁶. Ve druhém případě se podle situace čekalo na konec jedné soutěže a vysílání z jiného sportoviště začalo s časovou prodlevou. Celistvost vysílání měl podle původních předpokladů narušit tenis. Podle postupu českých zástupců pavoukem byly připraveny aktuální programové změny.

Po dobu svého olympijského vysílání přitahoval sportovní kanál České televize rekordní počet diváků. Ve 33. týdnu roku 2008 tj. od 11. do 17. srpna celodenní podíl na trhu poprvé v historii kanálu přesáhl hranici 2 %, konkrétně dosáhl hodnoty 2,08 %⁴⁷ a zaujal páté místo ve sledovanosti na českém televizním trhu. Ve druhém olympijském týdnu od 18. do 25. srpna trochu paradoxně zájem mírně opadl. Tento jev je zajímavý z toho pohledu, že ve druhém týdnu většina olympijských soutěží vrcholí a nárůst nezaznamenal ani kanál ČT2, kde se finálové zápasy vysílaly. ČT4 Sport si držel podíl 1,43 % a ČT2 15,61 % oproti 16,63 %

⁴⁶ Pohlednice – reportážní žánr, audiovizuální dílo o stopáži několika minut, které využívá svých vlastností k představení určitého místa, události nebo zajímavosti, nejčastější použití je v období velkých sportovních akcí, kdy se prostřednictvím pohlednic divákům představuje místo konání, jeho zákulisí atd.

⁴⁷ Příloha č. 9

z předchozího týdne. Nabízená alternativa v podobě dvou souběžných olympijských vysílání tedy našla u diváků odezvu a ČT4 sport zaznamenal během her rekordní divácký zájem.

Olympijské hry sloužily jako produkt pro náplň vysílání i po svém skončení. Střihový pořad, který se vracel k významným momentům pekingských soutěží, se jmenoval Vrcholy her a ve vysílání ČT4 Sport se poprvé objevil už den po jejich skončení 25. srpna a trval 4 hodiny. Na Vrcholy her navázal v ten samý den stejně pojmenovaný pořad s hodinovou stopáží a od 16:00 mohli diváci sledovat reprízu slavnostního zakončení her. 26. srpna pak ČT4 Sport nasadil do hlavního vysílacího času od 20 do 21 hodin diskusní pořad Beseda k OH v Pekingu 2008.

4.1.1 Vysílání na konci srpna a v září

Sportovní kanál zůstal po skončení olympijských her ve 24hodinovém vysílacím režimu a vrátil se k polytematické programové náplni a standardnímu schématu. Vysílání se skládalo především z přímých přenosů, záznamů a jejich repríz, tradičních magazínů, dokumentů, reportážních a také publicistických pořadů. Na jejich skladbu se zaměřím nejdříve.

Počínaje pondělím 25. srpna odstartoval seriál 14 besedních pořadů Před hokejovou extraligou, ve kterém moderátor v časovém rozmezí 30 minut vedl rozhovor s hosty vždy z jednoho konkrétního týmu nejvyšší hokejové soutěže. Jako první se ve 22:35 prezentoval klub Mladé Boleslavi. Poslední díl besed patřil 7.9. Slavii Praha. Závěrečným publicistickým počinem k tomuto tématu byla ze strany České televize celková hodnotící Beseda před hokejovou extraligou následujícího dne. Tyto pořady neměly pevně stanovený vysílací čas, většina z nich se prezentovala v access prime-time⁴⁸ mezi 17. a 19. hodinou. Výjimku tvořily besedy se zástupci Litvínova 3.9. (ve 21:50), Liberce 4.9. (ve 20:25) a Karlových Varů (v 16:10). Tyto změny zapříčinilo zařazení přímých přenosů z basketbalu a volejbalu, kvůli nimž se besedy přesunuly do jiných vysílacích časů. Z hlediska publicistiky na programu ČT4 Sport byl seriál hokejových besed nejvýraznější složkou vysílání sportovního kanálu. Obsahoval přehledy změn v týmech, rozборы úspěchů a neúspěchů z minulého ročníku se zástupci a hráči. Diskuze nesloužila pouze k povrchním informacím, ale moderátoři se své

⁴⁸ termín používaný pro označení období, které bezprostředně předchází hlavnímu vysílacímu času (prime-time), je časově ohraničen od 16 do 19 hodin.

hosty snažili přimět k odpovědím na nepříjemná témata. Ta se objevovala především v prvních debatách s týmy, které se v loňském ligovém ročníku umístily na spodních příčkách tabulky. Petr Vichnar se tedy ve svém pořadu snažil přimět zástupce Pardubic, aby vysvětlili důvody neúspěchu v minulé sezoně, Tomáš Jílek zase hledal vysvětlení od kladenských hokejistů, kteří prošli překvapivě slabým začátkem uplynulého ročníku.

26. srpna se s aktéry olympijských soutěží od 20 hodin realizovala hodinová Beseda k OH Peking 2008, která se dočkala v následujících sedmi dnech sedmi opakování. Diskusní pořad podobného charakteru, který by prezentoval střet rozdílných názorů nebo polemiku nad určitým tématem, ale na ČT4 Sport v září chyběl. O publicistický obsah se snaží také série 25minutových studiových pořadů Téma pro hosty. Jeho náplň určuje moderátor (Téma pro hosty Jakuba Bažanta, Jiřího Zíty atd.) a téma se ve většině případů váže k nadcházející nebo právě skončené události v daném sportovním odvětví. Premiérové vysílání je v programovém schématu naplánováno vždy na pondělí a v průběhu týdne se pořad v libovolném počtu reprizuje. Téma pro hosty Jiřího Zíty z 25. srpna se dočkalo jediného opakování, Téma pro hosty Jana Smetany se ve vysílání objevilo po premiéře ještě čtyřikrát. Téma pro hosty nemá přiřazený stálý vysílací čas a jeho nasazení se odvíjí od skladby konkrétního dne. Těsně po olympijských hrách a v září se odvysílala pětice pořadů Téma pro hosty, přičemž dvakrát se dramaturgie zaměřila na motorismus (rallyekros a Zlatá přilba), jednou na basketbal (před kvalifikací mistrovství Evropy), jednou na představení sportovní-kulturní akce (Joyride) a jedenkrát na okrajovou sportovní disciplínu (akrobacie na kluzácích). Pořad disponuje spíše informativním než konfliktním charakterem. Divák se v průběhu pořadu seznamuje s tématem díky většinou harmonicky fungujícímu dialogu mezi moderátorem a hostem (hosty).

V případě představení menšinových sportů debata obsahuje nezbytné prvky jako ilustrační nebo popisné záběry. Větším úskalím zmiňovaných studiových besed je však jejich dramaturgie. Z dlouhodobého hlediska působí jejich plánování nekonceptně až živelně. Téměř vytváří dojem, že každý, kdo má o besedu zájem, se jí dočká. Proč se upřednostňuje motorismus před jinými událostmi. Mistrovství světa ve futsalu nebo florbalu s českým zastoupením se také dají považovat za důležité podniky a ČT4 Sport je navíc plně pokrýval. Jenže diskuse na tato témata se v programovém a koncepčním schématu neobjevila.

Posledním publicistickým prvkem vysílání ČT4 Sport, jehož kontinuita v září skončila, byl pořad Host Michala Dusíka. Pořad formátu talkshow, v němž si komentátor a moderátor Michal Dusík zval jednou týdně (vždy v sobotu po 20:00) sportovní osobnosti, se vysílal ČT4 Sport od 6. října 2007. 30. srpna v návaznosti na olympijské hry byla do

programu zařazena repríza pořadu, v němž vystupoval trojnásobný olympijský vítěz z Pekingu Usain Bolt. Další dvě pokračování už nabourala týdenní periodicitu. Po pořadu z 6. září se další Host Michala Dusíka vysílal až za dva týdny. Tento díl byl zároveň posledním. Dusíkovým hostem se stal zlatý medailista z Pekingu střelec David Kostelecký. Ladění dvou zmíněných pořadů (Host Michala Dusíka a Téma pro hosty) vyznívá velmi podobně. V podstatě je odlišuje pouze osoba moderátora v názvu. Jak Michal Dusík, tak ostatní moderátoři vedli své rozhovory ve stejných kulisách jednoho studia a často i stejným způsobem (podobné strukturování rozhovorů, od obecných otázek ke konkrétním, od aktuálních plánů respondenta k vyhlídkám na budoucnost).

Nejvýraznější plochu vysílání ČT4 Sport ovšem zabírají přímé přenosy jednotlivých sportů. Jejich skladba je pestrá a v programu se objevují denně, mnohdy i několikrát denně. Ve své analýze rozlišuji přímé přenosy nebo záznamy, které vyrábí Česká televize sama, a pak přenosy zakoupené od zahraničních dodavatelů, na něž získala ČT vysílací práva. Na konci srpna a v září vyrobila Česká televize celkem 47 přenosů a záznamů z různých sportovních odvětví. Přenosů zahraniční výroby odvysílala 40. Na sledovaných 37 dní v tomto období tak připadají více než dva přenosy denně.

Nejvýraznější podíl na vysílacím prostoru zaznamenal golf. Z americké profesionální série PGA a Ryder Cupu se v srpnu a září zařadilo 18 přenosů nebo záznamů. Každý se následující den dopoledne reprízoval. Uvážíme-li tedy, že průměrná délka golfového přenosu se pohybuje na hranici tří hodin (přenos z Ryder Cupu se vysílal dokonce v 6hodinovém bloku), zabral golf přibližně 14 % vysílacího času za měsíc září. Žádný jiný sport se k tomuto množství nepřiblížil. Tento údaj je zajímavý, protože golf nepatří mezi tradiční sportovní odvětví, kterým by se měl podobný vysílací rozsah věnovat. Zároveň ale jeho společenská obliba v poslední době stoupá, takže ČT4 Sport svým vysíláním tento trend podporoval.

Druhým nejčastěji vysílaným sportem se stal fotbal, který jako jeden z mála sportů disponuje fixním vysílacím časem. Ve vysílání se v premiéře objevil 14krát. Nedělní přenosy domácí Gambrinus ligy v rámci Studia fotbal začínaly pokaždé v 19:50. Páteční večerní čas byl od 20:25 vyhrazený pro německou bundesligu a každé druhé úterý a středu počínaje 16. zářím pro Ligu mistrů. Třetí nejvyšší počet odvysílaných jednotek registrujeme u motorismu – celkem 13. Tento pojem znamená pro televizní vysílání široké spektrum produktů. V září se jednalo o rallyekros a motokros z vlastní výroby a o mistrovství světa silničních vozů, superbiků a na ploché dráze od zahraničních dodavatelů. Domácí výrobě dominoval volejbal

s osmi přenosy, a to ze dvou důvodů. V úvodu září se juniorský výběr zúčastnil kvalifikace mistrovství Evropy a také začala domácí extraliga.

Dále ČT4 Sport nabídl divákům například tři kvalifikační utkání českých basketbalistů o mistrovství Evropy, volejbalovou kvalifikaci juniorů, domácí házenkářskou a volejbalovou ligu, nebo také podnik Jablonecký oštěp či mistrovství světa v kickboxu v Olomouci.

Zajímavou a především veřejnoprávní složkou zářijového vysílání tvořily sestřihy z paralympiády, která se od 6. září konala v Pekingu. ČT4 Sport přinášel každý večer aktuální sestřih nejdůležitějšího dění na této akci. Kromě úvodního dne měl 45minutovou stopáž a pod názvem Paralympijské hry 2008 Čína se v programu objevoval do 17. září. Vysílací čas osciloval mezi 22:00 až půlnocí. Na tento pořad pak ČT4 Sport navázal krátce po skončení paralympiády, když 20. září zařadil do vysílání tiskovou konferenci s českými paralympijskými reprezentanty. Kromě rozšíření programové nabídky znamenalo pokrytí paralympijských her také splnění veřejnoprávní povinnosti České televize.

Za dramaturgické chyby nebo nepřesnosti lze v měsíci září označit nevhodné zařazení debaty Téma pro hosty Jana Smetany. Pořad se zabýval situací před kvalifikací českých basketbalistů a jeho opakování se vysílalo již v době, kdy se kvalifikace konala. Druhým nepřilíh dramaturgicky zvládnutým momentem je programový úsek v pondělí 1. září od 18 do 22 hodin. V programu se v bezprostřední blízkosti objevily tři debatní pořady (o hokeji, basketbalu a olympijských hrách), po kterých přijde na řadu Studio fotbal, které svým charakterem a vizuálními vlastnostmi předchozí besedy připomíná. Z diváckého hlediska je zde patrná absence žánrové a obrazové pestrosti, která je pro sportovní vysílání nezbytnou složkou. V tomto případě se stalo zařazení besed pro ČT4 Sport kontraproduktivním.

Tabulka četnosti přenosů a záznamů na konci srpna a v září

Sport	Počet přenosů ČT	Počet přenosů s vysílacími právy ze zahraničí
Fotbal	5	9

Hokej	6	-
Basketbal	3	-
Volejbal	8	1
Házená	4	-
Dostihy	5	-
Tenis	3	3
Futsal	2	-
Florbal	1	-
Motorismus	4	9
Golf	-	18
Ostatní (kickbox, cyklokros atd.)	6	-
Celkem	47	40

4.1.2. Vysílání v říjnu

Ve vlastní publicistické výrobě se ČT4 Sport držel ve výše zmíněné linii. V říjnu se odvysílaly další čtyři pořady seriálu Téma pro hosty. Zajímavý veřejnoprávní rozměr měla debata z 13. října. Jakub Bažant se svými hosty diskutoval na téma Sokol v roce 90. výročí vzniku republiky. Přitom právě výběr hostů měl za důsledek nasměrování debaty k současnému pohledu než na historickou bilanci. Paralympijský vítěz Jiří Ježek a judista Jaromír Ježek se jako členové Sokola kompetentně vyjadřovali k této organizaci a zároveň jako aktivní sportovci porovnávali roli Sokola na aktuální scéně sportovní výchovy mládeže. Dva pořady se věnovaly informování před zahájením určité události (Velká pardubická a USK Praha před sezonou v ženské Eurolize). Téma pro hosty Petra Vichnara se pak divákům snažilo podrobněji představit zimní olympijský sport curling.

Z hlediska programové skladby přenosů opět převládaly produkty České televize. Poměr mezi českými a zahraničními přenosy byl v říjnu 42:36. Celkově největší prostor zaznamenal basketbal a fotbal. Tyto sporty se v různých podobách objevily v programu 14krát. Basketbal převažoval v domácí výrobě České televize, která vysílala přenosy z mužské nejvyšší soutěže, Euroligy žen a mužského Challenge Cupu. V závěru měsíce se k domácímu dění přidaly čtyři přenosy a záznamy z mužské Euroligy, kterou Česká televize vysílá již třetím rokem. Kvantita nasazených přenosů však ve všech případech neodpovídala

jejich kvalitě. Například utkání Challenge Cupu, ve kterém hrál český Prostějov, nepřineslo z diváckého hlediska mnoho zajímavého, ale tento poznatek neplatí pouze u basketbalu.

V případě fotbalu na rozdíl od basketbalu dominuje zahraniční produkce, a to v podobě Ligy mistrů a německé bundesligy. V rámci soutěžního kola Ligy mistrů totiž ČT4 Sport pokaždé zařadí čtyři utkání. K zahraničním produktům se řadí také pondělní Studio fotbal vysílané od 20:45, které se skládá z reportáží z anglické a německé ligy. Z domácí soutěže se vysílaly tři nedělní přenosy, ke kterým se přidalo ještě utkání poháru UEFA mezi Spartou Praha a chorvatským Záhřebem. „*Doposud rekordní sledovanost zaznamenal přímý přenos fotbalového Poháru UEFA mezi Spartou Praha a Dynamem Záhřeb 2. října 2008, který alespoň tři minuty sledoval 471 tisíc diváků.*“⁴⁹

Zde ale také platí, že úroveň vysílaných utkání z domácí soutěže a ze zahraničí je diametrálně odlišná. To však samozřejmě není problém ani chyba vysílatele.

Pozoruhodným říjnovým produktem se stalo vysílání mistrovství světa ve futsalu, které se konalo v Brazílii. Vzhledem k faktu, že se ho účastnila česká reprezentace, zakoupila Česká televize vysílací práva. Přenosy byly obohaceny o studio s moderátorem a komentátorem Ondřejem Lípou a kromě opakování důležitých momentů byly pro diváky připraveny například rozborů pomocí elektronické tužky. Včetně obou semifinálových a finálového duelu ČT4 Sport odvysílal ze šampionátu sedm přímých přenosů. Vrcholná akce nabídla divákům maximální informační komfort.

Říjen přinesl do vysílání dva premiérové počiny. V prvním roce své existence se do programu zařadila hokejová Liga mistrů, ve které figurovali dva čeští zástupci – Slavia Praha a Mountfield České Budějovice. Celkem se říjnu uskutečnily čtyři přímé přenosy - historicky první 8. října mezi ruskou Ufou a Českými Budějovicemi. Po jeho skončení pokračovalo hokejové vysílání přenosem z Prahy, a to v podobě Slavia – Linköping. Na vysílání této soutěže se vázal také nový půlhodinový Magazín Ligy mistrů. K hokejovému vysílání se už 1. října přiřadil přenos z mezinárodního Victoria Cupu, který ČT4 Sport divákům nabídl. Česká televize sice nevlastní vysílací práva na zámožskou NHL, ale do programu zařadil utkání týmu z této soutěže. Střetnutí New York Rangers s ruským Metallurgem Magnitogorsk lze z hlediska prestiže a nabízené sportovní kvality označit za jeden z nejpovedenějších momentů v říjnovém vysílání ČT4 Sport. Poprvé v za dobu vysílání ČT4 Sport se s výjimkou reprezentačních turnajů dočkal sportovní kanál České televize mezinárodní alternativy

⁴⁹ Příloha č. 9

k domácímu vysílání, která u jednoho z divácky nejoblíbenějších sportů na tomto kanálu chyběla.

Další premiérou v oblasti tvorby přímých přenosů se stal historicky první přímý přenos z golfového turnaje na českém území. V sobotu 11. října se od 13 do 16 hodin vysílal Repromenda Cup 2008 z Brna. Golf je pro televizní snímání specifickým sportem, protože vyžaduje značné personální a technologické zázemí. Golf se tak stal dalším sportem, který se na ČT4 Sport dočkal českého televizního vysílání⁵⁰. Golf nicméně zaznamenal v průběhu října velmi výrazný propad v počtu přenosů oproti září. Tato skutečnost souvisí s postupem a navýšením vysílacího prostoru pro domácí soutěže a také s fází sportovního roku, ve které byla četnost golfových turnajů menší.

Pestrou nabídku sportů rozšířily například dva závody Světového poháru v cyklokrosu (19. a 26. října), dvouhodinový záznam olympijského ukázkového sportu wu-shu (10. října), Světový pohár ve skocích na trampolíně (5. října), Evropská curlingová tour ze Švýcarska (19. října) nebo skoky na lyžích v Liberci (4. října).

Programové schéma si drželo standardní podobu. V ranních hodinách ČT4 Sport vysílal francouzský dokumentární cyklus Velké sportovní duely, po němž začalo pásmo reprízovaných přenosů a magazínů z předchozího dne. Většinou končilo před 17. hodinou a navázaly na něj aktuální přímé přenosy a magazíny a reportážní pořady z českých sportů.

Četnost přenosů a záznamů v měsíci říjnu

Sport	Počet přenosů ČT	Počet přenosů s vysílacími právy ze zahraničí
Fotbal	4	10
Hokej	4	3
Basketbal	10	4
Volejbal	7	-
Házená	4	-
Dostihy	1	-
Futsal	-	7
Florbal	3	-

⁵⁰ Dalšími sporty, které se v Česku v rámci přímého přenosu objevily poprvé na ČT4 Sport, byly např. bowling, boxlakros, šachy, curling, šipky, pozemní hokej atd.

Motorismus	2	6
Golf	1	2
Ostatní (nohejbal, aerobic, cyklokros atd.)	6	4
Celkem	42	36

4.1.3. Vysílání v listopadu

Listopadové programové schéma se v mnoha aspektech podobalo předchozím měsícům. Publicistická výroba opět vyprodukovala čtyři nové besedy Téma pro hosty. Při celkovém pohledu se ovšem zdá, že tento cyklus diskusních pořadů postrádá hlubší dramaturgickou strategii. Projevuje se to na samotné náplni pořadu a také v personálním obsazení, kdy se jednotliví moderátoři střídají nepravidelně. Upřednostněna bývají motoristická témata (Téma pro hosty Jiřího Zíty z 3. listopadu o mistrovství světa silničních motocyklů) Konkrétně Jiří Zíta vedl debaty v období od září do prosince pětkrát a ve vysílání se motorismus objevoval nejčastěji. I když pořady nekorespondují s nejčastěji uváděnými sporty na ČT4 Sport, můžeme v nich spatřovat snahu o zveřejnění okrajových sportovních žánrů (Téma pro hosty Aleny Zárybnické z 24. listopadu o světovém šampionátu v plachtění a Téma pro hosty Petra Kubáaska ze 17. listopadu o nohejbalu). Po říjnové besedě vedl také v listopadu Téma pro hosty Jakub Bažant a opět se jeho diskuse vymykala standardnímu provedení tohoto formátu na ČT4 Sport. Bažant se ve své debatě zaměřil na sportovní filmy a rekapitulaci festivalu snímků na festivalu v Liberci a Miláně.

Novým prvkem publicistického vysílání se stala debata Na slovíčko, kterou v nepravidelných časových intervalech moderuje šéfredaktor sportovní redakce Otakar Černý. Od Tématu pro hosty se tento pořad odlišuje svou aktuálností, závažností a naléhavostí otázek, na které musí hosté odpovídat. Osoba moderátora hraje v publicistickém cyklu Na slovíčko důležitou roli, protože Černý má s touto úlohou zkušenosti a své hosty staví pomocí nepříjemných otázek do konfliktních situací, což by pořad publicistického charakteru měl divákovi nabídnout. Svým zaměřením reaguje na aktuální sportovní dění v Česku (20. listopadu, den po kvalifikačním v San Marinu, se téma vztahovalo k české fotbalové reprezentaci, 27. listopadu byla zaměřena na chystanou tenisovou exhibici s tenisovou legendou Petem Samprasem). I přes nedůslednou dikci a místy nezřetelnou artikulaci Otakara

Černého nabízí pořad Na slovíčko na rozdíl od jiných magazínů opravdu publicistický obsah. Je v kontrastu s Tématem pro hosty, jelikož se nevyhýbá střetu s hosty a snaží se diváka zaujmout pojmenováním a analýzou momentálních problémů v daném odvětví.

Ve vysílání přímých přenosů opakovaně početně převažovala vlastní výroba nad zahraniční. K 44 domácím přenosům a záznamům se připojilo 38 převzatých, čímž se číselný průměr základní stavební jednotky programu ČT4 Sport blíží k hranici tří přenosů denně. Obohacení programové náplně přineslo zařazené dvou záznamů a jednoho přímého přenosu v ragby. Jednalo se o dva 60 minutové záznamy z finále české ligy (9. listopadu) a mezistátního utkání Česko - Polsko (15. listopadu od 20:00) a přímý přenos duelu Česko - Moldavsko (22. listopadu)

Největší frekvenci v listopadovém vysílání zaznamenaly fotbalové přenosy, u kterých znovu převládala Liga mistrů, bundesliga a také Pohár UEFA. Z domácích soutěží se uskutečnilo pouze přenosů pět. S ohledem na fázi kalendářního roku poklesl počet v předchozích měsících dominantních motoristických přenosů, a to na jeden (29. listopadu Freestyle motokros v O2 aréně). Poměrně nízká čísla vykazoval také domácí hokej. Kromě jednoho utkání extraligy a Ligy mistrů se ve vysílání objevila už jen exhibice Česko – Slovensko u příležitosti oslav 100 let českého hokeje v úvodu měsíce (4. listopadu). Ve sledovaném období nalezneme markantní rozpor mezi vysílacím prostorem dvou divácky nejoblíbenějších sportů – fotbalu a hokeje. Zatímco fotbal dominuje statistikám odvysílaných přenosů, hokej počtem programových položek na ČT4 svou pozici nepotvrzuje. Důvodem této skutečnosti je silnější zastoupení zahraničních produktů z fotbalových soutěží a tím pádem více vysílacích dní v rámci jednoho týdne (hokejová extraliga se vysílá v úterý, fotbalová liga v neděli, ale v úterý a ve středu následují zápasy Ligy mistrů).

Enormní propad zaznamenal oproti říjnu futsal, tato skutečnost je ale logickým vyústěním konce mistrovství světa, které jako výjimečná sportovní událost mělo za následek zvýšený počet přenosů z tohoto sportu.

Nejfrekventovanější domácí soutěží ve vysílání ČT4 Sport se opět stala nejvyšší basketbalová a volejbalová liga s osmi přenosy v tomto měsíci. Po fotbalu byl druhým nejčastěji nasazeným sportem v programu basketbal. K tomu vedlo pokračování mužské Euroligy, která se vysílala v obvyklých dnech, tedy ve středu a ve čtvrtek po 20. hodině.

Co se týče prestiže jednotlivých přenosů, v listopadu mohl diváky kromě fotbalové a hokejové Ligy mistrů nejvíce zaujmout hokejový Karjala Cup z Finska, z něhož Česká televize odvysílala mezi 6. až 9. listopadem pět přímých přenosů. Programovou nabídku

oobohatily také dva přímé přenosy a jeden záznam semifinále tenisového Davisova poháru mezi Argentinou a Španělskem od 21. do 23. listopadu. Z domácích přenosů vyčníval duel kvalifikace mistrovství Evropy házenkářů, v jejímž rámci hostil český výběr čerstvé olympijské vítěze z Francie. Mezinárodní přímý přenos se vysílal z Brna 2. listopadu od 14:55. Sportovní kanál do svého vysílání také zařadil aktuální tiskovou konferenci s předsedou Evropské fotbalové federace Michele Platiniem, a to 14. listopadu v 17:30.

Největší vytižení z pohledu přímých přenosů (a tedy zároveň z pohledu zátěže na přesnost programového schématu) zaznamenal ČT4 Sport v neděli 16. listopadu. Od 5:00 do 20:00 se odvysílalo 5 přímých přenosů (3 z produkce České televize, 2 zahraniční). Diváci měli v průběhu dne možnost sledovat závody mistrovství světa cestovních vozů z Číny a nejvyšší českou soutěž mužů v házené, basketbalu a fotbalu.

Zařazení dokumentů pokračovalo v pestré škále jejich tematického zaměření. Například 12. listopadu se odvysílal 90 minutový dokument Velké finále z fotbalového mistrovství světa 2006 v Německu. Naproti tomu se v programu objevil například 28minutový záznam jachtařského závodu Sydney-Hobart. Jednalo se tedy o sporty zařazené na opačných pólech většinového zájmu publika.

Listopad znamenal pro vysílání ČT4 Sport začátek dvou nových magazínů. Jako první se divákům představilo v sobotu 8. listopadu Studio volejbal. Hodinový moderovaný pořad ve studio představuje reportáže z italské Serie A1 a Ligy mistrů s důrazem na české volejbalisty působící v těchto soutěžích. Ve studiu pak moderátor vede dialog s pozvaným expertem, který svými postřehy doprovází každé utkání. Studio volejbal se vysílá každou sobotu přibližně v 11 hodin. Dalším novým počinem se stal sezonní lyžařský magazín Bílá stopa zaměřující se na všechny zimní sporty (lyžování, severská kombinace, skoky na lyžích, snowboard). Nabízí portréty českých reprezentantů a pohledy do zákulisí zahraničních závodů.

Četnost přenosů a záznamů v měsíci listopadu

Sport	Počet přenosů ČT	Počet přenosů s vysílacími
-------	------------------	----------------------------

		právy ze zahraničí
Fotbal	5	13
Hokej	3	8
Basketbal	8	7
Volejbal	8	-
Házená	5	-
Ragby	3	-
Futsal	2	.
Florbal	2	-
Hokejbal	2	-
Motorismus	1	3
Golf	-	2
Tenis	-	3
Ostatní (šipky, gymnastika, cyklokros atd.)	5	2
Celkem	44	38

4.1.4 Vysílání v prosinci

Poslední měsíc roku 2008 přinesl nejmenší objem výroby České televize, který byl zapříčiněn programovou skladbou v závěru prosince. Až na dvě výjimky se od 24. prosince skládal program ČT4 Sport z repríz nejvýznamnějších sportovních událostí roku 2008. Domácím sportům dominoval florbal, protože se v České republice konal světový šampionát.

Publicistický seriál pořadů Téma pro hosty se ve většině případů dramaturgicky soustředil na začínající sezonu zimních sportů. 1. prosince - biatlon, 8. prosince snowboardcross, 22. prosince - nová sezona krasobruslaře Tomáše Vernera a 29. prosince – zabezpečení velkých lyžařských akcí v ČR. Poslední téma bylo do programu zařazeno koncepčně s ohledem na blížící se mistrovství světa v klasickém lyžování v Liberci. Opět se do vysílání dostala beseda o motorismu. Jiří Zíta si pozval své hosty 15. prosince a tématem jejich diskuze se stal nadcházející závod Rallye Dakar. Z celkového počtu 22 pořadů Téma pro hosty v období od srpna do prosince se Jiří Zíta a jeho motoristická témata objevila ve vysílání pětkrát, tedy

nejvíce ze všech moderátorů. Nikdo jiný v tomto časovém rozmezí nevedl více než dvě debaty.

Pravidelný týdenní vysílací cyklus pořadu Téma pro hosty byl narušen 20. prosince, kdy se do programu zařadila beseda Miroslava Langera o skončeném mezinárodním mistrovství České republiky v aerobiku. Poprvé se tak v rámci jedno měsíce vysílalo šest premiér zmiňovaného diskusního pořadu.

V prosinci zároveň ve třech vysílacích dnech pokračoval publicistický produkt Na slovíčko. 1. prosince byl hostem Otakara Černého bývalý fotbalový reprezentant Antonín Panenka. Pořad se uskutečnil u příležitosti oslav 60. narozenin respondenta, takže neměl kontroverzní charakter a prostřednictvím Panenkových vzpomínek především mapoval jeho hráčskou kariéru. Aktuální celospolečenské téma obsahovala debata odvysílaná 7. prosince, která se zaměřovala na dopad ekonomické krize na sport. Poslední pokračování pořadu Na slovíčko v roce 2008 se vysílalo 19. prosince, kdy se Otakar Černý věnoval situaci před zahájení Rallye Dakar. Bylo to podruhé ve čtyřech dnech, co byl této události věnován na ČT4 Sport diskusní pořad (15. prosince Téma pro hosty Jiřího Zíty). V porovnání s ostatními sporty se motorismus dočkával nadstandardní propagace v podobě tematických besed. Vadou posledního pořadu Na slovíčko se ukázal být počet hostů. Diskuze se snažila nastínit závod z pohledu závodníků, managementu i novinářů. Přestože se ve vysílacím prostoru jedné hodiny dostal ke slovu každý pozvaný, mnohdy až dvacetiminutové odmlky mezi jednotlivými promluvami účastníků debaty vytvářely dojem tichého publika sledujícího monolog ve studiu.

Rapidní pokles zaznamenaly fotbalové přenosy, což zapříčinila zimní přestávka české ligy, a motorismus, který se nevysílal vůbec. Jediným fotbalovým přenosem, který se v produkci České televize uskutečnil, bylo tradiční Silvestrovské derby mezi Spartou a Slavií. V domácí výrobě jasně převažoval florbal, a to díky výše zmiňovanému pořadatelskému mistrovství světa v Česku. Od 6. do 14. prosince odvysílala Česká televize 13 přímých přenosů. Vysílací schéma v průběhu šampionátu ve většině případů obsahovalo blok dvou přenosů – odpoledního a večerního. Celkově se tento podnik zasloužil o pokrytí přibližně 4 % vysílacího času v celém měsíci. Především semifinálová fáze, která se vysílala z vyprodané pražské O2 arény, nabídla velmi kvalitní přenosy a Česká televize tímto způsobem opět umocnila propagaci českého vrcholného sportu.

Stabilní pozici si udržel basketbal s pěti domácími a šesti zahraničními přenosy. Jako nový prvek v programu ČT4 Sport se objevil Světový pohár v biatlonu. V průběhu prosince se

odvysílalo celkem šest přenosů ze zahraničních závodů. Podobně jako v listopadu měli diváci možnost sledovat hokejový turnaj série Euro Hockey Tour – tentokrát se jednalo o pět přenosů z Channel One Cup v Rusku. Novým elementem ve vysílání se stala německá bundesliga v házené. Historicky první záznam z této soutěže se realizoval 20. prosince u příležitosti Flensburg - Kiel. Do konce roku se pak vysílal ještě přenos duelu Grosswalstadt – Rhein-Neckar Löwen (27. prosince). Divákům tak ČT4 Sport nabídl alternativu k domácí soutěži. Nicméně porovnání sobotního zápasu německé ligy a nedělního dopoledního přenosu z české extraligy nevyznívá pro domácí sport v tomto ohledu pozitivně. Některá házenkářská, futsalová nebo volejbalová utkání, která se vysílají z prostředí starých sportovních hal, celkovému vyznění produktu ubírají.

Kvalitní vysílání se ČT4 Sport podařilo nakumulovat do neděle 14. prosince. V rámci jednoho dne se ve vysílání objevily tři přímé přenosy a tři záznamy domácích (extraliga v házené) a prestižních světových akcí (finále a zápas o třetí místo na mistrovství světa ve florbalu, dva závody Světového poháru v biatlonu z Rakouska a finále mistrovství Evropy házenkářek v Makedonii). Tento počín lze z diváckého pohledu hodnotit jako nejzdařilejší skladba vysílání za celé analyzované období.

Na druhé straně se v programové dramaturgii objevily nedostatky podobného charakteru jako v září, které se opakovaně týkaly nasazení diskusních pořadů. 1. prosince na sebe navazovaly pořady Téma pro hosty a Na Slovíčko (17:50 a 18:20), které se natáčejí v totožném studiu ČT4 Sport. Při audiovizuálním charakteru televize nedostává divák příliš bohatou formu, i když v případě besed hrál důležitější roli sdělovaný obsah.

Jako zpestřením programové skladby se používají archivní materiály. Závěr kalendářního roku je k využití bohatých zásob České televize vhodnou příležitostí, a tak ČT4 Sport v tematických blocích rekapituloval celý rok 2008. Od 24. do 31. prosince (s výjimkou soboty 27., kdy se vysílalo ve standardním režimu) se v každém dni reprízovaly nejvýznamnější přenosy ze všech prestižních událostí, které ČT4 Sport pokrýval.

- 24. prosince – Vrcholy her: sestříhy českých medailových úspěchů
- 25. prosince - Vrcholy her: finálové zápasy kolektivních disciplín
- 26. prosince – České úspěchy v roce 2008
- 28. prosince – Den mistrů – finálové zápasy v českých ligových soutěžích
- 29. prosince – Hokej 2008 – hokejové přenosy a dokumenty

30. prosince – ZOH Nagano 1998 – reprízy 3 utkání českého týmu na turnaji (od 17:40 pokračovalo standardní vysílání)

31. prosince – fotbalové dokumenty a přenosy

Poslední novinkou v roce 2008 se od 4. prosince stalo zařazení pětiminutové relace Sněhové informace, která ve dvou pětiminutových blocích (většinou ve 12 a ve 14 hodin) informovala o stavu sněhu v českých horských střediscích. Vysílala se pravidelně vždy od pátku do soboty. Od roku 2006, kdy ČT4 Sport zrušil zpravodajské relace, se jednalo o první pořad takového charakteru. Lze ovšem uvažovat nad tím, nakolik relevantní je zařazení sněhových informací na sportovně orientovaný kanál, když stejné informace divák nalezne i na kanále ČT24 v pravidelných intervalech a častěji.

Četnost přenosů a záznamů v měsíci prosinci

Sport	Počet přenosů ČT	Počet přenosů s vysílacími právy ze zahraničí
Fotbal	1	3
Hokej	3	5
Basketbal	5	6
Volejbal	5	-
Házená	3	3
Futsal	2	.
Florbal	13	-
Biatlon	-	6
Tenis	1	-
Ostatní (ping pong, gymnastika, aerobik atd.)	4	1
Celkem	37	24

4.1.5 ČT4 Sport a digitalizace

V průběhu analyzovaného období zaznamenal digitalizace v Česku výrazný posun. V souladu s vládním schválením Technického plánu přechodu v květnu 2008 významně pokročila výstavba sítě 1 pro veřejnoprávní multiplex. Ještě v červenci pokrýval digitální signál této sítě část západočeského regionu. Na konci prosince už mohli digitální signál přijmout obyvatelé na většině území Čech, v Brně a Ostravě. Do prosince 2009 pak bude digitální signál veřejnoprávního multiplexu pokrývat 98 % území. V návaznosti na tento digitalizační pokrok se rozšířila možnost naladit ČT4 Sport terestrickým způsobem a zvýšila se také jeho sledovanost⁵¹. Od srpna sledovalo ČT4 Sport alespoň 3 minuty denně vždy přes 300 tisíc diváků.

4.2 Vysílání Trojky

Jak jsem už dříve ve své práci uvedl, třetí kanál Slovenské televize Trojka začal s vysílání v den zahájení olympijských her v Pekingu, tedy 8. srpna 2008. Po dobu konání této významné sportovní a společenské akce trvalo jeho vysílání 24 hodin denně. Od konce srpna do prosince musela podle licence slovenské Rady pro vysílání a retransmisi zkrátit svou vysílací dobu na 7 hodin denně (od 17 do 24 hodin). Úvodních pět měsíců vysílání doprovázely programové změny, vysílací schéma mělo neurovnaný charakter, ale naznačilo, že pro slovenský televizní trh a především pro budoucnost tamní digitalizace skrývá významný potenciál.

4.2.1 Olympijské vysílání

Oproti ČT4 Sport nabízela STV3 vysílání z olympijských sportovišť v Pekingu v kvalitě HDTV⁵². Z hlediska technologického pokroku (z Číny se do celého světa vysílalo v tomto formátu poprvé v historii) se jednalo o jedinečný počín. K tomuto kroku se Slovenská televize rozhodla z důvodu převážně satelitního šíření svého signálu. Novější satelitní přijímače totiž příjem HD signálu umožňují. Diváci, kteří taková zařízení nevlastní, mohou stanici sledovat ve standardním rozlišení. Kvalitní obraz byl ale téměř jediným pozitivem, které Trojka nabízela. V podstatě lze programovou nabídku slovenského programu srovnat s ČT4 Sport

⁵¹ Příloha č. 9

⁵² High Definition TV – systém televizního vysílání umožňující výrazně vyšší rozlišení než starší formáty SECAM, PAL a NTSC

v době svého začátku v únoru 2006 při Zimních olympijských hrách v Turíně. Hlavní osu programového schématu tvořila souběžná vysílání s kanálem STV2, na kterém se soustředily nejdůležitější prvky olympijského vysílání. Buď některý přenos začínal na Trojce dříve, než na STV2, nebo pokračoval déle i po skončení souběžného vysílání. V programu letních olympijských her je však zařazeno podstatně více sportů než v zimních, a tak nabízela Trojka i četné programové alternativy k vysílání STV2. Z hlediska pestrosti a koordinace skladby vysílání ukázal program ve svém začátku značné rezervy. Například ihned v první den svého vysílání zařadil do vysílání po skončení zahajovacího ceremoniálu čtyři záznamy fotbalových utkání z předchozích dní olympijského turnaje, což i pro zainteresovaného diváka představuje značnou zátěž na koncentraci a zájem o vysílání daného kanálu.

V analýze olympijského vysílání překvapí především upřednostňování přenosů z plážového volejbalu. S výjimkou pěti dní otevíral vysílání ve 3:00 blok přímých přenosů z tohoto sportu, který mnohdy pokračoval ještě v dopoledním čase. Pokud počítáme přímé přenosy podle odvysílání utkání a nikoliv podle celých bloků, objevily se na Trojce 43 přímé přenosy. To znamená jednoznačně největší počet ze všech možných a nabízených sportů. Důvodem pro tento krok ze strany programové dramaturgie Slovenské televize mohla být jednak divácká popularita tohoto odvětví, nebo způsob, jak efektivně využít jednu z tras, které z Pekingů přicházely, a snadno naplnit vysílací čas. Uvádět celkový počet přenosů u všech sportů by ale bylo zavádějící, protože se některé zápasy nevysílaly v plné délce. 9. srpna se utkání ženského basketbalového turnaje Španělsko-Čína vysílalo od 8:50, přičemž začátek utkání byl v 8:30 středoevropského času. Česká televize shodou okolností vysílala zmiňované utkání také a v jejím vysílání se objevilo celé. V tom samém dni se vysílal ještě jeden zápas z basketbalu – jednalo se o zkrácený záznam Mali-Nový Zéland. Zajímavým faktem je, že tři bloky plážového volejbalu se v průběhu dne vysílaly kompletní a upravovala se délka přenosů z jiných sportů. Závěrečný přenos úvodního dne – házenkářský duel Německa s Brazílií se vysílal až od druhého poločasu. Podobných už záměrně naplánovaných kroků najdeme ve vysílání STV3 mnohem víc.

10. srpna se identická situace opakovala v případě obou fotbalových zápasů zařazených do vysílání. Jak ze střetnutí Itálie s Koreou, tak Argentiny s Austrálií měli diváci možnost zhlédnout jen druhý poločas. Kolektivní sporty ustupovaly individuálním - v tomto případě tenisu a badmintonu. Poměrně absurdní situaci z hlediska programové dramaturgie pak znamenalo odvysílání pouze prvního poločasu. 11. srpna následovaly po úvodní polovině zápasu házenkářek Korea-Německo dva 40minutové bloky reportáží mapujících dosavadní

dění daného dne pod názvem Summary. Důvodem k takovému kroku by mohlo být případně mimořádné zařazení nečekané události, ale nikoliv očekávaný zpravodajský souhrn. Vysílací den zakončil přímý přenos opět jen z druhého poločasu v házené žen.

Souběžné vysílání s STV2 se týkalo nejsledovanějších sportů, což v případě Slovenska představoval vodní slalom. Například 12. srpna se tedy přibližně od 9:00 do 13:00 vysílal na obou kanálech stejný obsah. V tomto dni se v programu Trojky neobjevil ani jediný klasický kolektivní sport. Kanál STV3 zařadil kromě plážového volejbalu vzpírání, jezdeckví, tenis, střelbu a gymnastiku. V porovnání s ČT4 Sport, který se soustředil především na týmové sporty, se jedná o zajímavou variantu složení doplňujícího vysílání k STV2. O den později Trojka odvysílala pouze záznam ze závodů ve vodním slalomu. Ve vysílání dala přednost veslování a plážovému volejbalu. Tentokrát měli diváci možnost sledovat pět utkání, přičemž dva naplánované přenosy z fotbalového turnaje dostaly opět poloviční délku. Je to překvapující strategie vzhledem k oblíbenosti fotbalu, který je podobně jako v Česku jedním z nejpobulárnějších sportů. Opět se dostávám k určité programové a žánrové pestrosti, kterou v průběhu 14. srpna STV3 nenabízel, když vysílal přenosy z plážového volejbalu téměř nepřetržitě od 3 do 9 hodin. Na druhou stranu pak později odvysílal první celé utkání házenkářského turnaje mužů mezi Dánskem a Ruskem. Vodní slalom se vysílal na obou kanálech také 15. srpna. Rozdíl oproti poslednímu dni spočíval ve vyplnění času mezi semifinálovými a finálovými jízdami. Zatímco na Dvojce se zařadilo finále střelby, Trojka pokračovala vyzkoušeným postupem, tedy záznamem druhého poločasu házenkářského utkání. Po skončení přenosu z vodního slalomu na STV2 kvůli tenisu pokračovala Trojka ve vysílání závěrečného medailového ceremoniálu. Zmiňovaná házená se v programu Trojky objevovala po plážovém volejbalu vůbec nejčastěji. Celkem se v průběhu her odvysílalo 19 jednotek věnovaných tomuto sportu. Například 20. srpna se do vysílání Trojky zařadila všechna čtyři čtvrtfinále mužského turnaje, byť úplné bylo pouze jedno (Island-Polsko), ale vzhledem k tomu, že utkání byla v programovém schématu vložena mezi jiné disciplíny, jednalo se z diváckého hlediska o zdařilý počín.

V olympijském vysílání není neobvyklou praxí, že se například pětihodinový závod silničních cyklistů prokládá kratšími vstupy z jiných sportovišť. Ovšem způsob, jak se s podobnou situací vypořádala Slovenské televize je opět poněkud překvapivý. Přibližně po deseti minutách plavecké části přešla Trojka k přímému přenosu semifinále plážového volejbalu a následně pak na část volejbalového utkání. Do přenosu z triatlonu se vrátila téměř po 90 minutách, kdy se závod blížil ke svému konci. Pravdou zůstává, že celý závod vysílal

zároveň kanál STV2, ale v takovém případě Trojka tento sport do programu vůbec nemusela řadit, protože většinu závodu na tomto programu diváci vůbec nemohli sledovat.

Četnost souběžně vysílaných přenosů se k závěru olympijských her stupňovala. 20. srpna se na obou kanálech objevil úvodní ranní volejbalový blok a spojení obsahů následovalo v průběhu dne ještě v rámci soutěží kanoistů. V poslední olympijský den 24. srpna se kromě finálového utkání házenkářů, které se částečně překrývalo s basketbalovým, vysílalo stejně na Dvojce i na Trojce.

Program Trojky během olympijských her denně obsahoval tři položky agenturních zpravodajských materiálů, které rekapitulovaly dosavadní dění na sportovištích v Pekingu. Navíc se sestříhy nazvané Summary A, B a C objevovaly v téměř pravidelných časech – v 6:00, 11:00 a 17:30. Jak už jsem zmínil, v některých dnech dokonce dostávaly předost před aktuálním přenosem. Vysílací čas od konce olympijského dne k začátku nového ve 3:00 vyplnila opakování přenosů výhradně z STV3, které se v průběhu dne odvysílaly. Nikdy se tedy nestalo, že by se ve večerním čase na tomto kanále objevil záznam sportu, který vysílal druhý kanál STV2. V porovnání s olympijským vysíláním ČT4 Sport Trojka značně zaostávala, a to jak v pestrosti nabízeného programu, tak v koncepci jeho plánování. ČT4 Sport představil divákům mnohem více olympijského dění z více sportů a zároveň byl po celou dobu konání her programovou alternativou k ČT2, s níž souběžně neodvysílal z olympijských soutěží ani vteřinu.

Olympijské hry tedy prověřily schopnosti Trojky v ohledu zvládnutého objemu tvorby. Začít nový vysílací okruh ihned 24hodinovým vysíláním vyžaduje značné kapacitní i personální nároky. V tomto ohledu Trojka uspěla. Méně zdařilá se však, jak už jsem naznačil, ukázala být skladba olympijského vysílání. Upřednostňování jednoho sportu, krácení vysílání jiných kolektivních sportů (kompletní se dokonce neodvysílaly ani medailové zápasy turnaje házenkářek) a občasné spíše nahodilé zařazování dalších disciplín. Nedostatečná programová nabídka se odrazila ve sledovanosti, která v úvodním týdnu nedosáhla ani 1% podílu – celkem 0,6 %⁵³. Ve druhém týdnu se zájem diváku zvýšil na 1,3 %. Do konce kalendářního roku to bylo naposledy, co tento ukazatel přesáhl hranici 1 %. Nejsledovanější olympijskou událostí se však stal přenos vysílaný souběžně s STV2. Finále vodního slalomu vidělo podle informací STV 29 tisíc diváků, což není z hlediska sledovanosti vysoké číslo.

⁵³ Zdroj: Odbor mediálního výzkumu a informací STV

4.2.2 Vysílání od konce srpna do prosince

Jak už jsem několikrát uvedl, doba poolympijského vysílání STV3 se zkrátila na 7 hodin denně od 17 do 24 hodin. Výjimku tvořily dny, kdy se vysílala utkání zámořské NHL, která se vzhledem časovému posunu musela zařadit do nočních hodin. Vysílání v tomto období by se dalo charakterizovat jako upřímná ale nepřilíš povedená začátečnická snaha nového subjektu na televizním trhu. Kanál profitoval ze zakoupených vysílacích práv na divácky atraktivní soutěže (Premier league, Liga mistrů ve fotbale, hokeji a NHL). Doplácel ale na slabou kvalitu vlastní výroby, programové změny a mnohdy monotónní vyznění programové skladby. Například v měsíci září nadužíval návraty k dění na olympijských hrách v sestřihových blocích Zlaté okamihy. Tyto pořady připomínaly jednotlivé olympijské soutěže a nejvýznamnější momenty olympiády. Podobné dramaturgické kroky jsou vlastní všem televizím, také ČT4 Sport zařadil do programu podobný souhrn. Ve vysílání Trojky se ale během září objevilo 20 různě dlouhých bloků s olympijskými vzpomínkami.

Zpravodajskou složku ve vysílání STV3 představuje relace Góly, body, sekundy. Od srpna do prosince téměř výhradně otevírala každý den jeho vysílání. Desetiminutové zpravodajské bloky se objevují také před koncem vysílání po 22. hodině. V případě, že Trojka nevysílá večerní přímý přenos, zařazují se Góly, body, sekundy do programu ještě jednou, a to mezi 19. a 20. hodinou. Taková situace činí z Trojky zajímavý úkaz v oblasti tematického sportovního vysílání. Existují totiž sportovní kanály, které zpravodajské přehledy do vysílání běžně zařazují jako například Eurosport2 nebo Galaxie sport (nyní Nova sport). ČT4 Sport se ve svých začátcích snažil o souběžné vysílání relace Branky, body vteřiny, ale po několika měsících zpravodajství z programu vyřadil (německá DSF nevysílá zpravodajství vůbec). Ale minimálně u evropských sportovních kanálů se jedná o krátké neuváděné zprávy, nikoliv celistvou moderovanou relaci – navíc v rámci pouze sedmihodinového vysílacího prostoru. Ke zpravodajství Trojky se totiž řadí další pořad Šport vo svete (obdoba českého Sport ve světě), který se skládá z agenturních materiálů a mapuje dění v zahraničních sportovních soutěžích. V průběhu jednoho dne se pravidelně odvysílá několik pořadů s různou délkou stopáže (10 až 40 minut). Šport vo svete slouží jako výplň mezi jednotlivými vysílacími bloky při vzniklých časových mezerách nebo jako svébytný naplánovaný pořad, který se vysílá každý den. Zpravodajstvím se hlouběji zabývá také sportovní souhrn Športové ozveny, ve kterém se rozebírá především slovenský sport. Zpravodajské ambice má i pořad Odpískané,

který se prezentuje stejnou formou jako česká obdoba Dohráno. Obsahuje reportáže z nejvyšší fotbalové a hokejové soutěže, která ve studiu uvádí dvojice moderátorů – stejně jako v České televizi. Pořad se vysílá z vizuálně zajímavého virtuálního studia po každém hracím kole zmiňovaných soutěží. Existence a vysílání takového množství materiálů zpravodajského charakteru ještě umocňuje dojem, že Trojka se v úvodu profilovala jako nestandardní kombinace zpravodajsko-publicistického sportovního kanálu. Zpravodajství se samozřejmě zaměřovalo výhradně na sport, nicméně zaplnění tak velkého procenta vysílacího času čistě zpravodajskými pořady není obvyklé a svědčí spíše o absenci jiné programové vysílací alternativy.

Tím se dostávám k publicistice, které měla Trojka věnovat podle původních plánů vysílací prostor. Novým výhradně publicistickým pořadem se stala Aréna. Více vlastní publicistické tvorby však Trojka nenabídla. Aréna se sice snažila aktuálním tématům věnovat na poměrně rozsáhlém prostoru 90 minut. Otázkou však zůstává, nakolik vhodné je rozhodnutí o takové délce pro pořad, který divákům nabízí statické záběry a na první pohled nezajímavý obsah. Přitom i většina diskusních pořadů o politice se pohybuje ve stopáži jedné hodiny. Může se určitě stát, že divák zkrátka nemusí pořad Aréna sledovat celý, byť se některá vydání zabývala poměrně zajímavými tématy (slovenský olympismus, hodnocení 100 dní vysílání). Navíc vytvoření pouze jednoho pořadu tohoto typu je v určité kontradikci s chystanými kroky po zahájení vysílání. *„Obnovení publicistické tvorby, diskusní relace o problémech slovenského sportu. Program propagující zdravý sportovní styl, wellnes, zdravou výživu. Prevence před negativními společenskými jevy jako je kouření nebo drogy, představování zajímavých sportovišť, sportovních objektů nebo zajímavé typy na sportování v přírodě.“* (O projektu, stv.sk)

Deklarované záměry o propagaci zdravého sportovního stylu se kromě magazínu Zdravo a naplno (zakoupeného pořadu, který se z finančních důvodů přestal vysílat počátkem roku 2009) nerealizovaly. Představení zajímavých sportovišť a typy na výlet také zůstávají jen předpokládaným záměrem. Částečné nenaplnění původního projektu bylo také jedním z důvodů, proč se existencí Trojky začala zabývat Rada STV. Zmiňované pořady sice určitě neměly mít ve vysílání dominantní úlohu, ale od veřejnoprávního vysílatele se jejich částečné zařazení očekává. *„Z důvodu nedostatku výrobních kapacit nemůžeme naplnit slib, který jsme divákům před zahájením vysílání dali. Na nových magazínech pracujeme,“* uvedl v pořadu Aréna šéfredaktor Trojky Gabriel Kollár. Mládežnickému sportu se od počátku listopadu začal věnovat magazín Športová akadémia, další publicistickou náplň by podle Kollárových

slov měl přinést magazín halových sportů (obdoba českého Timeoutu, jehož název figuroval v projektu STV3). Nepravdělně se začal ve vysílání objevovat pořad externího výrobce Oktáva s názvem Palubovky, který se právě na tyto sporty zaměřoval. Dalšími nerealizovanými záměry oproti původním plánům se staly magazíny o domácím fotbale, a hokeji.⁵⁴

Další složkou vysílání se staly magazíny a dokumenty. Toto odvětví produkce STV3 se ukázalo být velmi problematickým. Co se týče tvorby magazínů, upřednostňuje Slovenská televize spíše zařazení zahraničních produktů a produktů od externích dodavatelů před vlastní výrobou. Některé z těchto magazínů jsou automatickou součástí vysílacích práv – Magazín Ligy mistrů ve fotbale, NHL, hokeji i házené. K těmto se přidaly pořady jako například počátkem října fotbalové Goalissimo (vysílá i ČT4 Sport), Svet tenisu, Svet atletiky, Zdravo a naplno (o životním stylu) nebo Televíkend (extrémní sporty) Dokumentární náplň vysílání můžeme opět rozdělit na vlastní a zahraniční, přičemž zahraniční nabídka se opírala téměř o deset let starý britský cyklus, který se ve slovenštině jmenuje V zrkadle úspechu. Opakování se ve vysílání STV3 dočkal dokumentární pořad Druhý polčas života o osudech vybraných sportovců. Trojka vlastní a novou dokumentární tvorbu směřovala k stále ještě aktuálnímu tématu olympijských her v Pekingu. Od 1. listopadu do vysílání zařadila Profily olympionikov, které představovaly úspěšné medailisty a reprezentanty (například vodní slalomáře Martikána a Kaliskou). Podobným typem pořadu byl také cyklus Kométy a legendy, který obsahoval širší okruh sportovců z celé historie slovenského sportu. Rozdíl mezi tímto a výše zmiňovaným pořadem spočíval ve způsobu výroby a financování. Kométy a legendy dodává STV firma Oktáva a veřejnoprávní vysílatel za jeden díl zaplatil téměř 6 600 eur.⁵⁵

Spíše retrospektivní než dokumentární charakter pak měl pořad Olympijské reminiscencie. Od listopadu tedy dosáhla Trojka poměrně zajímavé a pestré dokumentární nabídky, což bylo i jejím cílem. Dokumenty jsou vhodným zpestřením skladby přímých přenosů a zpravodajských relací. Například americký sportovní kanál síť ESPN s názvem Classic založil na žánru sportovního dokumentu své vysílání. Zařazení dokumentů do programu je jedním aspektem práce STV3, jejich kvalita a divácká sledovanost druhým. Trojka se nicméně tímto krokem prezentovala jako kanál, který umožní vysílání všem

⁵⁴ Příloha č. 10

⁵⁵ AUGUSTÍN, Radoslav, KOČIŠEK, Lukáš. *Medialne.sk* [online]. 2009 [cit. 2009-01-09]. Dostupný z WWW: <<http://medialne.etrend.sk/televizia/sprava.php?sprava=9894>>.

televizním formátům. Bohužel finanční situace STV a nekonceptní výběr většinou externě vyráběných pořadů měly na konci roku 2008 za následek zrušení většiny magazínů.

Právě na výrobě a vysílání tohoto typu pořadů žánru se projeví kapacitní a personální nedostatky STV3. Trojka musela přerušit vysílání čtyř současných (Športová akadémia, Zdravo a naplno, „*STV tak ušetří přes dva miliony korun měsíčně.*“⁵⁶

Nejen, že se tímto krokem ochudila programová nabídka, ale kdyby Trojka disponovala kapacitami nadvýrobu podobných pořadů, bylo by v jejích možnostech je vyrobit podstatně levněji. Tím se ale opět vracíme k velmi rychlému a nedůslednému plánování před samotným zahájením vysílání. Trojka tak čistě vlastní domácí pořad typu magazínu nevyrábí, což je například v porovnání s tvorbou ČT4 Sport markantní rozdíl.

Hlavní náplň vysílání sportovního kanálu představovaly nicméně přímé přenosy, respektive jejich záznamy. Vzhledem k vysílací době se spousta přenosů zařazovala do programového schématu v prvních čtyřech měsících se zpožděním. V konečném důsledku tak Slovenská televize částečně popírala svou podstatu, kdy v rámci přímého přenosu odhalí průběh vybraného střetnutí. Především v případě utkání anglické Premier league se vysílala utkání, jejichž výsledek mohl divák znát už z dřívějších hodin. Omezená vysílací doba se v tomto ohledu ukázala být pro STV3 handicapem omezujícím nabízení diváckého komfortu. Mnohdy se stávalo, že basketbalový nebo volejbalový přenos z odpoledne mohli diváci sledovat jako poslední položku denního vysílání po 22. hodině. Při souběhu několika sportovních událostí pracovníkům Trojky mnoho jiných řešení nezbyvalo, ale rozšířený počet hodin od dubna 2009 tento divácký diskomfort vyřešil.

Těžištěm programové náplně Trojky se staly fotbalové přenosy, a to z domácí soutěže, evropských pohárů a také z anglické Premier league. Především zahraniční produkty v zářijové nabídce sportovního okruhu vyčnívaly. Program, který vyplňovaly reprízy například ze závodů formule 1 nebo atletických mítinků, spíše hledal optimální podobu, než aby diváckou obec lákal na koncepčně vystavěné vysílání. 20 přenosů ze zahraničních (Premier league a Liga mistrů) soutěží od konce srpna a v září jasně dokládá, které oblasti přiřkla Trojka nejvyšší prioritu. Je logické, že pokud ale hodlalo vedení Slovenské televize naplnit svěřený vysílací čas, bez vlastní výroby by se neobešlo. 90milionová státní dotace, kterou Slovenská televize na realizaci Trojky obdržela, byla určena výhradně pro výroby, nikoliv pro nákup vysílacích práv. Domácímu sportu zpočátku také dominoval fotbal v podobě Corgoň ligy, dokonce takovým způsobem, že se v některých dnech odvysílaly dva

⁵⁶ Stejný odkaz jako 55

přímé přenosy (v sedmihodinovém vysílání vyplní čtyřhodinový prostor) jako například 22. září. Pravděpodobně stejně oblíbeným sportem je na Slovensku také hokej a Trojka nabízela od samého počátku svého vysílání zápasy slovenské Slovnafť extraligy - vždy jednou týdně. Netradičním a kvalitním sportovním zážitkem se stalo exhibiční utkání z 30. září mezi Slovanem Bratislava a týmem z NHL Tampou Bay Lightning. Toto utkání zaznamenalo v kontextu počáteční sledovanosti kanálu obrovský úspěch, protože podíl na divácích v hlavním vysílacím čase se vyšplhal na rekordních 5%. Průměrná sledovanost se v té době pohybovala přibližně okolo 8 tisíc diváků, ale tento přenos přilákal počet blížící se k 63 tisícům diváků.⁵⁷ K počáteční domácí tvorbě patřily také čtyři motoristické, dostihové a atletické závody z Dubnice nad Váhom (dvakrát opakovaný přenos v následujících dnech) nebo přenosy z házené či basketbalu. Tyto sporty se s postupem kalendářního roku začaly v programu objevovat s větší frekvencí a pravidelností.

K programové náplni patřily také reportážní pořady z menších sportů a závodů pořádaných na Slovensku. V září se odvysílalo pět 10 až 15minutových záznamů z cyklistického etapového podniku Okolo Slovenska. Jak už jsem naznačil, druhý měsíc vysílání střídal silnější dramaturgické momenty se slabšími. K pozitivům patřilo zařazení slibovaných a prestižních sportovních událostí. Kromě anglické fotbalové ligy se diváci dočkali několika tenisových utkání z okruhu ATP nebo záznamů z paralympijských her v čínském Pekingu. K nepříliš povedeným krokům patřily dny, ve kterých Trojka vysílala pouze opakování některých přenosů, v některých případech už podruhé či potřetí opakované.

Takovým dnem bylo čtvrtek 11. září, kdy se opakovalo kvalifikační fotbalové utkání a hokejová extraliga, nebo pátek 19. září s téměř identickým programem. Obvykle dva přenosy nebo záznamy denně v programu doplnily už výše zmiňované relace Góly, body, sekundy nebo Šport vo svete.

V říjnu Trojka navýšila četnost a především pestrost domácí sportovní tvorby. K již téměř standardním nabídkám z oblasti fotbalu a hokeje se přidaly především tři halové sporty – basketbal, házená a volejbal. Basketbal kromě domácích klání nabídl také Evropskou ligu žen, v házené se diváci dočkali nejprestižnější evropské soutěže Ligy mistrů. Házená se dokonce po fotbalu a hokeji stala třetím nejčastěji vysílaným sportovním odvětvím se třinácti přenosy a záznamy jen za říjen (v tomto ohledu se postavení halových sportů liší od vysílání ČT4 Sport, kde dominuje basketbal). Strmý nárůst počtu přenosů a záznamů z těchto soutěží byl jedním ze splněných cílů nového kanálu. Pravdou ovšem zůstává, že sportovní kvalita některých

⁵⁷ Statistiky sledovanosti dostupné na <http://stv.sk/stv/press/podiel-na-trhu-podla-dni-40-2008/>

přenosů nebyla na vysoké úrovni a celkový dojem televizního výstupu rušily také chyby sportovních komentátorů. Noví členové redakce sportu se podobně jako sportovní okruh Slovenské televize seznamovali s novým prostředím, čímž klesala úroveň některých produktů STV3. V případě basketbalových nebo volejbalových utkání se jednalo místy o špatnou identifikaci hráčů, nedokonalé postřehy ke hře, u přenosů z juda zase o neznalost terminologie a v případě například vodního póla o celkovou rozpačitost předvedeného komentátorského výkonu. Kvantita přenosů tedy v těchto případech převýšila vysílanou a nabízenou kvalitu.

Proto zřejmě ani nepřekvapí čísla sledovanosti. Nejsledovanějšími body vysílání STV3 byly fotbalové a hokejové zápasy (ve 42. týdnu Corgoň liga Bystrica-Slovan s 26 tisíci diváků a o týden později hokejové Liga mistrů České Budějovice-Slovan 46 tisíc diváků, tento přenos vyráběla a vysílala Česká televize). Od konce září zaznamenala Trojka propad téměř o 90 tisíc diváků a průměrný podíl na publiku se pohyboval u hranice 0,3 %. Pro tematický kanál, který vysílá pouze sedm hodin denně, sice nejsou průměrné týdenní statistiky klíčovým ukazatelem, ale ani čísla sledovanosti u jednotlivých přenosů nedosahovala pro televizi uspokojivých čísel a od zmiňovaného hokejového utkání z konce září prudce klesla.

Sledovanosti výrazně nepomohla ani v říjnu nasazená NHL, která měla být exkluzivním materiálem Trojky a televize na ni měla zakoupená práva. Dramaturgický výběr utkání kladl důraz na týmy, v nichž působí slovenští hokejisté. Jenže na přelomu října a listopadu se Trojka ocitla v nepříjemné situaci, protože od majitele práv dostala zprávu, že jiní vysílatelé vlastní výhradní práva na určité dny, a Trojka tak smí vysílat NHL pouze v pátek a v neděli. Tato direktiva nbourala programové schéma a zároveň značně zkomplikovala nastavenou strategii směrem ke slovenskému divákovi, kterému měla být nabízena utkání se slovenskými hokejisty. V říjnu odvysílala Trojka sedm přímých přenosů z NHL, v listopadu pak o dva méně. Bezesporu zajímavým obsahem STV3 se stalo vysílání Světového poháru v plavání. Byť se jedná o druhý největší sport olympijských her, televizní stanice jej v období mimo konání významných akcí často nevysílají. Trojka ovšem přenosy a jejich opakování od října do vysílacího schématu nasazovala. Podobně jako ČT4 se věnovala také vysílání mistrovství světa ve futsalu, ale pouze od semifinálové fáze.

V říjnu Trojka prokázala určitý pokrok, nicméně stále ještě nedokázala vyvážit disproporce ve své programové nabídce. 16. října nabídla divákům obě semifinále futsalového šampionátu živě a v noci navíc odvysílala utkání NHL Florida-Minnesota. 18. října se také v programu objevily tři přenosy – Liga mistrů v házené, domácí fotbalová soutěž a anglická Premier league. Je ovšem poněkud nešikovné zařadit teoreticky nejkvalitnější sportovní

diváckou atrakci až na samý závěr vysílání ve 22:20. Tři přenosy denně se na Trojce realizovaly také například ještě 2. října. Na druhou stranu byla taková nabídka vykompenzována dny, kdy se Trojka uchýlila pouze k reprízám a zařazení několika magazínů. V neděli 12. října mohli diváci zhlédnout tři reprízy z toho dvě z identické akce (Světový pohár v plavání v Brazílii). Není tak překvapením, že tento den vykazoval téměř nulovou sledovanost 0,1 % podílu na divácích. Podobná situace se opakovala také 15. října. Tehdy Trojka vysílala domácí basketbalový přenos, který pravděpodobně nebyl a ve večerních hodinách jej po několika zpravodajských relacích a magazínech zopakovala.

Obraz vysílání byl v následujících dvou měsících stejný. Trojka sice jevila náznaky určitého pokroku, ale limitovala ji sedmihodinová vysílací doba a také se ukázalo, že období čtyř měsíců je na etablování nového subjektu v oblasti televizního vysílání krátká doba. Trojka a její pracovníci doplatili na krátké období příprav vysílání tematického kanálu Slovenské televize. Nezkušenost komentátorů se projevila například u listopadových přenosů z ligy stolního tenisu, který se živě vysílal na některé slovenské televizi po osmi letech. Neznalost pojmenování úderů byla jednou z chyb, kterou tento přenos ztratil na zajímavosti. Převážnou část vysílání tvořila stejně jako v uplynulém měsíci pětice sportů – fotbal, hokej, házená, basketbal a volejbal. Přičemž fotbal byl dominantní složkou programového schématu. Ve 20 odvysílaných přenosech a záznamech převažovala jasně zahraniční tvorba – z domácí scény se vyrobilo pouze pět přímých přenosů. Protože se oproti minulým měsícům změnila vysílací doba utkání anglické fotbalové ligy, stalo se pravidlem, že zhruba v polovině případů zakončovaly záznamy z halových sportů vysílání okruhu STV3. Několikrát se ovšem podobně jako dříve stalo, že programová skladba rezignovala na snahu o zaujetí diváka a konkrétně ve dnech 18., 21. a 24. listopadu kromě zahraničních magazínů v hlavním vysílacím čase jiné produkty nenabídla. Magazíny si fungují jako zpestření programové struktury tematického kanálu, ale sestavit z nich vysílací blok při sedmihodinové vysílací době se nejeví jako progresivní řešení. Opět se tato situace odrazila na sledovanosti, když se tento sledovaný ukazatel pohyboval v rozmezí od 0,2 až 0,3 %. Důkazem, jak může atraktivní přenos přitáhnout televizní diváky a zvýšit sledovanost, byla 29. listopadu tenisová exhibice mezi Dominikem Hrbatým a Američanem Samprasem, kdy podíl na divácích v hlavním vysílacím čase stoupl na 1 %.

Prosincové vysílání se kromě už tradičních sportovních událostí rozšířilo o pokrytí Světového poháru v biatlonu a sjezdového lyžování. Z tohoto pohledu je dobré, že Trojka vyvinula snahu o získání práv na tyto události. Výhradním vlastníkem práv na závody

Světového poháru sjezdařů je totiž Eurosport, ale některé závody ze světového seriálu jsou dostupné i ostatním vysílatelům – Trojka je pro své vysílání získala, stejně jako už zmiňovaný biatlon. Poprvé se v programu objevily domácí přenosy z plaveckých závodů, boxu, gymnastiky, pozemního hokeje, juda a od zavedení nového okruhu i z florbalu. Programová skladba pestrost nepostrádala, některá klání a přenosy z nich se však svou atraktivitou nemohly vyrovnat Premier league nebo NHL, což ale není chybou. Veřejnoprávní vysílatel existuje především z těchto důvodů – aby nechal prostor pro co nejširší škálu odvětví a zviditelnil také sporty, které se do této chvíle nemohly z programových důvodů do vysílání prosadit. Největší diváckou oblíbenost ale i nadále potvrzoval fotbal. 27. prosince sledovalo druhý poločas Poháru UEFA Žilina-Slavia 96 tisíc diváků, což v té době představovalo divácký rekord.

Nedostatky Trojky v prosinci opět spočívaly například v nedodržování vysílacích časů. Reportážní pořad Odpískané se 5. prosince místo ve 21:55 vysílal ve 22:20 (pozdější vysílání pořadu Dohráno není výjimkou ani v případě ČT4 Sport). Stále přítomným jevem bylo nahodilé zařazování reprízovaných přenosů (v pondělí 8. prosince se opakoval přenos pozemního hokeje ze čtvrtku uplynulého týdne) a opět se v některých dnech projevila nevýrazná programová dramaturgie (16. prosince se kromě opakovaného záznamu z NHL vysílaly převážně externě vyrobené magazíny). Závěr kalendářního roku znamenal podobně jako v případě ČT4 Sport zařazení archivních materiálů. V tomto ohledu je potřeba zmínit, že Slovenská televize s tímto formátem v prvních čtyřech měsících prakticky vůbec nepracovala a nevyužívala jej. Záznam z finále mistrovství světa v hokeji 2002, který se vysílal 31. prosince, byl prvním koncepčně zařazeným připomenutím historických úspěchů slovenského sportu.⁵⁸ Pro srovnání – ČT4 Sport se k archivním materiálům vrací v podobě pravidelného pořadu Branky po 25 letech.

Období vánočních svátků se v programové skladbě většinou věnovalo opakování sportovního dění z olympijských her, ale přineslo také divácky významný produkt. Poprvé v historii se na obrazovkách STV objevila utkání z mistrovství světa hokejistů do 20 let v Kanadě. Postupu slovenských reprezentantů do semifinále předznamenal na přelomu roku divácký nárůst pro měsíc leden. Čtvrtfinále proti USA přineslo Trojce průměrný podíl 6,9% a 95 tisíc diváků. Úvodní dva týdny nového roku pak divácký zájem potvrdily, když týdenní podíl přesáhl 1 %. Po překonání střídavě úspěšného období od září do prosince dokázala

⁵⁸ V případě opakování tohoto finálového utkání musela Trojka vyvinout úsilí a opakovaně zaplatit vysílací práva, protože od roku 2002 vypršela jejich platnost a na konci roku 2008 jimi nedisponovala

Trojka zaujmout diváka zajímavými přenosy a naučila se propagovat své již delší dobu vysílané prestižní soutěže. I přes chyby a dílčí úspěchy byla její budoucnost vzhledem k rozpočtovým problémům celé Slovenské televize nejasná.

Celkový objem odvysílaných přenosů z domácích a zahraničních soutěží v roce 2008

Sport	Počet přenosů/záznamů
Fotbal	67
Hokej	53
Házená	29
Basketbal	25
Volejbal	10
Tenis	8
Stolní tenis	7
Plavání	15
Florbal	2
Futsal	3
Gymnastika	5
Judo	2
Sjezdové lyžování	3
Biatlon	4
Pozemní hokej	1

4.2.3 Trojka a digitalizace

Během prvních pěti měsíců vysílání STV3 se v postupu slovenské digitalizace mnoho nezměnilo. Stále se nevybrala firma na výstavbu celostátních multiplexů, a tak nezačal logicky fungovat ani veřejnoprávní multiplex, pro který má být Trojka připravena.

V platformě DVB-T tedy tento kanál vysílá jen v rámci experimentálních přechodných sítí v několika lokalitách na Slovensku. Její příjem stále majoritně zajišťují kabeloví a satelitní operátoři. Trojka by určitě rozvoji DVB-T napomohla, ale zatím jí to celkové stadium postupu digitalizace televizního vysílání neumožňuje. Slovenská televize sama v oblasti přechodu na

digitální vysílání žádné další kroky nepodniká, protože k nim nemá dostatek finančních prostředků.

5. Závěrečné srovnání obou kanálů

Závěrečné srovnání lze zasadit do dvou rozdílných oblastí – vzniku (fungování) a vysílání. Samotné vysílání sportovních kanálů samozřejmě nemá vliv na stav digitalizace v jedné či druhé zemi, způsob jejich existence a vzniku ale ano.

Oba kanály mají společný rys v tom ohledu, že jejich vznik je reálným impulsem směrem k přechodu na digitální televizní vysílání. V obou případech se tohoto projektu ujal veřejnoprávní vysílatel. Zatímco v Česku byl ČT4 Sport druhým kanálem pro síť DVB-T, STV3 se v tomto směru stal na Slovensku úplně prvním. Velký rozdíl ovšem nacházíme na cestě, jakou bylo vybudování obou tematických okruhů dosaženo. V případě českého ČT4 Sport financovala její vznik a provoz výhradně Česká televize ze svého rozpočtu, tedy koncesionářských poplatků. Vznik Trojky umožnila 90milionová vládní dotace Slovenské televizi, s jejímž nakládáním měli později její pracovníci potíže. Dotace byla určena výhradně na výrobu a ne na nákup vysílacích práv. Trojka posléze využívala vlastní levnou technologii přenosových vozů ve formátu 4:3 a vysoké prostředky vynakládala na nákup pořadů od externích dodavatelů.

Oba kanály se v období svého vzniku potýkaly s problémem v otázce šíření signálu. Česká televize investovala do nových vysílacích technologií a opět z vlastního rozpočtu zvětšovala územní pokrytí digitálním signálem. Tím pádem se zvyšoval počet obyvatel, kteří mohli kanál ČT4 Sport terestricky naladit, pokud již dříve nevyužili služeb satelitní nebo kabelové televize. V případě Trojky se sice s ohledem na tehdejší stav slovenské digitalizace původně nepočítalo s hlavním využitím pro terestrický příjem, nicméně s blížícím se rokem 2012 je tento způsob šíření signálu pro Slovenskou televizi nezbytný a nevyhnutelný. Navíc to Slovenské televizi ukládá také zákon 220/2007 o digitálním vysílání programových služeb, který zřízení a zaplnění veřejnoprávního multiplexu iniciuje. Z důvodu zrušení tendru (nové výběrové řízení se do května 2009 neuskutečnilo) na provozovatele veřejnoprávního multiplexu je však zpomalen celý proces přechodu na digitální terestrické vysílání, což v momentální situaci znamená největší nevýhodu právě pro Trojku, která je pro tuto platformu zřízena. Navíc se Slovenská televize potýká s finančními problémy, žádala o další státní dotaci a o zrušení třetího okruhu už několikrát uvažovala.

ČT4 Sport se v tomto ohledu realizuje podstatně lépe. Po vládním schválení Technického plánu přechodu v roce 2008 kontinuálně postupuje výstavba sítě 1 veřejnoprávního multiplexu a digitální signál pokrývá stále větší část území České republiky. V souvislosti s tímto jevem se zvyšuje také sledovanost tohoto kanálu. Do konce roku 2009 bude terestrickým digitálním příjmem disponovat převážná většina obyvatel. V říjnu 2010 pak dosáhne pokrytí českého území 100 %. Podobná situace je v případě Slovenska ve stadiu nejasností, ale s ohledem na délku zavádění digitálního pokrytí v Česku lze předpokládat, že na Slovensku bude pravděpodobně problém se splněním limitu v prosinci roku 2012.

V návaznosti na celoplošné pokrytí se dočká ČT4 Sport programové restrukturalizace, protože převážná většina přenosů, které se nyní vysílají na ČT2 a je vázána smlouvou o vysílání na celoplošném okruhu, se přesune na ČT4. Tento postup se vyřeší během roku 2009. Pokud se ale zmíním o sledovaném období druhé poloviny roku 2008, vyznívá hodnocení ČT4 Sport spíše pozitivně. Dramaturgie akcentuje český sport, české soutěže a sportovní dění v České republice. K vlastní výrobě přidává i kvalitní zahraniční produkty a pestrou škálu magazínů. Snaží se také v oblasti publicistické tvorby, i když zde se výsledné pořady potýkají s podobným vizuálním charakterem a nestrategickou a spíše až živelnou dramaturgickou skladbou. Dalším negativem je nedůslednost v práci s reprízovanými pořady, které v době svého opakování v některých případech obsahují upoutávky na přenosy, které se už uskutečnily. 24hodinové vysílání sice pro diváka skýtá možnost nepřetržitého sledování sportovního dění, ale vzhledem k tomu, že Česká televize nevlastní práva na zámořské soutěže, využívá se noční čas převážně k záznamům odvysílaných událostí. Nepřetržité vysílání má tedy dva aspekty – na jedné straně zdánlivě nekonečný sportovní servis, na straně druhé obsahuje materiál vykazující téměř nulovou sledovanost. Pestrosti vysílání by pravděpodobně prospěly také zpravodajské souhrny. ČT4 Sport si však za více než tři roky své existence vybudoval pevnou pozici na tuzemské vysílací scéně. Snaží se v pravidelných dnech a časech divákům nabízet konkrétní přenosy. Vlastní výroba v průměru dosahuje vysokých čísel a nepostrádá kvalitu. Své ambice okruh potvrdil při olympijských hrách, kdy vytvořil svébytnou, sledovanou a divácky zajímavou programovou alternativu ke kanálu ČT2. Z pohledu digitalizace jako procesu přinášejícího širší spektrum programové nabídky je ČT4 pro diváka přínosem.

Společným bodem vysílacích schémat obou kanálů je důraz na domácí sport. Také Trojka ve své výrobě kladla důraz na slovenské sportovní soutěže a události. Z hlediska veřejnoprávního principu se jedná každopádně o zdařilý počín. Komerční vysílatelé by

basketbalu, volejbalu, házené, stolnímu tenisu nebo třeba také fotbalu v tak velkém množství prostor neposkytly. Na programové struktuře bylo ovšem znát, že STV3 potřebuje čas, aby se po velmi rychlé organizaci a spuštění svého vysílání n v novém prostředí etablovala. Už samotná programová skladba v rámci olympijského vysílání naznačila, že fungování Trojky nebude ihned zdaleka ideální. Přestože nový sportovní okruh nabízel divácky zajímavé sportovní soutěže, ostatní atributy jeho tvorby zůstávaly za očekáváním, nemluvě o nízké sledovanosti, která zdaleka nedosahovala předpokládaných čísel. Kvalita některých přenosů nebyla po sportovní i profesní stránce (výkony komentátorů) zdařilá, Trojka spoléhala na výrobu magazínů od externích dodavatelů, ale kvůli finančním potížím musela tyto produkty z programu vyřadit. Sedmihodinová vysílací doba, kterou televizi nařídila při udílení licence slovenská vysílací rada, částečně popřela charakter televizního přímého přenosu, protože značné množství utkání se vysílalo ze záznamu v momentě, kdy výsledek daného zápasu byl už znám. V neposlední řadě se na poměrně malém vysílacím prostoru nakumulovalo více pořadů zpravodajského charakteru. V závěru kalendářního roku ale Trojka naznačila určitý kvalitativní posun, což se odrazilo také v diváckém zájmu. ČT4 Sport také v roce 2006 v počátcích svého vysílání hledal vhodnou podobu vysílání a dopouštěl se značných chyb. Trojka je pro slovenský sport i slovenského diváka příslibem do budoucna. K zásahu většího procenta slovenského obyvatelstva ale nezbytně potřebuje rozšířit své pokrytí, k čemuž ovšem potřebuje výstavbu veřejnoprávního multiplexu.

6. Resumé

Ve své práci jsem se snažil zmapovat dvě roviny existence technologického procesu zvaného digitalizace pozemního televizního vysílání. Jednou částí byl popis a chronologické sepsání událostí a souvislostí digitalizace terestrického vysílání na úrovni státu, respektive dvou států. Druhou praktickou část jsem věnoval srovnání dvou stejně zaměřených tematických digitálních kanálů.

Úvodní kapitola měla sloužit jako návod pro orientaci v problému. Nastínil jsem charakter digitalizace, její možné přínosy, nevýhody a také fakt, že se jedná o fenomén, který je pro celou Evropu nevyhnutelný. V dalších kapitolách jsem se konkrétně zaměřil na digitální prostředí v Česku a na Slovensku. V obou případech lze tvrdit, že za zpomalením digitalizace, respektive jejím nepřímým postupem, stály spíše problémy legislativního než technického charakteru. Slovensko vychází z této komparace hůře, protože stav tamní

digitalizace se nachází ve stadiu lokálních experimentálních sítí, kdežto v Česku už probíhá výstavba celoplošných multiplexů a pokrytí území státu digitálním signálem se zvětšuje.

V části věnované analýze dvou sportovních digitálních kanálů ČT4 Sport a Trojky jsem se zaměřil na obsah vysílání v období od srpna do prosince 2008. Vzhledem k odlišnému stadiu vývoje obou kanálů se podstatně lišilo uchopení a programová realizace olympijských her v Pekingu. Byť tato událost nesouvisela přímo se samotným procesem digitalizace, přinesla zajímavé srovnání. ČT4 Sport se nacházel na konci třetího roku své existence. Tato skutečnost byla zřetelná na ustáleném vysílacím schématu, nabídce programů a také na skladbě vysílání, v níž převažovala vlastní výroba a především výroba přímých přenosů. Programová dramaturgie a jednotlivé složky vysílání obsahovaly nedostatky, jako celek ale kanál ČT4 Sport oprávněně patří k českým digitálním kanálům a českým divákům nabízí pestrou a veřejnoprávní vysílací náplň.

V analýze Trojky se odrazil fakt, že kanál byl na samém počátku a svou podobu teprve hledal. Nabízel sice některé zajímavé divácké produkty, nicméně doplácel na nedůslednost při svém plánování a také na nedostatek finančních prostředků, což byl ale problém celé Slovenské televize. Vlastní výroba byla potlačena a nahrazena pořizováním zahraničních magazínů a pořadů externích dodavatelů. Silnější vysílací dny se střídaly s nevýraznou nabídkou a zejména v prvním měsíci poolympijského vysílání upadala atraktivita vysílání se vzrůstajícím počtem neustále se opakujících repríz. Trojka nicméně podpořila slovenský sport, o čemž svědčí četnost přenosů z domácích soutěží a po konci roku 2008 začala vykazovat zvýšený divácký zájem, a tudíž potenciál pro úspěšný budoucí rozvoj v následujících měsících nebo letech. Nevyřešený rozpočet STV ale stále uvádí Trojku do nejisté pozice s ohledem na plánování vysílání, uzavírání vysílacích smluv a nákup pořadů.

7. Summary

I tried to explore two levels of digitizing in my diploma thesis. First was description and chronology of digital terrestrial broadcasting in two similar countries. Second part was more practical and I devoted it to analysis of two thematic digital sport channels.

First chapter's function was getting sense of orientation in this topic, in digital broadcasting area. I endeavoured to draw advantages, disadvantages of this phenomenon and also emphasized that this process is inevitable in the entire Europe. The following chapters contained detailed piece of information about digitizing in Czech and Slovak Republic. It can be said that digitizing was slowed down because of legislative reasons rather than technical in

both countries. But situation in Slovakia is much worse because its digitizing of television broadcasting is in the stage of local experimental network whereas Czech Republic has already started with building full-area multiplexes and the digital signal has spread its coverage in more parts of the country.

The second part of my diploma thesis was analysis of two digital sport channels ČT4 Sport (Czech) and Trojka (Slovak). I focused on the period between August and December 2008. Because of different stage of existence of these two channels, their broadcasting of the olympic games in Beijing also differed. But that was not in the connection with digitizing process, it was just interesting sign to compare. ČT4 Sport was finishing third year of sport broadcasting and it was evident that it found its typical broadcasting schedule and programme offer. Own production of magazines and live broadcasts prevailed. Although individual parts of the programme and the dramaturgy contained imperfection, the channel generally seemed to find place in Czech digital broadcasting area and offers good service to the audience.

Analysis of Trojka was affected by the fact that this channel was brand new and was looking for its shape. It offered some really interesting products but suffered from the quickness and inconstistence in its organizing and foundation. Important reason was also lack of money in the entire Slovak Television budget. Own production was in minority and buying of foreign materials and magazines from external companies was in plan. Attractivity of the broadcasting went up and down, interesting programmes were changed by those with less attractivity. But in the end of the year 2008 Trojka showed some potential by attracting more viewers. It was promising due to the future progress but in the terms of bad financial situation that Slovak Television has, it is still unclear whether this channel will survive.

Seznam použité literatury

BROWN, Allan. *Digital Terrestrial Television in Europe*. 1. vyd. Londýn : Routledge 2004, 360 s. ISBN 0805847707.

DENZIN, Norman, LINCOLN, Yvonna. *The SAGE handbook of qualitative research*. 3. vyd. Londýn : Sage, 2005. 1210 s. ISBN 0761927573.

d'HAENENS, Leen. *Western broadcasting at the dawn of the 21st century*. 1. vyd. New York : Walter de Gruyter 2001, 442 s. ISBN 3110173867.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. 2. vyd. Praha : Portál, 2008. 408 s. ISBN 9788073674855.

IOSIFIDIS, Petros. *Digital switchover in Europe in The International Communication Gazette*. Londýn : Thousand Oaks, 2006. 20 s.

LINDLOF, Thomas. *Qualitative communication research methods*. Londýn: Sage, 2002. 357 s. ISBN 0761924949.

McCHESNEY, Robert. *Political economy of media*. New York: Monthly Review Press, 2008. 249 s. ISBN 978-1-58367-161-0.

RAGIN, Charles. *The Comparative Method: Moving Beyond Qualitative and Quantitative Strategies*. Los Angeles : University of California Press, 1989. 218 s. ISBN 0520066189.

SILVERMAN, David. *Interpreting qualitative data: methods for analyzing talk, text, and interaction*. Londýn : Sage, 2006. 428 s. ISBN 1412922453.

VAN DEN BROECK, Wendy, PIERSON, Jo. *Digital Television in Europe*. 1. vyd. Brusel : VUB Press, 2008. 241 s. ISBN 978 90 5487 541 3.

Internetové prameny

Digimedia.cz [online]. Praha : 2006 [cit. 2008-12-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.digizone.cz/clanky/tv-pohoda-odstartuje-na-jare-2010-febio-tv/>>.

Www.stv.sk : Slovenská televize [online]. 2008 [cit. 2008-08-01]. O projektu. Dostupný z WWW: <<http://www.stv.sk/trojka/projekt/>>.

POLÁK, Lukáš. *Www.digimedia.cz* [online]. 2008 [cit. 2008-05-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.digizone.cz/aktuality/slovenska-trojka-ziskala-od-vlady-dotaci/>>.

POTŮČEK, Jan. *Www.digizone.cz* [online]. 2008 [cit. 2008-08-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.digizone.cz/clanky/andrej-miklanek-trojka-bude-mit-co-vysilat/>>.

LUKÁŠ, Milan. *Spravy.pravda.sk* [online]. 2008- [cit. 2008-12-11]. Dostupný z WWW: <http://spravy.pravda.sk/na-biednu-trojku-si-posvieti-aj-madaric-dy9-/sk_domace.asp?c=A081211_103054_sk_domace_p12>.

GLASER, Barney, STRAUSS, Anselm. *The Discovery of Grounded Theory* [online]. 1 Chicago : Aldine Publishing Company, 1967 [cit. 2009-03-22]. Dostupný z WWW: <http://faculty.babson.edu/krollag/org_site/craft_articles/glaser_strauss.html>.

AUGUSTÍN, Radoslav, KOČIŠEK, Lukáš. *Medialne.sk* [online]. 2009 [cit. 2009-01-09]. Dostupný z WWW: <<http://medialne.etrend.sk/televizia/sprava.php?sprava=9894>>.

Oficiální dokumenty

Koncepce přechodu na digitální vysílání v ČR (2006)

Stratégia prechodu z analogového na digitálne pozemské televízne vysielanie v Slovenskej republike (2007 a 2009)

zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání

zákon č. 304/2007 Sb. tzv. diginovela

zákon č. 220/2007 Z.z. o digitálnom vysielaní

Seznam příloh

Příloha č. 1: Část zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Příloha č. 2: Část zákona č. 304/2007 Sb. tzv. diginovely

Příloha č. 3: Část zákona č. 220/2007 Z.z. o digitálnom vysielaní

Příloha č. 4: Výňatek ze slovenské Strategie přechodu na digitální vysílání

Příloha č. 5: Výňatek z kandidátského projektu Jiřího Janečka na post generálního ředitele ČT

Příloha č. 6: Část původní koncepce kanálu ČT4 Sport (interní dokument)

Příloha č. 7: Sledovanost sportovního vysílání (tabulka)

Příloha č. 8: Pokrytí digitálním signálem (mapy)

Příloha č. 9: Analýza 3 let vysílání ČT4 Sport (interní dokument)

Příloha č. 10: Část projektu vysílání STV3 (oficiální dokument)

Příloha č. 11: Výňatek ze zápisů Rady Slovenské televize (oficiální dokument)

Příloha č. 1: Část zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání

§ 12

Licence

(1) Licenci uděluje Rada v řízení o udělení licence (dále jen "licenční řízení"). Licence opravňuje provozovatele vysílání k rozhlasovému a televiznímu vysílání a k šíření teletextu v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy. Licence vstupuje v platnost dnem, kdy

rozhodnutí Rady nabylo právní moci s výjimkou případu podle § 18 odst. 2.

(...)

(5) Licence se uděluje na dobu určitou, a to nejdéle na dobu

- a) 8 let k rozhlasovému vysílání,
- b) 12 let k televiznímu vysílání.

(6) Provozovatel rozhlasového vysílání s licencí je povinen zahájit vysílání nejdéle do 180 dnů a provozovatel televizního vysílání s licencí do 360 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení licence.

(7) Licence je nepřevoditelná na jinou osobu.

(8) Na žádost provozovatele vysílání s licencí Rada dobu platnosti licence prodlouží. Dobu platnosti licence lze prodloužit jedenkrát, a to u rozhlasového vysílání o dobu 8 let a u televizního vysílání o dobu 12 let. Na žádost provozovatele vysílání s licencí může Rada prodloužit dobu platnosti licence i o kratší dobu.

(9) V žádosti o prodloužení licence může provozovatel vysílání s licencí zároveň požádat o souhlas se změnou právní formy společnosti; Rada žádosti vyhoví, půjde-li o změnu na akciovou společnost s akciemi znějícími na jméno.

(10) Provozovatel vysílání s licencí může písemně požádat Radu o prodloužení doby platnosti licence, na základě které vysílá. Tato žádost musí být Radě doručena

- a) u celoplošného rozhlasového vysílání v období od počátku 36. do konce 30. měsíce před pozbytím platnosti stávající licence,
- b) u celoplošného televizního vysílání v období od počátku 48. do konce 42. měsíce před pozbytím platnosti stávající licence,
- c) u místního rozhlasového nebo televizního vysílání v období od počátku 36. do konce 30. měsíce před pozbytím platnosti stávající licence.

Příloha č. 2: Část zákona č. 304/2007 Sb. tzv. diginovely

1. Vláda stanoví nařízením Technický plán přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání (dále jen "Technický plán přechodu") za účelem sestavení sítě elektronických komunikací pro multiplex veřejné služby, dalších sítí pro celoplošné zemské digitální televizní vysílání a jedné sítě umožňující regionální zemské digitální televizní vysílání. Technický plán přechodu stanoví pravidla pro přechod zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání, zejména lhůty, podmínky a způsob postupu při procesu rozvoje sítí elektronických komunikací pro zemské digitální televizní vysílání, včetně lhůt, podmínek a způsobu vypínání zemského analogového televizního vysílání tak, aby mimo případy, kdy to neumožňují přírodní nebo odůvodněné technické překážky, při vypnutí zemského analogového televizního vysílání v rámci jedné územní oblasti nedošlo ke zmenšení území pokrytého signálem zemského televizního vysílání programů provozovatelů vysílání s licencí dotčených vypnutím v dané územní oblasti. V Technickém plánu přechodu se rovněž stanoví minimální rozsah pokrytí území zemským digitálním televizním signálem ke dni dokončení přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání. Zemské analogové televizní vysílání se ukončí dnem 31. prosince 2012, nestanoví-li vláda v Technickém plánu přechodu termín dřívější, nejdříve však dnem 10. října 2010.

(...)

Rada udělí na žádost kompenzační licenci k celoplošnému zemskému digitálnímu televiznímu vysílání držiteli licence k celoplošnému zemskému analogovému a digitálnímu televiznímu vysílání, na základě které je šířen program ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, který

- do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti nařízení vlády, kterým se stanoví Technický plán přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání, doručí Radě písemné prohlášení, že vrátí soubor technických parametrů vysílání stanovený v licenci v souladu s Technickým plánem přechodu
- a) zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání, a písemný závazek ukončit zemské analogové televizní vysílání do 10. října 2010, případně do pozdějšího termínu stanoveného v Technickém plánu přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání a
 - b) splňuje podmínky stanovené v § 13 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb.

Žádost o udělení kompenzační licence kromě obecných náležitostí podání obsahuje náležitosti žádosti o licenci podle § 14 odst. 1 až 4 zákona č. 231/2001 Sb.; podklady, které má Rada k dispozici, se nepředkládají. Účastníkem řízení o udělení kompenzační licence je pouze žadatel. Rada udělí kompenzační licenci do 60 dnů ode dne podání žádosti. Rozhodnutí Rady obsahuje náležitosti podle § 18 odst. 3 a 4 zákona č. 231/2001 Sb. O šíření programu v síti elektronických komunikací je účastník řízení o udělení kompenzační licence podle bodu 4 oprávněn jednat s podnikatelem zajišťujícím síť elektronických komunikací i přede dnem vydání rozhodnutí o udělení kompenzační licence. V případě kompenzační licence podle bodu 4 stanoví Rada licenční podmínky podle žádosti. Rozhodnutí Rady o udělení kompenzační licence podle bodu 5 obsahuje licenční podmínky pro vysílání shodné s podmínkami stanovenými v rozhodnutí o udělení licence k celoplošnému zemskému digitálnímu televiznímu vysílání, proti němuž byla podána žaloba; program se umístí ve stejné síti elektronických komunikací, pokud se držitel kompenzační licence nedohodne s podnikateli zajišťujícími síť elektronických komunikací jinak.

Držitel kompenzační licence je povinen zahájit vysílání do 360 dnů ode dne udělení kompenzační licence.

Kompenzační licence zaniká

Příloha č. 3: část zákona č. 220/2007 Z.z. o digitálnom vysielaní

§ 41 Verejnoprávny terestriálny multiplex v televíznom pásme

- (1) Verejnoprávny terestriálny multiplex sa poskytuje v jednej frekvenčnej vrstve televízneho pásma, ktorú na tieto účely určí úrad všeobecne záväzným právnym predpisom; frekvenčné vyhradenia tvoriace takú frekvenčnú vrstvu sa pridelujú ako ekonomicky viazané frekvenčné vyhradenie s viazanosťou do roku 2012.
- (2) Poskytovateľ multiplexu s terestriálnym prevádzkovým povolením na poskytovanie verejnoprávneho terestriálneho multiplexu obsadí verejnoprávny terestriálny multiplex na základe žiadosti verejnoprávneho vysielateľa televíznej programovej služby prednostne vysielaním televíznych programových služieb a inými obsahovými službami tohto verejnoprávneho vysielateľa; o rozsahu potrebnej verejnej kapacity multiplexu a o spôsobe jej využívania verejnoprávnym vysielateľom televíznej programovej služby vrátane kompresie dátového

toku a kódovania signálu rozhoduje tento verejnoprávny vysielateľ.

(3) Ak verejná kapacita multiplexu nie je úplne obsadená podľa odseku 2, poskytovateľ multiplexu písomne oznámi verejnoprávnenému vysielateľovi rozhlasovej programovej služby voľnú verejnú kapacitu multiplexu a na základe žiadosti verejnoprávneho vysielateľa rozhlasovej programovej služby obsadí voľnú verejnú kapacitu multiplexu vysielaním rozhlasových programových služieb a inými obsahovými službami tohto verejnoprávneho vysielateľa.

§ 67 Podmienky prechodu

(2) V pláne prechodu podľa odseku 1 písm. e) úrad určí najmä

- a) lehoty, podmienky a spôsob opúšťania analógového televízneho terestriálneho vysielania, a to tak, aby k úplnému opusteniu analógového televízneho terestriálneho vysielania došlo najneskôr do konca roku 2012,
- b) harmonogram a podmienky spúšťania jednotlivých frekvenčných vyhradení, a to tak, aby došlo k začatiu prevádzky jedného multiplexu pre analógových vysielateľov vysielajúcich terestriálnym vysielaním a najneskôr do konca roku 2011 bolo možné poskytovať na území Slovenskej republiky terestriálny multiplex štandardom digitálneho televízneho príjmu v každom frekvenčnom vyhradení a do konca roku 2012 bolo možné poskytovať na území Slovenskej republiky verejnoprávny terestriálny multiplex,
- c) vytvorenie prvého terestriálneho multiplexu prednostne na frekvenčných vyhradeniach nevyužívaných analógovým vysielateľom na území Slovenskej republiky; tieto frekvenčné vyhradenia sú ekonomicky viazané do konca roku 2010,
- d) vytvorenie druhého terestriálneho multiplexu prednostne na frekvenčných vyhradeniach uvoľňovaných analógovými vysielateľmi zaradenými do prvého terestriálneho multiplexu podľa písmena c) tak, aby začiatkom poskytovania druhého multiplexu nebola negatívne ovplyvnená možnosť príjmu obsahovej služby; tieto frekvenčné vyhradenia sú ekonomicky viazané do konca roku 2011,
- e) kritériá, na ktorých základe úrad určí alternatívnu frekvenciu analógovému vysielateľovi, a
- f) frekvenčné vyhradenia najmenej v jednej frekvenčnej vrstve tak, aby bolo možné uspokojiť práva všetkých analógových vysielateľov podľa tohto zákona k rovnakému dňu alebo postupne v nadväzujúcich časových úsekoch za predpokladu, že toto postupné spúšťanie prevádzky vo frekvenčných vyhradeniach negatívne neovplyvní celkový územný rozsah analógových vysielateľov.

(3) Verejnoprávny vysielateľ televíznej programovej služby má právo prednostne sa uchádzať o miesto pre dve televízne programové služby a analógový vysielateľ multiregionálneho terestriálneho vysielania televíznej programovej služby má právo prednostne sa uchádzať o miesto pre jednu televíznu programovú službu, ku ktorým majú udelenú licenciu na digitálne vysielanie, a to v terestriálnom multiplexe podľa odseku 2 písm. c) a d) obsadzovanom vo frekvenčnom vyhradení televízneho pásma. Ak verejná kapacita multiplexu nie je úplne obsadená podľa prvej vety, poskytovateľ multiplexu poskytne prednostne miesto v multiplexe analógovému vysielateľovi s licenciou na multiregionálne vysielanie televíznej programovej služby, ku ktorej má udelenú licenciu na digitálne vysielanie.

Příloha č. 4: výňatek ze slovenské Strategie přechodu na digitální vysílání

Hlavné celkové výsledky prieskumu možno zhrnúť nasledovne:

- takmer tri štvrtiny respondentov je spokojných s počtom programov, ktoré prijíma, 85% je spokojných so súčasnou kvalitou obrazu a zvuku; napriek tomu 2/3 očakáva v súvislosti s DVB-T lepšiu kvalitu,
- 60% respondentov nemá žiadne informácie o DVB-T,
- okolo 60% respondentov víta možnosť príjmu na izbovú anténu, možnosť sledovať viac programov, možnosť sledovať špecializované programy,
- zhruba polovica respondentov nemá záujem o platené programy,
- približne 30% respondentov je za čo najrýchlejší prechod (do 1 roka) na DVB-T a je schopná si do 1 roka zakúpiť zariadenie na príjem DVB-T,
- viac než polovica respondentov víta prechod na DVB-T,
- menej než desatina respondentov sa stretla so službami e-Government.

Vláda vychádza z týchto poznatkov, medzinárodných skúseností a v súlade s pravidlami EÚ hodlá začať cieľnú podporu procesu prechodu z analógového na digitálne pozemské TV vysielanie tak, aby v relatívne krátkej dobe, ktorá do konca roka 2012 zostáva, bol tento prechod zabezpečený efektívne, úplne a bude akceptovaný všetkými zainteresovanými stranami.

V tejto súvislosti vláda považuje za prioritné angažovať sa v týchto oblastiach :

- informovanie obyvateľov cieľnou kampaňou o stratégii prechodu, nevyhnutných krokoch, jej jednotlivých aspektoch, poskytovaných službách, dostupnosti a parametroch prijímacej technológie s dôrazom na špecifiká Slovenska, potrebnej súčinnosti obyvateľstva a pod. Pri realizácii informačnej kampane sa predpokladá úzka spolupráca s RVR, TÚ SR, vysielateľmi, prevádzkovateľmi a predajcami (výrobcami prijímacej techniky),
- v legislatívne dôsledné uplatňovanie nového regulačného rámca pre oblasť elektronických komunikácií s dôrazom na oddelenie regulácie prenosu od regulácie obsahu s rešpektovaním väzieb, ktoré medzi nimi existujú, so zámerom zabezpečiť pluralitu médií, kultúrnu rozmanitosť a ochranu koncových užívateľov – divákov,
- v oblasti regulácie presadzovanie aplikácie štandardov v zmysle odporúčaní a rozhodnutí EÚ (DVB-T, MHP, ...),
- zabezpečenie primeranej účasti verejnoprávnej televízie a rozhlasu pri prechode na digitálne vysielanie,
- koordinovanie procesu prechodu so všetkými zainteresovanými stranami, t.j. príslušnými regulačnými orgánmi, vysielateľmi a prevádzkovateľmi vysielacích sietí, profesionálnymi a spotrebiteľskými organizáciami,
- využívanie frekvenčného spektra (praktická aplikácia výsledkov konferencie RRC-06, 6 frekvenčné plánovanie, medzinárodná koordinácia frekvenčných prídelení, resp. ďalších frekvenčných vyhradení, medzinárodná spolupráca pri zverejňovaní využívania frekvenčného spektra a pod.),

Příloha č. 5: část kandidátského projektu Jiřího Janečka na generálního ředitele ČT

Uvědomuji si, že ČT musí také být jedním z hlavních propagátorů a podporovatelů rozvoje a dostupnosti digitálních technologií pro širokou veřejnost. Představa ČT o programové náplni samostatných kanálů prodělala mnohé strukturální změny, ale přesto podle mne, jejími pilíři zůstávají:

Kanál ČT3 zaměřený na zpravodajství, sport a aktuální publicistiku

Kanál ČT4 zaměřený na dokument a vzdělávání (...)

ČT3 - Trojka má pak být kanálem sportovně-zpravodajským, na kterém se diváci prakticky po celý den dozvědí, co se kde na Zemi děje. Prostor tu najdou i detailnější rozbory a odborné diskuse. Kostru vysílacího schématu budou tvořit zpravodajské relace, vysílané každou hodinu od 8 do 24 hodin. Těžiště nových služeb ČT3 divákům bude spočívat v podrobném ekonomickém, parlamentním, sportovním a kulturním zpravodajství a publicistice, zprostředkované specializovanými tituly periodických pořadů. Nemalé procento vysílacího času bude věnováno sportu včetně menšinových, na které se teď příliš nedostane a sportovním přenosům.

Příloha č. 6: Část původní koncepce kanálu ČT4 Sport (interní dokument)

Tento základní ideový návrh vychází z několika předpokladů:

A - neřeší otázku TV práv, tj. předpokládá, že vysílatel bude mít k dispozici TV práva na všechny akce, o které bude mít v rámci snahy o co nejkvalitnější naplnění svého programu zájem.

B - neřeší otázku kapacit, tj. předpokládá, že vysílatel bude schopen pokrýt výrobními a lidskými kapacitami všechny domácí akce, které bude chtít vysílat.

C - neřeší otázku reklamy. Předpokládá se, že v rámci finančního krytí bude kanál nucen vysílat určité množství reklamy, je třeba počítat s reklamními bloky, ale teprve, až bude stanoveno její množství, rozsah a rozložení během dne.

Všechny tyto předpoklady budou moci být upřesněny a konkretizovány, až bude známo financování kanálu a množství zdrojů, které budou k dispozici.

E - neřeší otázku koexistence se základními programy České televize - tedy ČT1 a ČT2. Předpokládá se, že tento kanál poběží nezávisle a že na volně přístupných veřejnoprávních kanálech zůstane zachováno zpravodajství a nejvýznamnější sportovní pořady splňující veřejnou službu.

F - kanál bude vysílat 24 hodin denně

Sportovní pořady

Ve vysílání zpravodajského kanálu by mělo být zastoupeno několik základních typů pořadů:

1. zpravodajství - jeho neustále aktualizovaná verze je nezbytnou součástí denního vysílacího schématu a mělo by v něm mít svůj pevný čas. Pro aktuální informovanost diváků o nejnovějším sportovním dění je ideální dvouhodinová periodičita - zpravodajství by bylo zařazeno vždy v každou sudou hodinu počínaje ranní 8.hodinou a konče 24.hodinou vždy v délce 3-5 minut v nemoderované verzi. Hlavní zpravodajská relace by byla zařazena na 20.hodinu před hlavní pořad v prime timu v moderované verzi v délce 15 minut (ve všední den) až 30 minut (o víkendu). K tomu jsou samozřejmě možné mimořádné aktuální vstupy, kdykoli se objeví tzv. červená zpráva, a to buď v psané podobě nebo i mimořádným vstupem ze studia. Naopak v případě probíhajícího přenosu nevidím důvod zpravodajství neposunout např. do přestávky zápasu nebo na čas po přenosu.

2. přenosy a záznamy - týkají se hlavních sportovních událostí, které předpokládají větší divácký zájem a měly by být nosným prvkem vysílání tohoto kanálu. Předpokládám přenosy ze:

- světových či evropských šampionátů v divácky nejpoblíbenějších sportech (tj. fotbal, lední hokej, basketbal, házená, volejbal, atletika, lyžování, plavání, cyklistika, stolní tenis) a sportech, kde má Česká republika šanci na výraznější úspěch

- zápasů české reprezentace či českých klubů ve všech významnějších kolektivních sportech (kromě výše zmíněných např. Davis cup a Fed cup v tenisu)

- dalších významných světových podniků i bez české účasti (např. fotbalová Liga mistrů, MS formule 1 a silničních motocyklů, NHL, NBA, tenisové grandslamy, MS ragby, světová série baseball, profi box, Ryder cup golf a další)

- zápasů domácích šampionátů ve významných sportech a kvalitních mezinárodních podniků pořádaných na našem území (Zlatá přilba, Velká Pardubická apod.)

Pokud jde o záznamy, v zásadě by se všechny významné akce měly vysílat přímo, ze záznamu pouze záležitosti,

kteře se překřývají a před kterými dostanou jiné přednost, a pak méně významné věci, které nespĺňují požadavky na přenos, ale ve vysílání by se přesto v nějaké formě objevit měly - ty by se pak řešily formou cca 20-30 min. sestřihů nejpozději s denním zpožděním.

3. kombinace přenosu a magazínu - pravidelné přenosy by se vysílaly formou kombinace s magazínem daného sportu, tak jak to známe ze současnosti a jak se to už delší dobu osvědčuje. Jedná se o:

- magazín Buly - s přenosem z české extraligy ledního hokeje

- magazín např. "Výkop" - s přenosem z české 1.fotbalové ligy

- magazíny, které by přinášely přenosy z nejvyšších soutěží, evropských pohárů a reprezentačních zápasů v basketbalu, házené a volejbalu

- magazín Studio fotbal - s přenosem z Ligy mistrů či Poháru UEFA

- magazín např. "Výfuk" - s přenosem některého významného motoristického podniku.

4. magazíny - ve 24 hodinovém vysílání sportovního kanálu by se mělo najít místo i na pravidelné magazíny jednotlivých sportů s periodicitou, která je odpovídající postavení tohoto sportu v českém prostředí. Ty by měly mít ve vysílání svůj pravidelný čas zřejmě později odpoledne před začátkem podvečerního přenosového bloku. Jedná se např.:

- fotbalové magazíny - po každém kole domácí 1.ligy + sestřihové magazíny z nejvýznamnějších evropských soutěží (Německo, Anglie, Itálie, Francie, Španělsko, pro mnohé možná i Slovensko - a to buď v jednom celistvém pořadu nebo pro jednotlivé soutěže zvlášť) + totéž pro zápasy evropských pohárů a světových či evropských kvalifikací

- hokejové magazíny - po každém kole domácí extraligy + sestřihové magazíny z NHL, případně evropského poháru, pokud by se nějaký hrál

- 1x týdně magazíny z basketbalu, volejbalu, házené - tyto sporty je ovšem také možné řadit do kombinace s přenosy

Speciální formou magazínu by byly aktuální pořady z právě probíhajících zápasů fotbalové a hokejové ligy, tak jak je známe z rozhlasu ve formě "S mikrofonem za fotbalem a hokejem". Podobný typ pořadu se u nás z finančních a kapacitních důvodů nikdy nezkoušel a jsem přesvědčen, že by si našel mnoho diváků.

- 1x - 2x měsíčně magazíny z dostihů, tenisu, stolního tenisu, golfu, florbalu a dalších sportů, což je věc další diskuse na širším fóru, stejně jako případné spojování jednotlivých sportů do jednotlivých tematických pořadů

5. dokumenty - jejich umístění je otázkou, ale do celodenního sportovního programu určitě také patří. Jedná se 1x týdně nebo 1x za dva týdny o investigativní pořad ze sportovního prostředí (sportovní zločiny, odhalení, kauzy, nepravosti), cca 2-3x týdně o profil či medailon známé osobnosti, jeho vysílání by však bylo pravděpodobně vázáno na její konkrétní účast v nějaké významné akci. Dále sem můžeme zařadit o pohledy do archívu, kterých by se právě v případě České televize mělo častěji využívat.

6. ostatní - součástí vysílání sportovního kanálu by mohly být v omezené míře i pořady jiných žánrů, které se svým obsahem úzce dotýkají sportu, tedy filmy ze sportovního prostředí nebo celovečerní dokumenty i uměleckého charakteru.

7. reprízy - ve 24 hodinovém vysílání si nelze vystačit jen s premiéry. Počítá se s reprízami naprosté většiny pořadů především v dopoledních a časných odpoledních časech, někdy i hned po půlnoci, u významných akcí (např. zápasů české fotbalové reprezentace) lze zařadit repríz i více, vše záleží na konkrétním termínu a možnostech kanálu. Obecně počítám cca s 30% času vyplněným reprízami, ale to je jen odhad, možná hodně zkreslený.

Toto schéma je pouze orientační. Je třeba mít na zřeteli, že jej mohou lehce nabourat akce, které nehledí na naši programovou skladbu - např. zápasy českých reprezentačních týmů na MS či ME v kolektivních sportech, zápasy v Davis cupu tenistů, utkání našich tenistů na Grandslamových turnajích či MS/ME stolních tenistů, přenosy MS/ME v atletice atd.

Příloha č. 7: Sledovanost sportovního vysílání (tabulka) – zdroj ATO

Nejsledovanější události na ČT2 za rok 2008

Událost	Datum	Rating (tisíce)	Share
MS v hokeji 2008 Kanada: Česko - Švédsko	14.05.2008	1 061	30,19
MS v hokeji 2008 Kanada: Česko - Rusko	04.05.2008	1 010	25,23
LM Manchester United-Chelsea FC	21.05.2008	883	30,55
Společná schůze PS a Senátu PČR k volbě prezidenta	08.02.2008	801	22,06

Nejsledovanější události na ČT2 za rok 2007

Událost	Datum	Rating (%)	Share
MS v hokeji: Česko-Kanada	6.5. 07	13,3	33,22
EURO Kvalifikace: Německo-Česko	17.10. 07	13,2	31,96

MS v hokeji: Česko-USA	1.5. 07	12,4	29,44
MS "20" ve fotbalu: Česko-Argentina	22.7. 07	10,8	33,73

Nejsledovanější události na ČT2 za rok 2006

Událost	Datum	Rating (%)	Share
ZOH Studio Turín: Interview	19.2.06	29,6	53,17
ZOH Hokej M: Česko - Slovensko (1/4finále)	22.2.06	26,8	63,88
ZOH Češi v akci	19.2.06	25,4	44,41
ZOH Hokej Bronz M: ČR - Rusko	25.2.06	24,4	50,66

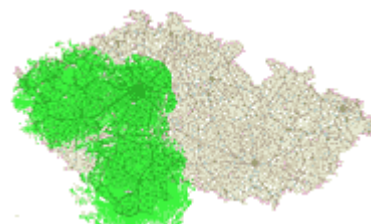
Příloha č. 8: Pokrytí digitálním signálem (mapy)

Rozšíření pokrytí signálu sítě 1 veřejnoprávního multiplexu (při existenci dočasného multiplexu A)

Červenec 2008

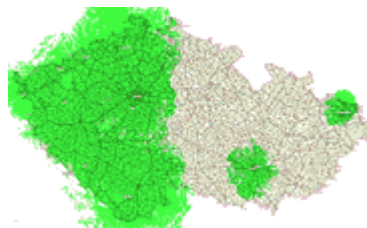
Září 2008

Říjen 2008

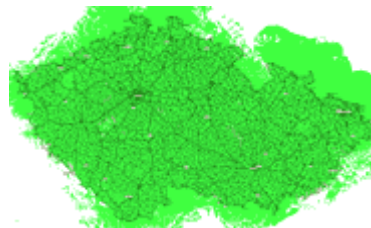
Prosinec 2008

Červen 2009

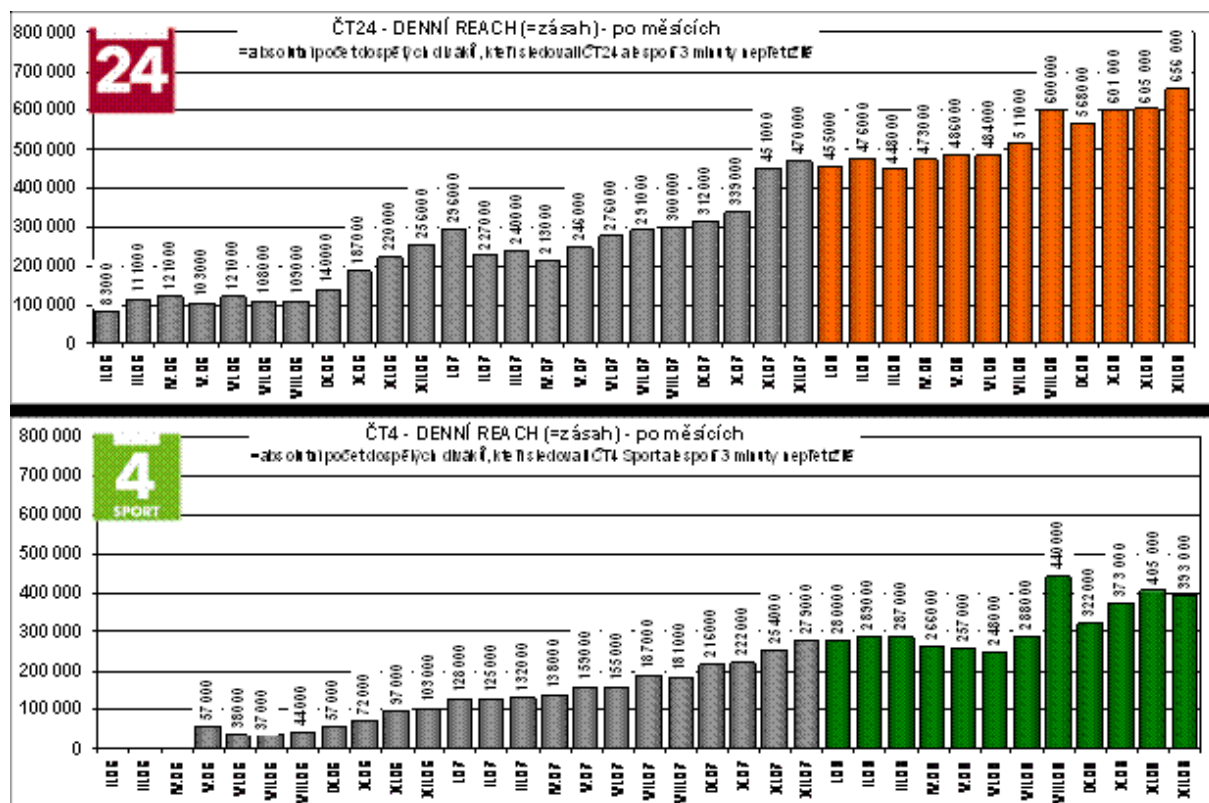

Říjen 2010

Příloha č. 9: část analýzy 3 let vysílání ČT4 Sport (interní dokument)

Vývoj sledovanosti (zdroj: ATO)

Sledovanost digitálních kanálů ČT 4 je měřena od 1. 5. 2006 zavedeným způsobem v rámci elektronického měření sledovanosti televizí, které pro Asociaci televizních organizací (ATO) realizuje společnost MEDIARESEARCH. Od té doby jeho dostupnost, sledovanost i obliba divácké obce výrazně roste. Z původních 10,4% TV domácností, které mohly digitální kanály ČT přijímat na začátku roku 2006, narostl tento počet v případě ČT 4 postupně až na současnou hodnotu 53,5%, což reprezentuje 2 121 800 (ČT4) domácností z celkových 3 966 000. Jedná se jak o digitální terestrický příjem pomocí set-top-boxu či televizoru s digitálním tunerem, tak prostřednictvím kabelových či satelitních sítí. Ještě transparentnější jsou stejná čísla vyjádřena počty jednotlivých diváků. Digitální kanál ČT 4 přijímá již téměř 60% jednotlivců starších 15 let, přesně vyjádřeno 57,1% dospělých, což v absolutním počtu reprezentuje 5 597 200. Za poslední rok, tedy od ledna 2008, počet lidí mající k dispozici tyto kanály vzrostl o více než dva miliony. Sledovanost ČT4 ovlivňuje aktuální sportovní nabídka a významné sportovní akce – zejména olympijské hry, ale i MS v hokeji, Liga mistrů a další. Z domácích soutěží se největšímu diváckému zájmu těší pravidelný nedělní přenos fotbalové Gambrinus ligy. Rekord sledovanosti jednotlivého pořadu za rok 2008 drží přenos zápasu poháru UEFA mezi pražskou Spartou a NK Dynamo Záhřeb ze dne 2. října – alespoň tři minuty tohoto utkání sledovalo 471 000 dospělých diváků. Zásadním příspěvkem ke sledovanosti se podle očekávání staly srpnové Letní olympijské hry v Pekingu, které dosud nepřekonaným způsobem plošně zvýšily sledovanost ČT4 – olympiáda denně přilákala jen na ČT4 rekordních více než 600 tisíc diváků.

Příloha č. 10: Část projektu vysílání STV3

1. programový a technologický rozvoj STV:

- vznikom ucelenej športovej programovej ponuky na samostatnom športovom vysielacom okruhu sa zlepši profilácia a pravidelnosť vysielacej štruktúry na terajšom prvom a predovšetkým druhom programe STV (Jednotke a Dvojke). Nepravidelná športová ponuka sa totiž veľmi komplikovane plánuje do vysielacej štruktúry univerzálneho programového okruhu, čím trpí jeho profilácia a ostatné programové segmenty,

2. podpora slovenského športu:

- na obrazovky sa dostane podstatne viac športov ako v súčasnosti, šport sa tak má šancu dostať do povedomia televíznych divákov,
- priama marketingová podpora: **garantovaná pravidelná medializácia umožní športovým zväzom i klubom podstatne lepšie marketingovanie svojich aktivít a prinesie do športu nové finančné príspevky**, čo sa spätne môže pozitívne odraziť v jeho kvalite a teda aj v diváckej sledovanosti. Hodnota akýchkoľvek reklamných médií prítomných na športovom podujatí (reklama na hracej ploche, hľadisku, reklamných paneloch v interiéry haly, a pod.) niekoľkonásobne stúpne v prípade, ak sa z podujatia realizuje priamy prenos či záznam.

Návrh distribúcie a analýza dostupnosti Trojky:

- satelitná distribúcia Skylink, UPC Direct, DigiTV – SD rozlíšenie- operátori ponúkajú satelitné set-top-boxy umožňujúce prijímať televízne vysielanie v SD rozlíšení,
- IPTV operátori Orange Home Box, T-COM Magio, UPC - HD rozlíšenie- operátori ponúkajú set-top-boxy umožňujúce prijímať televízne vysielanie v HD rozlíšení
- Kábloví operátori- operátori ponúkajú analógové vysielanie

Spôsob príjmu	Populácia SR
Satelitný príjem	9,3 %
Kábloví operátori	47,5 %
IPTV operátori	(*odhad)1 %
Spolu	57,8 %

Zdroj: TNS kalibračný výskum 2007/1

Vplyv programovej ponuky Trojky na vysielanie Dvojky

1. **Obdobie 8/2008 – 12/2008.** Kompletné športové vysielanie, ktoré bolo na Dvojke vysielané pred augustom 2008, bude na Dvojke vysielané aj naďalej. To znamená, že do 09/09 zostane športové vysielanie na Dvojke presne v takých parametroch, v akých bolo pred štartom Trojky.
2. **Obdobie 01/2009 – 12/2010.** Vzhľadom na univerzálnu dostupnosť príjmu Trojky bude možné vysielanie športového programu na Dvojke výrazne obmedziť. To znamená, že všetky športové programy dovtedy štandardne vysielané na Dvojke sa budú vysielat' na Trojke. Len vo výnimočných prípadoch bude športové vysielanie aj na Dvojke aj na Trojke, v situácií dvoch dôležitých paralelne prebiehajúcich športových podujatí (približne 10 hodín ročne). Z pohľadu Dvojky to znamená vytvorenie priestoru pre špecifickú programovú ponuku pre náročnejšieho diváka bez miešania cieľových skupín (šport oslovuje inú cieľovú skupinu ako náročnejšie dokumenty a ak idú tieto programy bezprostredne po sebe, nemajú potrebný efekt). Druhým veľkým pozitívom z pohľadu Dvojky bude odstránenie najrôznejších nepravidelností vo vysielaní, ktoré sú typické pri plánovaní športového programu, avšak v dôsledku ktorých programová skladba Dvojky značne trpí.
3. **Publicistika vo vysielaní Trojky**

Jedným zo základných cieľov spustenia Trojky je posilnenie športovej publicistiky, ktorá v aktuálnej športovej programovej ponuke de facto absentuje.

Publicistika bude pozostávať z:

- **aktuálnej publicistiky** - pohľad na dianie predovšetkým v domácom ale aj zahraničnom športe v súvislostiach, osudy športových osobností či netradičné pohľady na športové záporenia a problémové situácie športu ako celku.

Špeciálne publicistické magazíny:

Športové ozveny- dianie v slovenskom športe,

Time-out- magazín o volejbale, basketbale, hádzanej,

Magazín o domácom hokeji,

Magazín o domácom futbale,

Magazín o zdravom životnom štýle- o pohybe a primeranom stravovaní,

Magazín o športových legendách a športových talentoch.

- **prevzatej publicistiky**- prevzaté magazíny- zahraničné akvizície. Pre svoju presnú stopáž (30 minút) sú univerzálne použiteľné v programovej štruktúre:

Příloha č. 11: Část zápisů Rady Slovenské televize (oficiální dokument)

Zasedání Rady STV 4.2. 2009

M. Gábor - Čo sa týka vysielania a výroby, ide len o plán a skutočnosť, nie je tam komentár, ani žiadny názor z vnútra redakcie. Negatívne vníma časté zmeny programov v porovnaní s tým, čo uvádzajú printové médiá.

B. Bobocký – Programový koncept STV3 dostala rada na konci roka 2008 a už nebol priestor sa mu venovať. Osobne ho zaujíma vecné vyhodnotenie STV3 odoslané MK SR 20. 1. 2009 a preto požiadal, aby bolo rade predložené, lebo iba na základe toho môže zaujať relevantné stanovisko.

R. Lipták – v auguste, keď sa prerokovávala zmena rozpočtu a programového konceptu, bol súčasťou návrhu aj programový koncept STV3.

B. Bobocký – zmena sa prerokovávala v septembri 2008 a pripomienku k absencii programového konceptu STV3 predložila kolegyňa M. Letašiová, na základe čoho rada prijala aj uznesenie, v ktorom žiadala doplniť programový koncept.

A. Miklovičová – materiál predložený k zhodnoteniu STV3 v zmysle uznesenia č. 134/2008 je neprofesionálny a neúplný, v dôsledku čoho je ťažké zaujať jasné stanovisko.

V nadväznosti na vznesené pripomienky M. Gábor navrhol

UZNESENIE č. 15/2009

Rada STV žiada GR STV o doplnenie podkladového materiálu na rokovanie rady 25. 2. 2009 o zhodnotenie vysielania STV 3 po stránke personálnej, organizačnej, technickej, ktorá bude obsahovať aj interný pohľad redakcie z hľadiska vyhodnotenia programového konceptu a rozpočtu za obdobie august – december 2008.

Zasedání Rady STV 25.2. 2009

6. Zhodnotenie vysielania STV3

M. Kákoš – informoval, že tento bod navrhol zaradiť do programu rokovania aj v nadväznosti na list MK SR č. 1170/2009 z 23. 1. 2009, ktorým požiadali radu o zaujatie stanoviska k programovému okruhu STV3. K ekonomickej časti žiadosti, týkajúcej sa vyúčtovania a rozdielu finančných prostriedkov požiadala rada uznesením č. 14/2009 DK STV o kontrolu plnenia zmluvných podmienok vyplývajúcich zo zmluvy MK-63/08/M z 30. 5. 2008.

M. Galamboš – DK STV sa zaoberala samotnou zmluvou a prílohou č. 1 k zmluve s MK SR, ako aj aktuálnou žiadosťou o doplnenie vyúčtovania, návrhom rozpočtu na rok 2008, ako aj vyúčtovaním, ktoré spracovala STV a pôvodným aj doplneným zhodnotením vysielania STV3. Nezaoberala sa analýzou personálnych zmien, ktoré mohli byť tiež dôvodom nedostatkov, nakoľko došlo k istej diskontinuite zmenou vedenia. Zo žiadosti o doplnenie stanoviska vyplýva, že MK SR nemá námietky voči tomu, že sa dotácia nevyčerpala v plnej výške, ale zaujíma sa o príčiny, prečo neboli nevyčerpané prostriedky zatiaľ vrátené, v dôsledku čoho sa nemohli využiť v rámci rezortu ako celku.

Východiskové údaje – vybrané ustanovenia zmluvy:

Predmetom zmluvy je poskytnutie finančných prostriedkov zo ŠR vo výške 90 783 tis. Sk s účelovým určením na programové zabezpečenie športového vysielania a uskutočňovanie prenosov a záznamov zo spoločensky významných udalostí športového zamerania v programovej ponuke STV v roku 2008.

Finančné prostriedky sú určené na úhradu bežných výdavkov pri dodržaní hore uvedeného účelu.

Špecifikácia externých a interných nákladov na programové zabezpečenie športového vysielania a uskutočňovanie prenosov a záznamov zo spoločensky významných udalostí športového zamerania je uvedená v prílohe č. 1.

STV je povinná použitie finančných prostriedkov vyúčtovať do 20. januára 2009.

Vyúčtovanie musí obsahovať vecné vyhodnotenie použitia poskytnutých finančných prostriedkov a finančné vyúčtovanie spolu s prehľadom o výdavkoch uskutočnených z poskytnutých finančných prostriedkov. Prijímateľ súčasne predloží kópie bankových výpisov preukazujúcich použitie finančných prostriedkov v súlade s článkom

I tejto Zmluvy. Číselnú a vecnú správnosť vyúčtovania potvrdí svojim podpisom štatutárny orgán prijímateľa, alebo ním písomne poverený zástupca, pričom toto písomné poverenie musí byť súčasťou vyúčtovania.

Ak prijímateľ nepredloží vyúčtovanie podľa odseku 8, alebo ak poskytovateľ zistí nedostatky v predložennom vyúčtovaní, je prijímateľ povinný podľa pokynov poskytovateľa vyúčtovanie predložiť, alebo zistené nedostatky odstrániť v lehote stanovenej poskytovateľom. V prípade, že prijímateľ v stanovenej lehote vyúčtovanie nepredloží alebo nezabezpečí odstránenie nedostatkov, je povinný poskytnuté finančné prostriedky v plnom rozsahu vrátiť.

M. Gábor – pri hodnotení vychádzal z materiálov vedenia STV, ktorých od spustenia vysielania STV3 prišlo na radu niekoľko. Posledný materiál predložený listom GR STV č. 33/10000/2009/IO z 18. 2. 2009, ktorý už obsahuje aj hĺbkovú analýzu z vnútra redakcie možno považovať za dobrý a stotožniť sa s ním. Svoje hodnotenie postavil na pozitívach a negatívach tohto projektu.

Pozitívom nepochybne je, že STV má svoj vlastný programový okruh, ktorý sa na rozdiel od ostatných športových okruhov venuje aj menej atraktívnym športom ako hádzaná, basketba, volejbal, vodné pólo, plávanie a pod. Ďalším pozitívom je, že spustením vysielania tohto okruhu sa stabilizovala programová štruktúra Dvojky, čím sa tento okruh mohol začať konečne profilovať. Vo výrobe a vysielaní sa obnovila športová publicistika, dokumenty, športové programy pre mládež a programy zamerané na podporu zdravého životného štýlu.

V súvislosti s negatívami uviedol:

- príliš nízka sledovanosť,
- nedostatočné pokrytie TV signálom STV3 (zhruba 60 % územia štátu),
- časté programové zmeny,
- nedostatky v práci redaktorov – komentátorov športových prenosov z hľadiska jazykovej prípravy,
- pretrvávajúce vysielanie v SD kvalite 4:3,
- nedostatok programov určených deťom a mládeži.

M. Gábor upozornil, že z materiálu nie je jasné, do akej miery bol naplnený rozpočet a programový koncept v súvislosti s poskytnutou dotáciou.

I. Králik – vysielanie STV3 sa stále ešte rozbieha a jeho zrušenie by určite uvítalo komerčné prostredie. Odporučil hľadať spôsoby, ako tento okruh zachrániť, aby STV v čase, kedy bude musieť zo zákona poskytovať službu minimálne na 4 programových okruhoch nemusela opäť tento rozbehnutý okruh budovať.

P. Malec – programový okruh STV3 neodporúča zrušiť, ale reštrukturalizovať.

UZNESENIE č. 23/2009

Rada STV vzhľadom k momentálnej finančnej situácii STV odporúča GR STV vysielanie na programovom okruhu STV3 reštrukturalizovať. Vzhľadom k tomu, že výška vynaložených prostriedkov na výrobu a vysielanie programového okruhu STV3 nie je adekvátna sledovanosti a nenapĺňa tak proklamované ciele, Rada STV odporúča GR STV vypracovať systém úsporných opatrení v závislosti na poskytnutí prípadnej kompenzácie.